CANOLFAN A MENTOR GYMRAEG MERTHYR TUDFUL

England & Wales · Charity number 1124473

Details

Other names	MENTER MERTHER
Status	Registered
Legal form	Charitable company
Company number	06249902
Registered	2008-06-11
Register	View on the Charity Commission register

Contact

Address	Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tydfil Mid Glamorgan CF47 8UB
Phone	01685722176
Email	lis@merthyrtudful.org
Website	www.theatrsoar.cymru

Activities

Objects: ADVANCING THE EDUCATION AND GENERAL KNOWLEDGE OF THE COMMUNITY BY ESTABLISHING AND MAINTAINING A CENTRE SO AS TO ENCOURAGE THE STUDY AND USE OF THE WELSH LANGUAGE BY THE PROVISION OF LECTURES, DISCUSSION GROUPS AND ACTIVITIES THROUGH THE MEDIUM OF THAT LANGUAGE.YN DATBLYGU ADDYSG A GWYBODAETH GYFFREDINOL Y GYMUNED DRWY SEFYDIU A CHYNNAL CANOLFAN ER MWYN ANNOG ASTUDIAETH A DEFNYDD O R IAITH GYRAEG, GYDA DARPANAETH O DDARLITHOEDD, GRWPIAU TRAFOD A GWEITHGAREDDAU DRWY GYFRWNG YR IAITH HONNO

Activities: Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn darparu cyfleoedd cymdeithasol ac addysgol i bawb sydd yn defnyddio'r Gymraeg yn y gymuned. Mae digwyddiadau yn cynnwys boreau coffi; darlithoedd; nosweithiau cymdeithasol; clybiau ieuenctid; grwpiau drama;cor; sesiynau celf a chrefft; tripiau amrywiol; gigs Cymraeg; gwyliau a dathliadau Cymraeg a mwy.

Downloaded from opencharities.uk/ew/1124473

Classification

- **How:** Provides Buildings/facilities/open Space, Provides Services, Provides Advocacy/advice/information
- **What:** General Charitable Purposes, Education/training, Arts/culture/heritage/science, Environment/conservation/heritage, Economic/community Development/employment, Recreation, Other Charitable Purposes
- **Who:** Children/young People, Other Charities Or Voluntary Bodies, Other Defined Groups

Geography

- **Area of benefit:** UNDEFINED. IN PRACTICE, WALES
- Merthyr Tydfil

Finances

Period end	Income	Expenditure	Assets	Employees
2025-03-31	£475,678	£486,977	-	-
2024-03-31	£430,350	£489,032	-	-
2023-03-31	£300,496	£426,649	-	-
2022-03-31	£455,083	£461,975	-	-
2021-03-31	£443,470	£377,924	-	-

Trustees

Name	Role	Appointed
Naomi Hughes	Chair	2023-03-08
Anne-Marie Carpenter		2023-03-08
Emma Anne Hickey		2026-01-15
Gafin Ericson Morgan		2023-03-08
Helen Louise Davies		2023-01-19
Jacob Bridges		2026-01-15
Lowri Farnham		2026-01-15
Margaret Llinos Howells		
Sarah Ward		2023-01-19

Downloaded from opencharities.uk/ew/1124473

CANOLFAN A MENTOR GYMRAEG MERTHYR TUDFUL

England & Wales - Charity number 1124473

Accounts

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Cwmni cyfyngedig drwy warant)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol
ar gyfer y Flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Cynnwys

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1
Gwybodaeth yr Elusen	8
Datganiad Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr	10
Adroddiad Arolygwr Annibynnol	11
Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol	13
Mantolen Gyfunol	14
Mantolen yr Elusen	15
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	16

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Yr Ymddiriedolwyr
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Mae'r ymddiriedolwyr, sy'n gyfarwyddwyr at ddibenion cyfraith cwmni, yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol ynghyd â datganiadau ariannol y cwmni elusennol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025.

Nodau ac amcanion
I ddatblygu addysg a gwybodaeth gyffredinol o fewn y gymuned, drwy sefydlu a chynnal canolfan er mwyn annog astudiaeth a defnydd o'r iaith Gymraeg, gyda darpariaeth o ddarlithoedd, grwpiau trafod, a gweithgareddau celfyddydol drwy gyfrwng yr iaith Gymraeg.

Crynodeb Gweithredol
Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn ganolbwynt i ddatblygiad y Gymraeg trwy weithrediad Canolfan Soar ac integreiddiad yr iaith Gymraeg i'r gymuned leol.

Amcan strategol Menter Iaith Merthyr Tudful yw cefnogi cyflawniad strategaeth Cymraeg Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr; trwy gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. Gwneir hyn drwy gyflawni targedau a osodwyd mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru gyda chefnogaeth Rhwydwaith Mentrau Iaith ledled Cymru.

Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw Creu Cymru yr ydym oll am fyw ynddi heddiw, ac yn y dyfodol sy'n mynd law yn llaw â Strategaeth y Gymraeg. Yn ganolog i ethos ein sefydliad yw bod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg yn ffynnu ym Merthyr Tudful.

Cyflwyniad Cryno
Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithredu fel rhan o rwydwaith o bartneriaid Cymraeg sydd yn gwasanaethu'r ardal gan gynnwys Dysgu Cymraeg Morgannwg (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin a Chymraeg i Blant. Mae'r Fenter yn aml yn cyfeirio unigolion a sefydliadau at y partneriaid eraill a chaiff ei hystyried fel y 'glud' sydd yn gwneud i'r Rhwydwaith weithredu'n llwyddiannus yn ein cymuned. Mae sefydlu Canolfan Soar fel cartref i bartneriaid Cymraeg yng nghanol tref Merthyr wedi bod yn allweddol i gydweithrediad ein sefydliadau wrth gyflawni Strategaethau Llywodraeth Cymru ers 2011.

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithio mewn partneriaeth ag amrywiaeth eang o sefydliadau cymunedol, celfyddydol a llesiant i gyrraedd cynulleidfaoedd a chymunedau newydd. Ymdrechwn at ymateb i'n cymuned leol a myfyrio arni.

Cyd-destun
Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw un o'r lleiaf yng Nghymru. Hen ardal ddiwydiannol yw hi ac er mor gryf yw'r rhwydweithiau cymdogol a'r ymdeimlad o berthyn, mae ei phoblogaeth yn dal i ddioddef sgil effeithiau diflaniad y diwydiannau mawr traddodiadol. Mae lefelau diweithdra yma gyda'r uchaf yng Nghymru a dyma'r ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru yn ôl ffigurau'r Llywodraeth. Felly mae heriau sylfaenol i'r awdurdod lleol o ran iechyd, lles, cyflogaeth a sgiliau pobl yr ardal.

Cafodd Menter Iaith Merthyr Tudful ei sefydlu yn 2003 ar ôl blynyddoedd o weithgaredd gwirfoddol yn lleol. Nod y Fenter Iaith yw ehangu a chryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ardal drwy feithrin cyfleoedd a gwasanaethau i drigolion y sir ddefnyddio'r Gymraeg yn eu cymunedau lleol.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Yr Ymddiriedolwyr
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Budd y cyhoedd
Mae gweithgareddau elusennol y Fenter wedi cyfrannu at dwf yn y defnydd o'r iaith Gymraeg ym Merthyr, codi hyder a hunan-barch ac ehangu gorwelion trigolion Merthyr.

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydsynio â gofynion Adran 4 Deddf Elusennau 2011 o ran talu'r sylw dyledus at ganllawiau buddion cyhoeddus a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Elusennau dros Gymru a Lloegr.

Bwrdd Llywodraethu
Mae gan Fwrdd Llywodraethu Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful 8 Aelod. Mae'r Bwrdd yn cynnwys cynrychiolwyr ar draws meysydd arbenigedd dysgu, anghenion dysgu ychwanegol, ymgysylltiad cymunedol, Datblygu cymunedol, marchnata, llywodraethu, Ariannu a Chyllido, rheoli ac arwain.

Gweithgareddau: Cyfnod 1af Ebrill 2024 – 31 Mawrth 2025

Perfformiadau'r Flwyddyn

Digwyddiad	Cwmni
Cyfarfod Blynyddol AOC	Addysg Oedolion Cymru
Perthyn i ddihiryn	Sgwrs gyda Dafydd Wigley
The Price of Change	Contemporancient Theatr
Celf a Chrefft yr Urdd	Urdd Gobaith Cymru
Parti Priodas	Theatr Cymru
Ffenest Siop	Theatr Bara Caws
Gweithdy Ysgrifennu Cân	Y Marcellas
Cwmwl Tystion - Empathi	Cwmwl Tystion/Tomos Williams
Datganiad Organ gan Jane Watts	Theatr Soar
Twmpdaith	Twmpdaith/Mentrau Iaith Cymru
Gig Nadolig i Siaradwyr Newydd	Bwca/Dysgu Cymraeg Morgannwg
Wythnos o berfformiadau Nadolig	Ysgol Santes Tudful
Iphegina yn Sblott	Theatr y Sherman
Y Llyn	BANDO!
Gweithdy Y Llyn i ddysgwyr	BANDO!/Theatr Soar
Noson o Gerddoriaeth Byr-fyfyr	Shift/John Butcher/Emil Karlsen/Dominic Lash
Metal Soar	Prosiect Gomisiwn Theatr Soar
Mari George – Sut i Ddofi Corryn	Siop Soar
Gweithdy Clai i Blant	Naomi Hughes
Mari Merthyr	Canolfan a Theatr Soar
Triawd Gwilym Bowen Rhys	Gwilym Bowen Rees/Mentrau Iaith
Sgwrs gyda Heini Gruffydd	Canolfan Soar
Diwrnod Trefithick	Canolfan Soar
Asesiadau Arholiadau TGAU Perfformio	Ysgol Pen y Dre
Ysgol Roc	Canolfan Soar a Cherdd Gymunedol Cymru
Vri a Elin a Carys	Theatr Soar/Y Parlwr
Perfformiadau Asesu	Coleg Merthyr
Gweithdy Peintio	Cwmni Blodau Haul
Cwis a Cyri	Criw Cymraeg Soar
Water Wars	Company of Sirens

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Yr Ymddiriedolwyr
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Gweithio mewn partneriaethau

Consortiwm Cymraeg
Cydweithrediad rhwng Theatr Soar, Theatr Nannog, Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen a Neuadd Les Ystradgynlais gychwynnodd ar drothwy'r Pandemig yn 2020 yw'r Consortiwm Cymraeg. Rydym wedi cyflwyno cais i CCC er mwyn cynhyrchu ' Addysgu Rita, sef addasiad Cymraeg newydd o ddrama enwog Willy Russell 'Educating Rita ac i deithio'r ddrama ledled Cymru.

Cwmni Blodau Haul
Mae Cwmni Blodau Haul yn griw o 2 o artistiaid lleol sy'n cynnal sesiynau drama a cherddoriaeth Cymraeg i blant 5-11 oed. Mae'r cwmni wedi esblygu yng Nghanolfan Soar dros yr wyth mlynedd diwethaf . Eleni i ymateb i'r galw mae sesiynau'r cwmni wedi addasu i gynnwys sesiynau celf a chrefft gan diwtoriaid gwadd yn ogystal â drama a cherddoriaeth. Mae'r cwmni hefyd yn awyddus i ddarparu sesiynau offerynnol a chanu mewn meithrinfeydd a lleoliadau gofal plant ar draws y Sir.

Y Parlwr
Gweithiodd y Fenter gyda'r Parlwr er mwyn cynnal gigiau gwerin yn Theatr Soar ac i ddatblygu ein cynulleidfa ar gyfer cerddoriaeth gwerin gyfoes .
Mae'r cydweithio yn mynd o nerth i nerth ac eleni fe groesawon Mari Mathias, Lo-Fi Jones, Vri ac Elin a Carys. Rydyn yn bwriadu cydweithio i gynhyrchu Gŵyl Werin yn 2027.

Partneriaid Cymraeg
Mudiad Meithrin , Cymraeg i Blant, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg Morgannwg, Ysgol Gymraeg Santes Tudful, Ysgol Gymraeg Rhyd y Grug, Ysgol Rhyd y Waun, RhAG, Cynrychiolaeth Gymraeg Bwrdd Iechyd Cwm Taf, Consortiwm Addysg Gymraeg, Cymraeg I Bawb, Eisteddfod Genedlaethol, Coleg Merthyr Tudful.

Partneriaeth Cymraeg i Bawb
Sefydlwyd partneriaeth gyda'r nod o hybu Addysg Gymraeg ar draws 10 Sir yn y De Ddwyrain. Ariannwyd gan Lywodraeth Cymru, partneriaeth rhwng Awdurdodau Lleol a Mentrau Iaith y 10 awdurdod yw'r prosiect peilot yma. Mae partneriaid allweddol fel Mudiad Meithrin a Chymraeg I Blant hefyd yn rhan o'r prosiect. Mae'r Prif Swyddog yn aelod o Fwrdd Llywodraethu Cymraeg i Bawb.

Partneriaid Cymunedol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, Dysgu Oedolion Cymru (ALW), Dysgu Oedolion Cymunedol Merthyr Tudful, Ymddiriedolaeth Hamdden a Diwylliant Merthyr Tudful, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful, Partneriaeth Ganol y Dref, Fforwm Treftadaeth Merthyr Tudful, MIND Cwm Taf, Cerddoriaeth Gymunedol Cymru, 3G's Development Trust, Cymuned Artis.

Rhwydweithiau Cymunedol, Rhanbarthol a Chenedlaethol

Mentrau Iaith Cymru: Mae'r Fenter Iaith yn rhan o rwydwaith Mentrau Iaith Cymru, sef y sefydliad sy'n cefnogi'r 22 Menter Iaith ar draws Cymru. Rydym yn elwa o fod yn rhan o brosiectau datblygu'r Gymraeg cenedlaethol â rhanbarthol yn ogystal ag hyfforddiant cyson ar bob agwedd o'n gwaith. Mae'r rhwydwaith hefyd yn dod a ni ynghyd ar draws Cymru er mwyn trafod a bwydo mewn i strategaethau a pholisi cenedlaethol sy'n ymwneud â'r Gymraeg, y Gymuned, yr Economi, Addysg, Tai a llawer mwy.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Yr Ymddiriedolwyr

Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

RhWYD/Cymunedoli: Mae'r Prif Swyddog yn Aelod o Rhwydwaith RHWYD, wedi ei sefydlu gan bartneriaeth rhwng Cwmni Iaith Cyfyngedig a Rhwydwaith Cymunedoli yng Nghogledd Cymru. Nod Rhwydwaith RHWYD yw galluogi cyfathrebiad rhwng mentrau Cymdeithasol sy'n hyrwyddo'r Gymraeg ar draws Cymru.

Rhwydwaith Ymddiriedolaeth Treftadaeth y DU: Mae'r Prif Swyddog yn aelod o'r Rhwydwaith Cenedlaethol (DU) yma sy'n dod a sefydliadau Treftadaeth ar draws Cymru, Lloegr, Yr Alban a Gogledd Iwerddon ynghyd i rannu arfer da a dysgu wrth ei gilydd.

Rhwydweithiau lleol
Mae gennym berthynas agos gyda rhwydweithiau lles, treftadaeth, cymunedol, economaidd a chelfyddydol lleol. Mae'r Prif Swyddog yn mynychu'r Fforwm Lles sy'n cynnwys aelodau o'r holl sefydliadau cymunedol sy'n ymwneud â gwaith lles yr ardal, e.e. Cyngor Gwirfoddol Gweithredol Merthyr Tudful, Versus Arthritus, Alzheimer's Society, Cwmpas, Small Woods, Gwasanaethau Iechyd y Sir, Merthyr Tudful Institute for the Blind,Sense Active, Age Cymru,Recovery4All, Llamau, CTM MIND, Stroke Association, Bowel Cancer, Age Connects a llawer mwy. Mae'r Prif Swyddog yn cynrychioli'r Gymraeg, y gymuned, treftadaeth a'r celfyddydau ar Bartneriaeth Ganol y Dref sy'n cynnwys busnesau lleol, sefydliadau gwirfoddol, y BID (Business Investment District) ac Adran Economaidd y Cyngor Sir.

Rhwydweithiau Celfyddydol a Diwylliannol lleol, Rhanbarthol a chenedlaethol
Mae'r Fenter yn rhan o Rwydweithiau Beth Nesaf? Cymoedd, Beth Nesaf? a rhwydwaith Creu Cymru sy'n dod â phobl sy'n gweithio yn y maes Theatr a Chelfyddyd ehangach ynghyd. Gydag apwyntiad Rhaglennydd Creadigol profiadol mae cyfleoedd yn ehangu i weithio'n ddyfnach a'n fwy cydweithredol gyda chasgliad eang o gwmnïau a sefydliadau.

Rhai uchafbwyntiau'r rhaglen greadigol eleni oedd -

- **Metal Soar** - Prosiect gomisiwn a chyngerdd wedi ei ariannu gan Loteri Treftadaeth a Thŷ Cerdd. Comisiynwyd y cerddor clasurol David John Roche i ysgrifennu darn newydd ar gyfer band metal a'r organ. Gwahoddwyd hefyd 'Celavi' band nu-metal o'r gogledd a band ifanc o Ferthyr, Echdoriad.
- Cynhelir gweithdy cyfansoddi i bobl ifanc rhwng 14 a 18 gan David John Roche ac aelodau o ensemble offerynnol Uproar wedi ei gefnogi gan Dŷ Cerdd. Roedd hwn yn ddilyniant i brosiect yr organ ac yn helpu tuag at godi ymwybyddiaeth o Soar fel hwb cerddorol o ansawdd uwch.
- **Mari Merthyr** – Digwyddiad cymunedol a chreadigol i ddathlu Hen Galan. Cynhaliwyd cyfres o weithdai canu a chelf cyn y digwyddiad.
- **'Y Llyn'** -Sioe ddwyieithog gan y cwmni **BANDO!** yn cyfuno storio, dawns a cherddoriaeth. Cynhaliwyd gweithdy storio i ddysgwyr yn arwain i fyny at y perfformiad.
- **Company of Sirens - Water Wars gan Ian Rowlands** – sioe ddwyieithog gyda thema pwysig cyfoes Gymreig.
- Ensemble Cerddoriaeth Glasurol Fodern **'Uproar'** – yn cynnwys cyfansoddiadau comisiwn gan 3 cyfansoddwr o Gymru – Richard Baker, Nathan James Deardan a Lynne Plowman

Rydym wedi llwyddo i ddenu cynulleidfaoedd newydd i'r sefydliad a chodi proffil y theatr ymysg cerddorion lleol, cenedlaethol a rhyngwladol . Rydym wedi cryfhau enw da Soar am gyflwyno cerddoriaeth newydd uchelgeisiol.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Yr Ymddiriedolwyr

Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Diweddglo
Mae Canolfan Soar yn ystyried ei hun fel Menter sy'n chwarae rhan ganolog ym mywyd cymunedol Merthyr Tudful. Rydym yn ymgysylltu'n llawn â'r gymuned honno o ddydd i ddydd ond hefyd wrth gynllunio'n strategol ar gyfer y dyfodol. Rydym yn ymgysylltu'n llawn â phartneriaid a phrosiectau amrywiol ac yn sicrhau bod y Gymraeg yn ystyriaeth ym mhob agwedd o fywyd yn y gymuned.

Mae Canolfan Soar yn cael ei gweld fel pwerdy adfywio yn yr ardal ac yn gyfleuster sy'n rhoi hwb i amrywiaeth o brosiectau treftadaeth a chelfyddydol yn ogystal â darparu gwasanaethau cyfieithu trwy ein cwmni cyfieithu cymunedol.

Mae gan Ganolfan Soar rôl hollbwysig yn y sgwrs genedlaethol ar faterion yn ymwneud â chymuned, y celfyddydau, treftadaeth ac ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddyhead hirdymor y Llywodraeth at gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Mae Canolfan Soar yn cydnabod cefnogaeth y gymuned a'r rhai sy'n gwirfoddoli i sicrhau ei llwyddiant ac yn ddiolchgar i staff am eu hymrwymiad i'w gweledigaeth, nodau a'i hamcanion.

I’r Dyfodol
Cryfder ein sefydliad yw ein gallu i ymateb i anghenion ein cymuned. Mae ein lleoliad canolog, strwythur hyblyg, staff ymroddgar a’n gallu i ffurfio partneriaethau lleol a chenedlaethol yn gwneud hyn yn bosib. Gwneir ein gwaith gorau wrth wrando a gweithio law yn llaw gyda’n cymuned. Mae’n bwysig creu’r gofod i ymateb i anghenion a gwireddu breuddwydion ein defnyddwyr.

Canolbwynt datblygiad y sefydliad dros y flwyddyn nesaf bydd ddatblygiad Soar fel Hwb Gymunedol i Bobl Ifanc; datblygu cynlluniau a denu cyllid i adfywio llawr gwaelod y Ganolfan; datblygu ein Siop, Caffi a chwmni masnachol Cyfieithu fel gwasanaethau Cymraeg a ffyrdd o gynyddu incwm i’r dyfodol.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Am y flwyddyn yn diweddu31 Mawrth 2025

Strwythur, llywodraethu a rheolaeth

Natur y ddogfen lywodraethol
Cwmni elusennol cyfyngedig drwy warant yw Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, a gorfforwyd ar 16 Mai 2007 ac a gofrestrwyd fel elusen ar 11 Mehefin 2008.

Ar 23 Chwefror 2009, diddymwyd yr elusen anghorfforedig, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, a throsglwyddwyd ei hasedau i'r Cwmni Elusennol hwn.

Sefydlwyd y cwmni o dan Femorandwm Cymdeithasiad, a bennodd amcanion a phwerau'r cwmni elusennol, ac fe'i llywodraethir o dan Erthyglau'r Cwmni.

Recriwtio ac apwyntio ymddiriedolwyr
Cyfarwyddwyr y cwmni hefyd yw ymddiriedolwyr yr elusen at ddibenion cyfraith elusennau, ac fe'u gelwir yn ymddiriedolwyr o dan Erthyglau Cymdeithasiad y Cwmni.

Bydd busnes yr Elusen yn cael ei reoli gan Fwrdd o Gyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau.
Bydd traean o'r Bwrdd Cyfarwyddwyr, sef y Cyfarwyddwyr hynny a oedd yn eu swyddi yn ystod y flwyddyn flaenorol, yn cael eu hethol bob blwyddyn gan yr aelodau yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Elusen.

Bydd aelodau sy'n ymddeol yn gymwys i gael eu hailethol heb enwebiad pellach. Os oes rhaid dewis rhwng Cyfarwyddwyr sy'n ymddeol ac sydd wedi gwasanaethu am gyfnod cyfartal, rhaid bwrw coelbren.

Anfonir gwahoddiadau am enwebiadau ar gyfer swydd Cyfarwyddwr at yr holl aelodau ynghyd â rhybudd o'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol. Derbynnir enwebiadau wedi'u cwblhau hyd at saith diwrnod cyn dyddiad y cyfarfod. Mae pob enwebiad angen llofnod y person a enwebwyd a llofnod cynigydd ac eilydd, a rhaid i bob un ohonynt fod yn aelodau o'r Elusen.

Ni fydd nifer y Cyfarwyddwyr yn llai na 3 ac nid yn fwy na 15, oni bai bod yr Elusen yn penderfynu fel arall mewn Cyfarfod Cyffredinol.

Gall y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gyfethol unrhyw berson i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr p'un a ydynt yn aelod o'r Elusen ai peidio, ar yr amod nad eir dros y nifer uchaf a nodir yn Erthygl 39 ac na wneir mwy na thri chyfetholiad o'r fath rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Bydd pob person a gyfetholir felly yn ymddeol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn dilyn eu cyfethol ond byddant yn gymwys i gael eu hail-apwyntio wedi hynny.

Anwytho a hyfforddi ymddiriedolwyr
Mae Ymddiriedolwyr yn cael eu hanwytho a'u hyfforddi gan Ymddiriedolwyr presennol a staff uwch. Fe'u hysbysir hefyd am faterion elusennol trwy gylchlythyrau rheolaidd i Ymddiriedolwyr gan y Comisiwn Elusennau, gan gynnwys cyfleoedd hyfforddi allanol a allai fod o ddiddordeb.

Trefniadau ar gyfer pennu cydnabyddiaeth ariannol personél allweddol y rheolaeth
Rheolir y sefydliad gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff. Mae'r Bwrdd yn pennu'r gydnabyddiaeth ariannol.

Strwythur trefniadol
Sefydlwyd y sefydliad gyntaf ym 1992. Mae'r sefydliad wedi ehangu i gynnwys Theatr Gymunedol ddwyieithog (Theatr Soar), prosiect sydd wedi llwyddo i sicrhau bron i £1.4 miliwn i adnewyddu'r Ganolfan Gymraeg a thrawsnewid hen gapel Cymraeg yn Theatr Gymunedol. Enw'r Ganolfan bellach yw Canolfan Soar.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Rheolir y sefydliad gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff.

Mae bwrdd Ymddiriedolwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn cyfarfod 8 gwaith y flwyddyn ac mae'n gyfrifol am gyfeiriad strategol a pholisi'r elusen. Nodir y gweithgareddau arfaethedig ar gyfer y flwyddyn mewn cynllun gweithredu. Gorffwys y cyfrifoldeb dros sicrhau bod y gweithgareddau'n digwydd a dros gyrraedd targedau'r elusen ar y Prif Swyddog.

Perthnasoedd â phartïon cysylltiedig
Mae'r elusen wedi datblygu perthynas waith da gydag ystod eang o sefydliadau perthnasol. Mae sefydliadau iaith Gymraeg eraill sy'n gwasanaethu cymuned Merthyr Tudful bellach wedi'u lleoli o fewn adeilad Canolfan Soar.

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gweithio'n agos gyda sefydliadau Mentrau Iaith eraill ledled Cymru trwy rwydwaith Mentrau Iaith Cymru.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Gwybodaeth yr Elusen
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Ymddiriedolwyr

A Carpenter (penodwyd 08/03/2023)
H Davies (penodwyd 08/03/2023)
S Harris (penodwyd 24/10/2022)
M L Howells (penodwyd 16/05/2007)
N M Hughes (penodwyd 08/03/2023)
L R Jones (penodwyd 24/10/2022)
G E Morgan (penodwyd 08/03/2023)
S Ward (penodwyd 24/10/2022)

Ysgrifennydd	L G McLean
Prif Swyddog	L G McLean
Cyfeiriad	Neuadd Soar Pontmorlais Merthyr Tudful Mid Glamorgan CF47 8UB
Rhif Cofrestru'r Cwmni	06249902
Rhif Cofrestru'r Elusen	1124473
Arolygwr Annibynnol	Llŷr James Cyf Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig 25 Stryd Y Bont Caerfyrddin Sir Gaerfyrddin SA31 3JS

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Gwybodaeth yr Elusen
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Offerynnau Ariannol

Amcanion a pholisïau
Mae gweithgareddau'r elusen yn ei gwneud yn agored i nifer o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg llif arian, a risg datodiad.

Risg credyd
Prif asedau ariannol yr elusen yw balansau banc ac arian parod, masnach a derbynyddion eraill.

Mae risg credyd yr elusen yn bennaf i'w gwneud a derbyniadau masnach. Mae'r symiau a gyflwynwyd ar y fantolen yn net o'r lwfansau ar gyfer derbyniadau amheus. Caiff lwfans ar gyfer amhariad ei wneud pan fo digwyddiad o golled wedi ei ddynodi, sydd, yn seiliedig ar brofiad blaenorol, yn dystiolaeth o leihad yn y ffordd y gellid adfer y llif arian.

Prif risgiau a rheoli'r risgiau hynny
Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi ymchwilio'r risgiau busnes a gweithredol strategol mwyaf y mae'r elusen yn eu hwynebu ac yn cadarnhau bod systemau wedi eu sefydlu i alluogi cynhyrchu adroddiadau rheolaidd fel y gellir cymryd y camau angenrheidiol i leihau'r risgiau hyn.

Cafodd systemau eu rhoi mewn lle i gynhyrchu cyllidebau ar gyfer pob blwyddyn ariannol a monitro'r incwm a gwariant bob chwarter yn erbyn ei gyllideb. Mae'r Ymddiriedolwyr yn sicrhau fod y systemau yn ddigonol ar gyfer iechyd ariannol cyfredol yr elusen.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr
Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful at ddibenion cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifyddu Cyffredinol Derbyniol y Deyrnas Unedig) a chyfraith a rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol yn ôl cyfraith cwmni fod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol. 0 dan gyfraith cwmni, rhaid i'r ymddiriedolwyr beidio â chymeradwyo'r datganiadau ariannol oni bai eu bod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ac o'i hadnoddau sy'n dod i mewn, a chymhwysedd adnoddau, yn cynnwys ei hincwm a'i gwariant, ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol bod yr ymddiriedolwyr yn:

- dethol polisïau cyfrifyddu priodol a'u cymhwyso'n gyson;
- cadw at ddulliau ac egwyddorion yn y Datganiad o Arfer Argymhellir ar gyfer Elusennau
- pasio barn ac amcangyfrifon sy 'n rhesymol ac yn bwyllog
- datgan a yw Safonau Cyfrifyddu DU wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a gaiff eu hesbonio yn y datganiadau ariannol: a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail barhaol oni bai ei fod yn amhriodol rhagdybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldeb yr ymddiriedolwyr yw cadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigon i ddangos ac esbonio trafodion elusennol y cwmni a datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol a'u galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydsynio â Deddf Cwmnïau 2006. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

Cafodd yr adroddiad blynyddol ei gymeradwyo gan ymddiriedolwyr yr elusen ar 28-01-2026 a'i arwyddo ar ei ran gan

Signed by:
Ann-Marie Carpenter
9079781CAAF0484...

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

LLŶR JAMES
Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig *Chartered Certified Accountants*
Archwilwyr Cofrestredig *Registered Auditors*

25 Stryd Y Bont
Caerfyrddin
Sir Gaerfyrddin
SA31 3JS

25 Bridge Street
Carmarthen
Carmarthenshire
SA31 3JS

ffôn/tel 01267 237754
ffacs/fax 01267 238418
ebost/email post@llyrjames.co.uk
gwefan/website www.llyrjames.co.uk

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful
Adroddiad Yr Arolygwr Annibynnol
Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Yr wyf yn adrodd yn ôl i'r grŵp o ymddiriedolwyr yn sgil arolwg cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful a'r is-gwmnïau yr ymgymerwyd â hwy ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2025.

Cyfrifoldebau a sail yr Adroddiad
Fel ymddiriedolwyr elusen y Cwmni (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr y cwmni at ddibenion y gyfraith yn ymwneud a chwmnïau), rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ("Deddf 2006").

Ar ôl bodloni fy hun nad yw'n ofynnol i gynnal archwiliad ariannol o gyfrifon y Cwmni ar gyfer y flwyddyn hon a dan Ran 16 o Ddeddf 2006 a'i fod yn gymwys i gael arolwg annibynnol, adroddaf mewn perthynas â'm harolwg annibynnol o gyfrifon eich elusen fel y'i cwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ("Deddf 2011"). Wrth ymgymryd â'm harolwg annibynnol, dilynais y Cyfarwyddiadau a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Nid yw arolwg annibynnol yn cynnwys casglu'r holl dystiolaeth a fyddai'n ofynnol mewn archwiliad ac o ganlyniad nid yw'n cynnwys yr holl faterion y mae'r archwiliwr yn eu hystyried wrth roddi ei farn am y cyfrifon. Mae cynllunio a chyflawni archwiliad yn mynd y tu hwnt i'r sicrwydd cyfyngedig y gall arholwr annibynnol ei ddarparu. O ganlyniad, nid wyf yn mynegi unrhyw farn ynghylch a yw'r cyfrifon cyfunol presennol yn cyflwyno barn 'gwir a theg' ac mae f'adroddiad wedi ei gyfyngu i'r materion penodol hynny a osodwyd allan yn natganiad yr arholwr annibynnol.

Datganiad yr arolygwr annibynnol
Roedd incwm gros y cwmni yn fwy na £250,000 ac rwy'n gymwysedig i gynnal yr arolwg annibynnol trwy fod yn aelod cymwysedig o Gymdeithas y Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig.

Rwyf wedi cwblhau fy arolwg annibynnol. Cadarnhaf nad oes unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw sy'n rhoi achos i mi gredu:

- na chafodd cofnodion cyfrifyddol eu cadw yn unol ag adran 386 o Ddeddf Cwmnïau 2006; neu
- nad yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion cyfrifo perthnasol o dan adran 396 o Ddeddf Cwmnïau 2006 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o arolwg annibynnol; neu
- nad yw'r cyfrifon wedi cael eu paratoi yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102).

Cyfarwyddwyr: Bethan Vaughan FCCA, Ryan Bevan FCCA
Cofrestrwyd i wneud gwaith archwilio yn y Deyrnas Unedig
gan Gymdeithas Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig
Llŷr James yw enw masnachu Llŷr James Cyf. Rhif Cofrestredig 08272778 Cymru

Directors: Bethan Vaughan FCCA, Ryan Bevan FCCA
Registered to carry on audit work in the UK
by the Association of Chartered Certified Accountants
Llŷr James is the trading name of Llyr James Cyf. Registered Number
08272778 Wales

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r arolwg annibynnol y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

DocuSigned by:
Bethan Vaughan
8A7F03B26B1E49F...

Bethan Wyn Vaughan FCCA
Llŷr James Cyf
Cyfrifydd Ardystiedig Siartredig
25 Stryd Y Bont
Caerfyrddin
Sir Gaerfyrddin
SA31 3JS

Dyddiad: 28-01-2026

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Datganiad Cyfunol o Weithgaredd Ariannol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:					
Roddion a chymynroddion	3	168,077	69,057	237,134	202,209
Gweithgareddau Elusennol	5	93,975	0	93,975	85,396
Gweithgareddau masnachu eraill	6	144,562	0	144,562	142,487
Incwm Buddsoddi	7	7	0	7	258
Cyfanswm Incwm		406,621	69,057	475,678	430,350
Gwariant ar:					
Codi Cyllid	8	(97,611)	0	(97,611)	(104,570)
Gweithgareddau elusennol	9	(284,265)	(105,101)	(389,366)	(384,462)
Cyfanswm gwariant		(381,876)	(105,101)	(486,977)	(489,032
Gwariant net		24,745	(36,044)	(11,299)	(58,682)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		0	0	0	0
Symudiad net mewn cyllid		24,745	(36,044)	(11,299)	(58,682)
Cysoni cronfeydd					
Cyfanswm y cronfeydd a ddygwyd ymlaen		1,115,784	44,993	1,160,777	1,219,459
Cyfanswm y cronfeydd a gariwyd ymlaen	22	1,140,529	8,949	1,149,478	1,160,777

Mae holl weithgareddau'r grŵp yn deillio o weithrediadau parhaus yn ystod y ddau gyfnod uchod.

Dangosir dadansoddiad cyllid ar gyfer 2025 yn nodyn 22.
Mae'r nodiadau ar dudalennau 16-29 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Mantolen Cyfunol
gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

	Nodyn	2025 £	2024 £
Asedau sefydlog			
Asedau sylweddol	16	1,145,672	1,171,867
Asedau cyfredol			
Stoc		2,342	2,465
Dyledwyr	18	52,456	75,912
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	13,892	2,074
		68,690	80,451
Credydwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn	20	(64,884)	(91,252)
Asedau net(rhwymedigaethau) cyfredol		3,806	(10,801)
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		1,149,478	1,161,066
Darpariaethau	21	-	(289)
Asedau net		1,149,478	1,160,777
Cronfeydd yr Elusen:			
Cronfeydd cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	22	8,949	44,993
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,140,529	1,115,784
Cyfanswm Cronfeydd	22	1,149,478	1,160,777

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2025 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

- Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a
- Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 13 i 29 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 28-01-2026 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

Signed by:
Ann-Marie Carpenter
9079781CAAF0484...

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 29 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Mantolen Cyfunnol
gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

	Nodyn	2025 £	2024 £
Asedau sefydlog			
Asedau sylweddol	16	1,144,530	1,170,345
Buddsoddiadau		1	1
		1,144,531	1,170,346
Asedau cyfredol			
Stoc		2,342	2,465
Dyledwyr	18	42,102	56,232
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	11,764	815
		56,208	59,512
Credydwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn	20	(56,189)	(68,530)
Asedau Net/(rhwymedigaethau) cyfredol		19	(9,018)
Asedau Net		1,144,550	1,161,328
Cronfeydd y grŵp:			
Cronfeydd cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	22	8,949	44,993
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,135,601	1,116,335
Cyfanswm Cronfeydd	22	1,144,550	1,161,328

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2025 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

- Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a
-
- Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 13 i 29 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 28-01-2026 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

Signed by:
Ann-Marie Carpenter
9079781CAAF0484...

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 29 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

1. Statws Elusennol

Mae'r elusen yn un sydd wedi ei chyfyngu gan warant, a'i hymgorffori yng Nghymru a Lloegr, ac o ganlyniad nid oes ganddi gyfran o'r cyfalaf. Mae pob un o'r ymddiriedolwyr yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r elusen pe byddai'n methdalu.

Mae'r elusen wedi ei hymgorffori yng Nghymru a Lloegr. Cyfeiriad ei swyddfa gofrestredig yw: Neuadd Soar Pontmorlais Merthyr Tudful Morgannwg Ganol CF47 8UB

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi gan yr ymddiriedolwyr ar

2 Polisïau cyfrifo

Crynodeb o bolisïau cyfrifo sylweddol ac amcangyfrifon cyfrifo allweddol

Caiff y prif bolisïau cyfrifo a weithredwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu gosod isod. Cafodd y polisïau hyn eu gweithredu'n gyson ym mhob blwyddyn a gyflwynwyd, oni nodir fel arall.

Datganiad o gydymffurfiaeth

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifeg ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir (sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102)) (a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2019) - (Elusennau SORP (FRS 102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a Deddf Cwmnïau 2006.

Sail y paratoad

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Caiff asedau a rhwymedigaethau eu cydnabod i ddechrau yn ôl cost hanesyddol neu werth trafod oni nodir fel arall yn y nodiadau polisi cyfrifyddu perthnasol.

Sail cyfuno

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol yr elusen ac ymgymeriadau ei his-gwmnïau a luniwyd hyd at 31 Mawrth 2025.

Ni chaiff unrhyw ddatganiad am weithgareddau ariannol ei gyflwyno ar gyfer yr elusen, fel y caniatawyd gan adran 408 Deddf Cwmnïau 2006. Gwnaeth yr elusen golled o ariannol ar ôl treth ar gyfer y flwyddyn ariannol, sef £16,780 (2024 - diffyg £73,782).

Mae is-gwmni'n endid sy'n cael ei reoli gan yr elusen. Bydd rheolaeth wedi ei gyflawni pan fo gan yr elusen y pŵer i lywodraethu polisïau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgaredd.

Caiff canlyniadau is-gwmnïau caffaeledig neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn eu cynnwys yn natganiad y gweithgareddau ariannol o'r dyddiad y daeth y caffaeliad i rym neu i fyny at y dyddiad y daeth y gwaredu i rym, fel sy'n briodol. Ble y bo'n angenrheidiol, caiff addasiadau eu gwneud i ddatganiadau'r is-gwmnïau er mwyn dod â'u polisïau cyfrifo yn unol â'r rheini a ddefnyddiwyd gan y grŵp.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol
gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Caiff trafodion rhwng cwmnïau, balansau ac enillion na chaiff eu gwireddu ar drafodion rhwng yr elusen a'i his-gwmnïau, sy'n berthnasol i bartïon, eu gwaredu'n llwyr.

Caiff colledion intra-grŵp eu gwaredu hefyd ond gallent ddynodi nam sy'n gofyn am gydnabyddiaeth yn y datganiadau ariannol cyfunol.

Cafodd polisïau cyfrifo'r is-gwmnïau eu newid ble yr oedd yn angenrheidiol i sicrhau cysondeb gyda'r polisïau a fabwysiadwyd gan y grŵp.

Eithrio rhag paratoi datganiad llif arian

Dewisodd yr elusen fabwysiadu Bwletin 1 a gyhoeddwyd ar 2 Chwefror 2016 ac felly nid ydyw wedi cynnwys datganiad llif arian yn y datganiadau ariannol hyn.

Busnes hyfyw

Mae'r Ymddiriedolwyr yn credu nad oes unrhyw ansicrwydd materol ynghylch gallu'r elusen i barhau fel sefydliad hyfyw nac unrhyw feysydd sylweddol o ansicrwydd sy'n effeithio ar werth cario asedau a ddelir gan yr elusen.

Incwm a gwaddolion

Caiff yr holl incwm ei gydnabod pan fydd gan yr elusen hawliad dros yr incwm, y mae'n debygol y bydd yr incwm yn cael ei dderbyn ac y bydd y swm o'r incwm sy'n dderbyniadwy yn gallu cael ei fesur yn ddibynadwy.

Rhoddion a chymynroddion

Caiff rhoddion eu cydnabod pan fo'r elusen wedi cael ei hysbysu yn ysgrifenedig am swm a dyddiad y setliad. Ar achlysur pan fo rhodd yn amodol ar amodau sy'n gofyn am lefel o berfformiad gan yr elusen cyn bod yr elusen â hawl i'r cyllid, caiff yr incwm ei ohirio ac ni chaiff ei gydnabod hyd nes bod yr amodau hynny'n cael eu bodloni'n llwyr, neu fod cyflawniad o'r amodau hynny yn gyfan gwbl oddi fewn i reolaeth yr elusen a'i fod yn debygol y bydd yr amodau hyn yn cael eu cyflawni yn ystod y cyfnod adrodd yn ôl.

Grantiau derbyniadwy

Caiff grantiau eu cydnabod pan fo gan yr elusen hawliad i'r cyllid a bod unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â'r grantiau eto i'w diwallu, caiff yr incwm ei gydnabod fel rhwymedigaeth a'i gynnwys ar y fantolen fel incwm gohiriedig i'w ryddhau.

Gwariant

Caiff yr holl wariant ei gydnabod cyn gynted ag y bo oblygiad cyfreithiol neu adeiladol i'r gwariant hwnnw, y mae'n debygol fod angen setliad ac y gall y swm gael ei fesur mewn modd dibynadwy. Caiff yr holl gostau eu dyrannu i'r pennawd gwariant cymwys sy'n cronni costau tebyg i'r categori hwnnw. Pan na fo costau'n gallu cael eu priodoli i benawdau penodol y maent wedi eu dyrannu ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, gyda chostau canolog staff wedi eu dyrannu ar sail amser a dreuliwyd, a chostau dibrisiad wedi eu dyrannu a ddyrannwyd ar y gyfran o'r defnydd o'r ased. Bydd costau cefnogi eraill yn cael eu dyrannu yn ôl amrediad o gostau staff.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol
gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Gweithgareddau elusennol

Mae gwariant elusennol yn cynnwys y costau hynny sy'n ddyledus i'r elusen wrth iddi gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau i'w buddiolwyr. Y mae'n cynnwys y costau y gellir eu dyrannu'n uniongyrchol i'r fath weithgareddau a'r costau hynny sydd o natur anuniongyrchol sydd eu hangen i'w cefnogi nhw.

Costau cefnogi

Mae costau cefnogi'n cynnwys swyddogaethau canolog ac maen nhw wedi cael eu dyrannu i gategorïau costau gweithgaredd ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, er enghraifft, dyrannu costau eiddo yn ôl arwynebedd lawr, neu per capita, costau staff yn ôl yr amser a chostau eraill yn ôl y defnydd ohonynt.

Costau llywodraethant

Mae'r rhain yn cynnwys costau a briodolir â chydsynio'r elusen â gofynion cyfansoddiadol a statudol, yn cynnwys archwilio, rheoli strategol a chyfarfodydd ymddiriedolwyr ac ad-dalu costau.

Trethiant

Caiff ei ystyried fod yr elusen wedi llwyddo yn y profion a osodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac felly y mae'n bodloni'r diffiniad o gwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaethol DU. Gan hynny, mae'n bosibl fod yr elusen wedi ei hesgusodi rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd oddi fewn i gategorïau sy'n cael eu cynnwys ym Mhennod 3 Rhan 11 Deddf Treth Gorfforaethol 2010 neu Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Taliadau 1992, i'r graddau fod incwm neu enillion o'r fath yn gymwys yn gyfan gwbl at ddibenion elusennol.

Asedau sefydlog sylweddol

Mae asedau sefydlog unigol sy'n costio £500.00 neu fwy yn cael eu cofnodi i ddechrau yn ôl cost.

Dibrisiad ac amorteiddiad

Caiff dibrisiad ei ddarparu ar asedau sefydlog sylweddol er mwyn dibrisio'r gost neu'r prisiad, llai unrhyw werth gweddilliol amcangyfrifir, dros eu bywyd economaidd defnyddiol ddisgwylied fel a ganlyn:

Dosbarth ased	Dull a chyfradd dibrisiad
Eiddo Rhydd-ddaliol	2% ar y gost
Darnau gosod ac offer	15% llai balans

Dyledwyr masnach

Y symiau sy'n ddyledus gan gwsmeriaid yw dyledwyr masnach, a hynny am nwyddau a werthwyd neu wasanaethau a berfformiwyd wrth redeg y busnes.

Caiff dyledwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodon. Caiff darpariaeth ar gyfer amhariad dyledwyr masnach ei sefydlu pan fo tystiolaeth wrthrychol na fydd yr elusen yn gallu casglu'r holl symiau sy'n ddyledus yn ôl telerau gwreiddiol y derbyniadwyon.

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod

Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod wrth law ac adneuon galw.

Credydwyr masnach

Mae credydwyr masnach yn rhwym i dalu am nwyddau neu wasanaethau sydd wedi eu caffael yn ystod hynt busnes oddi wrth gyflenwyr. Mae cyfrifon taladwy yn cael eu hystyried fel rhwymedigaethau cyfredol os nad oes gan yr elusen hawl ddiamod, ar ddiwedd y cyfnod adrodd yn ôl, i ohirio setliad o'r credydwr am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl. Os oes yna hawl ddiamod i oedi setliad am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl, maen nhw'n cael eu cyflwyno fel rhwymedigaethau di-gyfredol. Caiff credydwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodion.

Strwythur cronfa ariannol

Cronfeydd cyffredinol yw'r cronfeydd incwm di-gyfyngedig sydd ar gael i'w defnyddio yn ôl disgresiwn yr Ymddiriedolwyr, ymhellach at amcanion yr elusen

Mae cronfa asedau sefydlog yn cynrychioli net gwerth llyfr eiddo ac asedau diriaethol sefydlog eraill.
Cronfeydd incwm cyfyngedig yw'r rheini sy'n cael eu rhoi i'w defnyddio mewn maes penodol neu at ddibenion arbennig, ac mae'r defnydd ohono wedi ei gyfyngu i'r maes neu'r diben hwnnw.

Pensiynau ac oblygiadau ôl- ymddeoliad eraill

Mae'r grŵp yn gweithredu cynllun cyfraniadau pensiwn diffiniedig sef cynllun pensiwn ble y caiff cyfraniadau sefydlog eu talu i gronfa bensiwn ac nad oes gan y grŵp oblygiad cyfreithiol nad adeiladol i dalu cyfraniadau pellach hyd yn oed os nad yw'r gronfa'n dal asedau digonol i dalu'r holl gyflogres a'r buddion perthnasol i wasanaeth cyflogres yn y cyfnod hwn a chyfnodau blaenorol.

Caiff cyfraniadau i gynllun cyfrannu diffiniedig eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol pan maent yn ddyledus.

Offerynnau ariannol dosbarthiad

Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol o'r fath sy'n cymhwyso fel offerynnau ariannol sylfaenol, sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu cydnabod yn ôl gwerth trafodyn.

3 Incwm oddi wrth roddion a chymynroddion

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
	£	£	£	£
Rhoddion a chymynroddion:				
Rhoddion oddi wrth unigolion	327	0	327	2,045
Grantiau	167,750	69,057	236,807	200,164
	168,077	69,057	237,134	202,209

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

4 Grantiau derbyniadwy

	Cronfeydd cyffredinol £	Cronfeydd cyfyngedig £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Llywodraeth Cymru	60,000	0	60,000	60,000
Cyngor Celfyddydau Cymru	97,500	0	97,500	57,636
MTCBC	10,150	0	10,150	0
Loteri Treftadaeth	0	68,382	68,382	35,763
Treftadaeth Bensaernïol	0	0	0	20,000
Pilgrim Trust	0	0	0	884
Loteri Fawr	0	0	0	20,000
Pentref Byd-eang	0	0	0	1,500
Cyngor Llyfrau Cymru	100	0	100	4,381
Ty Cerdd Metal	0	675	675	0
	167,750	69,057	236,807	200,164

5 Incwm o weithgareddau elusennol

	Cronfeydd cyffredinol £	Cronfeydd cyfyngedig £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Incwm Rent	81,741	0	81,741	64,933
Gweithgareddau'r Theatr	8,455	0	8,455	15,846
Gweithgareddau'r Ganolfan	3,779	0	3,779	4,617
	93,975	0	93,975	85,396

6 Incwm o weithgareddau masnachu eraill

	Cronfeydd cyffredinol £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Incwm masnachu Gwaith Cyfieithu	144,562	144,562	142,487
	144,562	144,562	142,487

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

7 Incwm Buddsoddiad

	Cronfeydd cyffredinol	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
	£	£	£
Llog derbyniadwy ar arian cadw	7	7	258
	7	7	258

8 Gwariant ar godi arian

	Cronfeydd Cyffredinol	
	2025	2024
Costau masnachu'r is-gwmni	£	£
Cyfieithwyr llawrydd	6,811	32,420
Costau staff	77,448	57,568
Costau swyddfa	6,915	5,953
Costau adeiladau	1,511	4,989
Costau cyffredinol	2,748	3,371
Dyled ddrwg	(2,307)	(3,326)
Ffioedd cyfrifydd	2,720	2,417
Taliadau banc	236	304
Dibrisiant	381	507
Trethiant	1,018	367
Costau Hyfforddi	130	0
	97,611	104,570

9 Gwariant ar weithgareddau Elusennol

	Nodyn	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
		£	£	£	£
Costau uniongyrchol		1,413	41,002	42,415	137,004
Costau staff		146,538	29,429	175,967	126,538
Costau cefnogi dynodedig	10	129,921	34,670	164,591	112,292
Costau llywodraethiant	10	6,393	0	6,393	8,628
		284,265	105,101	389,366	384,462

10. Dadansoddiad o gostau llywodraethiant a chymorth

Costau llywodraethiant	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
	£	£	£	£
Ffi'r Arolygwr Annibynnol				
Arholi'r datganiadau ariannol	6,000	0	6,000	6,000
Ffioedd eraill a dalwyd i'r Arholwyr	393	0	393	2,628
	6,393	0	6,393	8,628

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Dadansoddi costau cymorth

	Gweithgaredd Elusennol	Swyddogaeth Llywodraethiant	Cyfanswm 2025	Cyfanswm 2024
	£	£	£	£
Hysbysebu	1,983	0	1,983	5,168
Hyfforddiant	600	0	600	1,601
Costau Swyddfa	16,558	0	16,558	6,899
Costau Adeiladau	107,397	0	107,397	58,371
Costau Cyffredinol	2,390	0	2,390	3,668
Ffioedd Cyfrifeg	0	6,393	6,393	8,628
Tanysgrifiadau	2,213	0	2,213	1,768
Ffioedd Proffesiynol	0	0	0	0
Dyled ddrwg	(1,415)	0	(1,415)	32
Costau Banc	1,251	0	1,251	1,275
Dibrisiant	33,614	0	33,614	33,510
	164,591	6,393	170,984	120,920

11. Net (gwariant) incwm / Adnoddau am y flwyddyn yn cynnwys:

	2025 £	2024 £
Gweithredu prydlesu – offer a pheiriannau	1,926	1,792
Dibrisiant asedau sefydlog	33,614	33,510

12. Cydnabyddiaeth tâl a chostau'r Ymddiriedolwyr

Nid oes unrhyw ymddiriedolwr, nac unrhyw berson sy'n gysylltiedig â hwy, wedi derbyn unrhyw gydnabyddiaeth tâl oddi wrth y grŵp yn ystod y flwyddyn.

Nid oes unrhyw ymddiriedolwr wedi derbyn unrhyw ad-daliad costau nac unrhyw fudd-dal arall oddi wrth yr elusen yn ystod y flwyddyn.

13. Costau Staff

Roedd costau cronnol y gyflogres fel a ganlyn:	2025 £	2024 £
Costau staff yn ystod y flwyddyn:		
Cyflogau	158,735	115,553
Costau nawdd cymdeithasol	3,076	3,026
Costau Pensiwn	14,156	7,959
	175,967	126,538

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Roedd cyfartaledd misol y nifer o bersonau (yn cynnwys tîm uwch reoli) a gyflogwyd gan yr elusen yn ystod y flwyddyn wedi ei fynegi fel cywerthyddion llawn amser fel a ganlyn:

	2025 £	2024 £
Staff	9	9

Ni dderbyniodd unrhyw gyflogau enillion o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn.

Cyfanswm buddion cyflogai personél rheoli allweddol yr elusen oedd £50,712 (2024: £41,350)

14 Tâl yr arholwr annibynnol

	2025 £	2024 £
Arolwg o'r datganiadau ariannol	6,000	6,000
Ffioedd eraill yr arolygwyr		
Paratoi cyfrifon unrhyw rai sy'n gysylltiedig â'r elusen	2,720	2,417
Yr holl wasanaethau eraill	393	2,628
	3,113	5,045

15 Trethiant

Mae'r elusen yn elusen gofrestredig ac felly wedi ei hesgusodi rhag trethiant.

16. Asedau Sefydlog

Grŵp	Tir ac Adeiladau £	Dodrefn ac Offer £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2024	1,532,649	104,202	1,636,851
Ychwanegiadau	0	7,800	7,800
Ar 31 Mawrth 2025	1,532,649	112,002	1,644,651
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2024	383,599	81,385	464,984
Tal godwyd am y flwyddyn	29,853	4,142	33,995
Ar 31 Mawrth 2025	413,452	85,527	498,979
Net Llyfr Werth			
Ar 31 Mawrth 2025	1,119,197	26,475	1,145,672
Ar 31 Mawrth 2024	1,149,050	22,817	1,171,867

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Elusen	Tir ac Adeiladau	Dodrefn ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£
Cost			
Ar 1 Ebrill 2024	1,532,649	101,569	1,634,218
Ychwanegiadau	0	7,800	7,800
Ar 31 Mawrth 2025	1,532,649	109,369	1,642,018
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2024	383,599	80,274	463,873
Tal godwyd am y flwyddyn	29,853	3,761	33,614
Ar 31 Mawrth 2025	413,452	84,035	497,487
Net Llyfr Werth			
Ar 31 Mawrth 2025	1,119,197	25,334	1,144,531
Ar 31 Mawrth 2024	1,149,050	21,295	1,170,345

17 Buddsoddiadau asedau sefydlog

Elusen

Cyfranddaliadau yn ymgymeriadau'r grŵp a buddion cyfranogol

	Ymgymeriadau'r Is-gwmni	Cyfanswm
	£	£
Cost		
Ar 1 Ebrill 2024	1	1
Ar 31 Mawrth 2025	1	1
Net Llyfr Werth		
Ar 31 Mawrth 2025	1	1
Ar 31 Mawrth 2024	1	1
	1	1

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Manylion yr ymgymeriadau

Yn dilyn, ceir manylion y buddsoddiadau ble deil yr elusen 20% neu fwy o werth enwol unrhyw ddosbarth o gyfalaf Cyfranddaliadau:

Ymgymeriad	Gwlad ei Ymgorffori	Daliad	Cyfran daliad hawliau Chyfranddaliadau 2025	2024	Prif Weithgaredd
Lingo Soar Cyf Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tudful CF47 8UB	Cymru a Lloer	Cyfranddaliadau	100%	100%	Darparu Gwasanaeth Cyfieithu

Is-gwmnïau

Yr elw ar gyfer y cyfnod ariannol i Lingo Soar Cyfyngedig oedd £6,499 (2024: elw £9,377) a swm cronnol cyfalaf ac wrth gefn ar ddiwedd y cyfnod oedd £4,930 (2024: £(551).

Gwnaeth yr is-gwmni masnachu rhodd cymorth i'r Elusen yn ystod y flwyddyn o £49,900 (2024: £28,500)

Rhif Cofrestru'r Cwmni yw 11810191

18 Dyledwyr

	Grŵp		Elusen	
	2025 £	2024 £	2025 £	2024 £
Dyledwyr Masnach	44,391	74,353	34,037	54,673
Rhagdaliadau	8,065	1,559	8,065	1,559
	52,456	75,912	42,102	56,232

19 Arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod

	Grwp		Elusen	
	2025 £	2024 £	2025 £	2024 £
Arian parod yn y banc	13,892	2,074	11,764	815
	13,892	2,074	11,764	815

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

20. Credydwyr: symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn

	Grŵp		Elusen	
	2025 £	2024 £	2025 £	2024 £
Credydwyr treth	16,994	24,554	16,085	21,801
Oherwydd ymgymeriadau grŵp	0	0	16,566	7,897
Treth Gorfforaeth	1,307	78	0	0
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	4,601	4,254	4,601	4,254
TAW taladwy	20,542	34,692	0	0
Credydwyr eraill	796	672	796	672
A Chroniadau	20,644	27,002	18,142	33,906
	64,884	91,252	56,190	68,530

21. Darpariaethau

	Grŵp		Elusen	
	2025 £	2024 £	2025 £	2024 £
Trethiant Gohiriedig	0	(289)	0	0
	0	(289)	0	0

22. Cronfeydd

Grwp	Mantolen Ar 1 Ebrill 2024	Adnoddau i Mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen Ar 31 Mawrth 2025
	£	£	£	£	£
Cronfeydd Anghyfyngedig Cyffredinol					
Cyllid Cyffredinol	-44,504	406,621	-367,260	0	-5,143
Cronfa Asedau Sefydlog	1,160,288	0	-14,616	0	1,145,672
	1,115,784	406,621	-381,876	0	1,140,529
Cronfeydd Cyfyngedig					
Cronfa'r Organ	0	68,382	-68,382	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd	3,216	0	0	0	3,216
Llywodraeth Cymru	0	675	-675	0	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	3,166	0	-3,166	0	0
MTCBC	9,686	0	-6,453	0	3,233
Loteri Fawr	24,925	0	-24,925	0	0
Pentref Byd-eang	1,500	0	-1,500	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Cyfanswm Cronfeydd Cyfyngedig	44,993	69,057	-105,101	0	8,949
Cyfanswm Cronfeydd	1,160,777	475,678	-486,977	0	1,149,478

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

	Mantolen Ar 1 Ebrill 2024	Adnoddau i Mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddidau	Mantolen Ar 31 Mawrth 2025
	£	£	£	£	£
Cronfeydd Anghyfyngedig Cyffredinol					
Cyllid Cyffredinol	-28,214	230,186	-252,564	6,088	-44,504
Cronfa Asedau Sefydlog	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,164,031	230,186	-284,521	6,088	1,115,784
Cronfeydd Cyfyngedig					
Cronfa'r Organ	0	36,647	-40,167	3,520	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd	3,784	0	-568	0	3,216
Llywodraeth Cymru	0	60,000	-60,000	0	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	33,824	57,636	-88,112	-182	3,166
MTCBC	9,686	0	0	0	9,686
Loteri Fawr	5,634	20,000	-709	0	24,925
Pentre' Byd Eang	0	1,500	0	0	1,500
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Cyngor Llyfrau Cymru	0	4,381	-4,381	0	0
Summer of Fund	0	20,000	-10,574	-9,426	0
Cyfanswm Cronfeydd Cyfyngedig	55,428	200,164	-204,511	-6,088	44,993
Cyfanswm Cronfeydd	1,219,459	430,350	-489,032	0	1,160,777

Elusen

Cronfeydd Anghyfyngedig Cyffredinol					
Cyllid Cyffredinol	-43,953	262,059	-227,035	0	-8,929
Cronfa Asedau Sefydlog	1,160,288	0	-15,758	0	1,144,530
	1,116,335	262,059	-242,793	0	1,135,601

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025

Elusen	Mantolen Ar 1 Ebrill 2023	Adnoddau i Mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen Ar 31 Mawrth 2024
	£	£	£	£	£
Cronfeydd Anghyfyngedig Cyffredinol					
Cyllid Cyffredinol	-18,246	181,692	-213,487	6,088	-43,953
Cronfa Asedau Sefydlog	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,173,999	181,692	-245,444	6,088	1,116,335

Mae'r canlynol yn nodi'r dibenion penodol y caiff y cronfeydd eu cymhwyso ar eu cyfer:

Cronfa Organ - adnewyddu organau o Gronfa Dreftadaeth y Loteri, Stadiwm y Mileniwm a CFAP
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo – diweddaru'r systemau cyfrifiadurol
Llywodraeth Cymru – Costau cyflogi'r Prif Swyddog a'r Swyddog Datblygu a chymorth marchnata
Cyngor Celfyddydau Cymru – Prosiect Datblygu Cynulleidfaoedd
MCBC - Gwaith adeiladu i ardal llawr gwaelod adeilad y Ganolfan
Loteri Fawr – Dodrefn, Offer, a Chymorth gyda Chostau Craidd
Kickstart - Cynllun cyflogaeth gweithredwyd trwy Mentrau Iaith Cymru ar gyfer cyflogaeth Derbynnydd a staff Caffi
Davies Charities - Prosiect Ieuenctid Theatr Gerdd Academi Leeway
Pentref Byd-eang - Gweithdai ysgrifennu caneuon
Treftadaeth Bensaernïol - Cynlluniau Datblygu ar gyfer Adnewyddiad y Llawr Gwaelod.
Cyngor Celfyddydau Cymru – Cyllid Tuag at stoc y siop
Creu Cyffro - Gweithgareddau Celfyddydol mewn cydweithrediad â Lles@Merthyr
Ffos y Fran - Gweithdai Roc a chelfyddydol ac ysgol haf drama
Haf o Hwyl - Gweithdai Roc a chelfyddydol ac ysgol haf drama

Docusign Envelope ID: 66FE4C0F-2533-4576-BCB3-28DF0E56D944

23. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd - Grŵp

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2025
	£	£	£
Asedau sefydlog sylweddol	1,145,672	0	1,145,672
Asedau cyfredol	59,741	8,949	68,690
Rhwymedigaethau presennol	(64,884)	0	(64,884)
Darpariaethau	0	0	0
Cyfanswm asedau net	1,140,529	8,949	1,149,478

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2024
	£	£	£
Asedau sefydlog sylweddol	1,162,161	9,706	1,171,867
Asedau cyfredol	45,164	35,287	80,451
Rhwymedigaethau presennol	(91,252)	0	(91,252)
Darpariaethau	(289)	0	(289)
Cyfanswm asedau net	1,115,784	44,993	1,160,777

Elusen

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2025
	£	£	£
Asedau sefydlog sylweddol	1,144,530	0	1,144,530
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	47,259	8,949	56,208
Rhwymedigaethau presennol	(56,190)	0	(56,190)
Cyfanswm asedau net	1,135,601	8,949	1,144,550

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2024
	£	£	£
Asedau sefydlog sylweddol	1,160,639	9,706	1,170,345
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	24,225	35,287	59,512
Rhwymedigaethau presennol	(68,530)	0	(68,530)
Cyfanswm asedau net	1,116,335	44,993	1,161,328

CANOLFAN A MENTOR GYMRAEG MERTHYR TUDFUL

England & Wales - Charity number 1124473

Accounts

Ddiwygiedig
Mae'r rhain yn disodli'r cyfrifon gwreiddiol, bellach yn gyfrifon statudol ac yn cael eu paratoi fel ag yr oeddent ar ddyddiad y cyfrifon gwreiddiol

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Cwmni cyfyngedig drwy warant)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

ar gyfer y Flwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2024

Amended

These replace the original accounts, are now the statutory accounts and are prepared as the were at the date of the original accounts

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(A company limited by guarantee)

Annual Report and Financial Statements for the

Year Ended 31 March 2024

Cynnwys

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1 i 7
Adroddiad Arholwr Annibynnol	8
Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol	9
Mantolen Cyfunol	10
Mantolen	11
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	12 i 23

Contents

Trustees' Report	1 to 7
Independent Examiner's Report	8
Consolidated Statement of Financial Activities	9
Consolidated Balance Sheet	10
Balance Sheet	11
Notes to the Financial Statements	12 to 23

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

Mae'r ymddiriedolwyr, sy'n gyfarwyddwyr at ddibenion cyfraith cwmni, yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol ynghyd â datganiadau ariannol y cwmni elusennol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Nodau ac amcanion

Datblygu addysg a gwybodaeth gyffredinol y gymuned, drwy sefydlu a chynnal canolfan er mwyn annog astudiaeth a defnydd o'r iaith Gymraeg, gyda darpariaeth o ddarlithoedd, grwpiau trafod, a gweithgareddau celfyddydol drwy gyfrwng yr iaith honno.

Crynodeb Gweithredol

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn ganolbwynt i ddatblygiad y Gymraeg trwy weithrediad Canolfan Soar ac integreiddiad y Gymraeg i'r gymuned leol.

Amcan strategol Menter Iaith Merthyr Tudful yw cefnogi cyflawniad strategaeth Cymraeg Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr; trwy gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. Gwneir hyn drwy gyflawni targedau a osodwyd mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru gyda chefnogaeth Rhwydwaith Mentrau Iaith Iedled Cymru.

Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw Creu Cymru yr ydym oll am fyw ynddi heddiw, ac yn y dyfodol sy'n mynd law yn llaw â Strategaeth y Gymraeg. Yn ganolog i ethos ein sefydliad yw bod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg yn ffynnu ym Merthyr Tudful.

Cyflwyniad Cryno

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithredu fel rhan o rwydwaith o bartneriaid Cymraeg sydd yn gwasanaethu'r ardal gan gynnwys Dysgu Cymraeg Morgannwg (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin a Chymraeg i Blant. Mae'r Fenter yn aml yn cyfeirio unigolion a sefydliadau at y partneriaid eraill a chaiff ei hystyried fel y 'glud' sydd yn gwneud i'r Rhwydwaith weithredu'n llwyddiannus yn ein cymuned. Mae sefydlu Canolfan Soar fel cartref i bartneriaid Cymraeg yng nghanol tref Merthyr wedi bod yn allweddol i gydweithrediad ein sefydliadau wrth gyflawni Strategaethau Llywodraeth Cymru ers 2011.

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithio mewn partneriaeth ag amrywiaeth eang o sefydliadau cymunedol, celfyddydol a llesiant i gyrraedd cynulleidfaoedd a chymunedau newydd. Ymdrechwn at ymateb i'n cymuned leol a myfyrio arni.

Cyd-destun

Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw un o'r lleiaf yng Nghymru. Hen ardal ddiwydiannol yw hi ac er mor gryf yw'r rhwydweithiau cymdogol a'r ymdeimlad o berthyn, mae ei phoblogaeth yn dal i ddioddef sgil effeithiau diflaniad y diwydiannau mawr traddodiadol. Mae lefelau diweithdra yma gyda'r uchaf yng Nghymru a dyma'r ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru yn ô1 ffigurau'r Llywodraeth. Felly mae heriau sylfaenol i'r awdurdod lleol o ran iechyd, lles, cyflogaeth a sgiliau pobl yr ardal.

Cafodd Menter Iaith Merthyr Tudful ei sefydlu yn 2003 ar ô1 blynyddoedd o weithgaredd gwirfoddol yn lleol. Nod y Fenter Iaith yw ehangu a chryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ardal drwy feithrin cyfleoedd a gwasanaethau i drigolion y sir ddefnyddio'r Gymraeg yn eu cymunedau lleol.

Budd y cyhoedd

Mae gweithgareddau elusennol y Fenter wedi cyfrannu at dwf yn y defnydd o'r iaith Gymraeg ym Merthyr, codi hyder a hunan-barch ac ehangu gorwelion trigolion Merthyr.

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydsynio â gofynion Adran 4 Deddf Elusennau 2011 o ran talu'r sylw dyledus at ganllawiau buddion cyhoeddus a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Elusennau dros Gymru a Lloegr.

Bwrdd Llywodraethu

Llwyddwyd recriwtio 7 aelod newydd i Fwrdd Llywodraethu Canolfan a Menter Gymraeg
Merthyr Tudful y llynedd. Erbyn hyn mae gennym 9 aelod Bwrdd Llywodraethu. Mae'r Bwrdd yn cynnwys cynrychiolwyr ar draws meysydd arbenigedd dysgu, anghenion dysgu ychwanegol, ymgysyltiad cymunedol, Datblygu cymunedol, marchnata, llywodraethu, rheoli ac arwain ac ariannol.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

TRUSTEES' REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

The trustees, who are directors for the purposes of company law, present the annual report together with the financial statements of the charitable company for the year ended 31 March 2024.

Aims and objectives

Developing the education and general knowledge of the community, by establishing and maintaining a centre in order to encourage the study and use of the Welsh language, with the provision of lectures, discussion groups, and artistic activities through the medium of that language.

Executive Summary

Menter Iaith Merthyr Tydfil is a centre for the development of the Welsh language through the operation of Canolfan Soar and the integration of the Welsh language into the local community.

The strategic objective of Menter Iaith Merthyr Tydfil is to support the objective of the Welsh Government's Welsh language strategy, Welsh 2050: A Million Speakers; by increasing the use of the Welsh language in the community. This is done by achieving targets set in collaboration with the Welsh Government with the support of the Mentrau Iaith Network throughout Wales.

The aim of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 is to create the Wales we all want to live in today, and in the future which goes hand in hand with the Welsh Language Strategy. Central to the ethos of our organisation is that the culture, heritage and the Welsh language flourish in Merthyr Tydfil.

Brief Introduction

Menter Iaith Merthyr Tudful operates as part of a network of Welsh partners serving the area including Dysgu Cymraeg Glamorgan (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin and Welsh for Children. The Initiative often refers individuals and organisations to the other partners and is seen as the 'glue' that makes the network operate successfully in our community. The establishment of Canolfan Soar as a home for Welsh partners in Merthyr town centre has been key to the cooperation of our organisations in achieving Welsh Government Strategies since 2011.

Menter Iaith Merthyr Tudful works in partnership with a wide variety of community, arts and well-being organisations to reach new audiences and communities. We strive to respond to and reflect our local community.

Context

Merthyr Tydfil County Borough is one of the smallest in Wales. It is an old industrial area and despite the strength of neighbourhood networks and the sense of belonging, its population is still suffering the side effects of the decline in the large traditional industries. Unemployment levels here are among the highest in Wales and this is also the most deprived area in Wales according to Government figures. There are fundamental challenges for the local authority in terms of the health, well-being, employment and skills of the people in the area.

Menter Iaith Merthyr Tudful was established in 2003 after years of voluntary activity locally. The aim of the Menter Iaith is to expand and strengthen the use of the Welsh language in the area by fostering opportunities and services for residents of the county to use the Welsh language in their local communities.

Public benefit

The Menter's charitable activities have contributed to a growth in the use of the Welsh language in Merthyr, raising confidence and self-esteem and broadening the horizons of Merthyr residents.

The trustees confirm that they have consented to the requirements of Section 4 of the Charities Act 20 11 in terms of paying due attention to public benefit guidelines published by the Charity Commission for England and Wales.

Governing Board

Last year we successfully recruited 7 new members to the Governing Board of the Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful.By now we have 9 members on the Governing Board. The Board consists of a variety of specialisms such as additional learning needs, community Development and engagement, marketing, governing financial and leadership.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

Gweithgareddau: Cyfnod 1 Ebrill- 31 Mawrth 2024

Perfformiadau'r Flwyddyn

Digwyddiad	Cwmni
Jamima	Arad Goch
Winnie the Pooh	MPC
Diwrnod y Llyfr	Stephens and George
Spngebob the Musical	Merthyr Performance Co
Celf a Chrefft Urdd Gobaith Cymru	Urdd
Cynhadledd Cwm Taf People First	Bwrdd Iechyd Cwm Taf
Sioe Dawns	Ysgol St Aloyisius
Sioe Haf	Merthyr Performance Co
Dechrau Canu Dechrau Canmol	Rondo
Cynhadledd Addusg Oedolion Cymru	Addysg Oedolion Cymru
Annie Cwrt Mawr	Mewn Cymeriad
Cynhadledd y Cymoedd	Plaid Cymru
Sesiwn Ffilmio	Rhys Davies
Cyngerdd Nadolig	Ysgol Santes Tudful
Sesiwn Ffilmio	Calan
Gig Alaw a Vri	Y Parlwr
Owen Money Jukebox Heros	Owen Money
Clyweliadau	Theatr Genedlaethol Cymru
Mr Jones (Aberfan)	Liam Holmes
Ffilmio fidio Cerddoriaeth	Deedy Media
Son of Chamber Synphony Composing Sessions	Uproar
Cyngerdd Lansio'r Organ gyda Rhys Meirion	Theatr Soar
The Welsh Lxdies	Purple String Productions
Y Tri Diferyn Cyntaf	Taking Flight Theatre
The First Three Drops	Taking Flight Theatre
Ysgol Haf Cwmni Blodau Haul	Cwmni Blodau Haul
Fleabag	Theatr Clwyd
Gig Khamira	Tomos Williams
Peth Bach 'di Cawr	Opra Cymru
Gig Bronwen Lewis	Mentrau Iaith Cymru/Dysgu Cymraeg
Y Fenyw Mewn Du	Consortiwm Cymraeg/Theatr Nanog
Noson o Gerddoriaeth	Mari Kelly
Welsh Jesus Christmas Comedy	Gareth Hunt
Cyngerdd Codi Arian I Soar	Cor Merthyr Aloud
Calan a'r Marcellas	Calan
Son of Chamber Symphony Performance	Uproar
Dangosiad o'r Ffilm 'Y Swn' gyda Holi ac Ateb Roger Williams a Heledd ap Gwynfor	Redhouse Cymru

Activities: Period 1 April - 31 March 2024

Performances during the Year

Production	Company
Jamima	Arad Goch
Winnie the Pooh	MPC
World Book Day	Stephens and George
Spngebob the Musical	Merthyr Performance Co
Urdd Gobaith Cymru Arts and Craft	Urdd
Cwm Taf People First Conference	Cwm Taf University Health Board
Dance Show	St Aloyisius Primary School
Summer Show	Merthyr Performance Co
Dechrau Canu Dechrau Canmol	Rondo
Adult Education Wales Conference	Adult Education Wales
Annie Cwrt Mawr	Mewn Cymeriad
Valleys Conference	Plaid Cymru
Filming Session	Rhys Davies
Christmas Concert	Ysgol Santes Tudful
Filming Session	Calan
Alaw and Vri Gig	Y Parlwr
Owen Money Jukebox Heros	Owen Money
Auditions	Theatr Genedlaethol Cymru
Mr Jones (Aberfan)	Liam Holmes
Music Video Filming	Deedy Media
Son of Chamber Synphony Composing Sessions	Uproar
Organ Laounch Concert with Rhys Meirion	Theatr Soar
The Welsh Lxdies	Purple String Productions
Y Tri Diferyn Cyntaf	Taking Flight Theatre
The First Three Drops	Taking Flight Theatre
Cwmni Blodau Haul Summer School	Cwmni Blodau Haul
Fleabag	Theatr Clwyd
Khamira Gig	Tomos Williams
Peth Bach 'di Cawr	Opra Cymru
Bronwen Lewis	Mentrau Iaith Cymru/Dysgu Cymraeg
Y Fenyw Mewn Du	Consortiwm Cymraeg/Theatr Nanog
An evening of Music	Mari Kelly
Welsh Jesus Christmas Comedy	Gareth Hunt
Soar Concert	Merthyr Aloud Choir
Calan a'r Marcellas	Calan
Son of Chamber Symphony Performance	Uproar
Viewing of the Film 'Y Swn' with Q and A Roger Williams and Heledd ap Gwynfor	Redhouse Cymru

Gweithio mewn partneriaethau

Consortiwm Cymraeg
Cydweithrediad rhwng Theatr Soar, Theatr Nannog Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen a Neuadd Les Ystradgynlais gychwynnodd ar drothwy'r Pandemig yn 2020 yw'r Consortiwm Cymraeg. Ariennir y prosiect trwy gronfa Cysylltu â Ffynnu Cyngor Celfyddydau Cymru. Cyflwynwyd sioe Y Fenyw Fewn Du, cyfieithiad gan Gwawr Lauder, mewn 4 Theatr 10 waith. Cafwyd cyfanswm gynulleidfa o 722. Cyflwynwyd adroddiad terfynol i'r Cyngor Celfyddydau yn dadansoddi y ddwy sioe cynhyrchwyd dros dwy flynedd y cynllun.

Cwmni Blodau Haul
Mae Cwmni Blodau Haul yn griw o 3 o artistiaid lleol sy'n cynnal sesiynau drama a cherddoriaeth Cymraeg i blant 5-11 oed. Mae'r cwmni wedi esblygu yng Nghanolfan Soar dros y wyth mlynedd diwethaf. Cynhaliwyd Cwrs haf ym mis Awst gyda pherfformiad o'r gwaith gwreiddiol cynhyrchwyd ar ddiwedd y cwrs. Llwyddodd Cwmni Blodau Haul i ennill cytundeb gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful i ddarparu sesiynau offerynnol a chanu mewn meithrinfeydd a lleoliadau gofal plant ar draws y Sir.

Tŷ Cerdd
Parhaoedd gwaith y Fenter gyda Thŷ Cerdd ar brosiect cyntaf yr organ ers iddi gael ei hadnewyddu gyda grant Loteri Treftadaeth dros gyfnod cofid. O ganlyniad gwaith y Swyddog Treftadaeth i gomisiynu yr organydd o fri rhyngwladol James McVinnie a'r cyfansoddwr Richard Baker i weithio gyda chwe chyfansoddwr er mwyn creu darnau gwreiddiol oedd yn adlewyrchu'r gymuned yma ym Merthyr datblygwyd prositect Metal Soar. Gweithiodd y Fenter gyda David Roach oedd yn un o gyfranogwyr y prosiect wreiddiol i ddatblygu prosiect gyda'r band Celavi i gyfansoddi gwaith i'r organ sy'n gweddu gyda bandiau cerddoriaeth Metal.

Y Parlwr
Gweithiodd y Fenter gyda'r Parlwr er mwyn cynnal gigiau gwerin yn Theatr Soar. Cynhaliwyd ein gig cyntaf eleni a lluniwyd rhaglen o gigiau dros y blwyddyn nesaf. Gobeithir sefydlu sin Werin yng Nghanolfan a Theatr Soar i'r dyfodol.

Cyngor Celfyddydau Cymru
Gweithiodd y Fenter ar y cyd gyda Mentrau Iaith ar draws Cymru ar sefydlu rhwydwaith gigs Cymraeg wedi ei mewn cydweithrediad â Chynllun Noson Allan Cyngor Celfyddydau Cymru, Cwmni PYST/AM. Sefydlwyd rhwydwaith arall sy'n cynnwys cwmnïau theatr Cymraeg llai eu mhaint.

Partneriaid Cymraeg
Mudiad Meithrin , Cymraeg i Blant, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg Morgannwg, Ysgol Gymraeg Santes Tudful, Ysgol Gymraeg Rhyd y Grug, Ysgol Rhyd y Waun, RhAG, Cynrychiolaeth Gymraeg Bwrdd Iechyd Cwm Taf, Consortiwm Addysg Gymraeg, Cymraeg I Bawb, Eisteddfod Genedlaethol, Coleg Merthyr Tudful. Cynhaliwyd Cynhadledd I drafod a dathlu'r Gymareg ym Merthyr Tudful. Siaradodd y Prif Swyddog am gyfraniad partneriaid at Strategaeth Hybu'r Gymraeg y Sir. Daeth Jeremy Miles, Gweinidog Addysg I annerch y partneriaid.

Partneriaeth Cymraeg i Bawb
Sefydlwyd partneriaeth gyda'r nod o hybu Addysg Gymraeg ar draws 10 Sir yn y De Ddwyrain. Arianwyd gan Llywodraeth Cymru, partneriaeth rhwng Awdurdodau Lleol a Mentrau Iaith y 10 awdurdod yw'r prosiect peilot yma. Mae partneriaid allweddol fel Mudiad Meithrin a Chymraeg I Blant hefyd yn rhan o'r prosiect. Mae'r Prif Swyddog yn aelod o Fwrdd Llywodreathu Cymraeg i Bawb. Cynhaliwyd Cynhadledd y Partneriaeth yn nhy Bedwellty ym mis Mawrth 2024.

Partneriaid Cymunedol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, Dysgu Oedolion Cymru (ALW), Dysgu Oedolion Cymunedol Merthyr Tudful, Ymddiriedolaeth Hamdden a Diwylliant Merthyr Tudful, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful, Partneriaeth Ganol y Dref, Fforwm Treftadaeth Merthyr Tudful, MIND Cwm Taf, Cerddoriaeth Gymunedol Cymru, 3G's Development Trust, Cymuned Artis.

Rhwydweithiau Cymunedol, Rhanbarthol a Chenedlaethol
Mentrau Iaith Cymru: Mae'r Fenter Iaith yn rhan o rwydwaith Mentrau Iaith Cymru, sef y sefydliad sy'n cefnogi'r 22 Menter Iaith ar draws Cymru. Rydym yn elwa o fod yn rhan o brosiectau datblygu'r Gymraeg cenedlaethol a rhanbarthol yn ogystal ag hyfforddiant cyson ar bob agwedd o'n gwaith. Mae'r rhwydwaith hefyd yn dod a ni ynghyd ar draws Cymru er mwyn trafod a bwydo mewn i strategaethau a pholisi cenedlaethol sy'n ymwneud a'r Gymraeg, y Gymuned, yr Economi, Addysg, Tai a llawer mwy.

Working in partnerships

New Partnerships and Collaborations

Welsh Consortium

The Welsh Consortium is a collaboration between Theatr Soar, Theatr Na nog Awen Cultural Trust and Ystradgynlais Welfare Hall which started on the eve of the Pandemic in 2020. The project is funded through the Arts Council of Wales' Connect to Thrive fund. The show Y Fenyw Fewn Du, translated by Gwawr Lauder, was presented in 4 Theatres 10 times. There was a total audience of 722. A final report was submitted to the Arts Council analyzing the two shows produced over the two years of the plan.

Cwmni Blodau Haul

Cwmni Blodau Haul is a group of 3 local artists who hold Welsh drama and music sessions for children aged 5-11. The company has evolved at Canolfan Soar over the past eight years. A summer Course was held in August with a performance of the original work produced at the end of the course. Cwmni Blodau Haul managed to win an agreement with Merthyr Tydfil County Borough Council to provide instrumental and singing sessions in nurseries and childcare settings across the County.

Tŷ Cerdd

The Menter's work with Tŷ Cerdd continued on the organ's first project since it was renewed with a Heritage Lottery grant over a period of grief. As a result of the work of the Heritage Officer to commission the internationally renowned organist James McVinnie and the composer Richard Baker to work with six composers in order to create original pieces that reflected the community here in Merthyr, the Metal Soar project was developed. The Menter worked with David Roach who was one of the participants in the original project to develop a project with the band Celavi to compose a work for the organ that fits with Metal music bands.

Y Parlwr

The Menter worked with the Parlwr to hold folk gigs at Theatr Soar. Our first gig was held this year and a program of gigs over the next year was drawn up. It is hoped to establish a Folk Scene at Canolfan and Theatr Soar in the future.

Arts Council of Wales

The Menter worked together with Mentrau Iaith across Wales on establishing a network of Welsh gigs in collaboration with the Arts Council of Wales Night Out Scheme, PYST/AM Company. Another network was established which includes smaller Welsh theatre companies.

Welsh partners

Mudiad Meithrin, Welsh for Children, Urdd Gobaith Cymru, Learn Welsh Glamorgan, Ysgol Gymraeg Santes Tudful, Ysgol Gymraeg Rhyd y Grug, Ysgol Rhyd y Waun, RhAG, Welsh Language Representation Cwm Taf Health Board, Consortium for Welsh Education, Welsh For All, National Eisteddfod , Merthyr Tydfil College. A Conference was held to discuss and celebrate the Welsh language in Merthyr Tydfil. The Chief Officer spoke about the contribution of partners to the County's Welsh Language Promotion Strategy. Jeremy Miles, Minister for Education came to address the partners.

Welsh for All Partnership

A partnership was established with the aim of promoting Welsh Education across 10 Counties in the South East. Funded by the Welsh Government, this pilot project is a partnership between Local Authorities and Mentrau Iaith of the 10 authorities. Key partners such as Mudiad Meithrin and Cymraeg I Blant are also part of the project. The Chief Officer is a member of the Welsh for All Governance Board. The Partnership Conference was held at Bedwellty House in March 2024.

Community Partners

Merthyr Tydfil County Borough Council, Adult Learning Wales (ALW), Merthyr Tydfil Community Adult Learning, Merthyr Tydfil Leisure and Culture Trust, Merthyr Tydfil Voluntary Action Council, Town Centre Partnership, Tydfil Heritage Forum, MIND Cwm Taf, Community Music Wales, 3G Development Trust, Artis Community.

Community, Regional and National Networks

Mentrau Iaith Cymru: The Menter Iaith is part of the Mentrau Iaith Cymru network, the organisation supporting the 22 Mentrau Iaith across Wales. We benefit from being involved in national and regional Welsh language development projects as well as constant training on all aspects of our work. The network also brings us together across Wales to discuss and feed into national strategies and policy relating to the Welsh language, Community, Economy, Education, Housing and much more.

Rhwydweithiau lleol
Mae gennym berthynas agos gyda rhwydweithiau lles, treftadaeth, cymunedol, economaidd a chelfyddydol lleol. Mae'r Prif Swyddog yn mynychu'r Fforwm Lles sy'n cynnwys aelodau o'r holl sefydliadau cymunedol sy'n ymwneud â gwaith lles yr ardal, e.e. Cyngor Gwirfoddol Gweithredol Merthyr Tudful, Versus Arthritus, Alzheimer's Society, Cwmpas, Small Woods, Gwasanaethau Iechyd y Sir, Merthyr Tudful Institute for the Blind,Sense Active, Age Cymru,Recovery4All, Llamau, CTM MIND, Stroke Association, Bowel Cancer, Age Connects a llawer mwy. Mae'r Prif Swyddog yn cynrychioli'r Gymraeg, y gymuned, treftadaeth a'r celfyddydau ar Bartneriaeth Ganol y Dref sy'n cynnwys busnesau lleol, sefydliadau gwirfoddol, y BID (Business Investment District) ac Adran Economaidd y Cyngor Sir.

Rhwydweithiau Celfyddydol a Diwylliannol lleol, Rhanbarthol a chenedlaethol
Mae'r Fenter yn rhan o Rwydweithiau Beth Nesaf? Cymoedd, Beth Nesaf? Cymru a Chynghrair Diwylliant Cymru. Gweithiodd y Prif Swyddog i sefydlu sesiwn Cymraeg i aelodau Creu Cymru i drafod gwaith Theatr Cymraeg.

Diweddglo
Mae Canolfan Soar yn ystyried ei hun fel Menter sy'n chwarae rhan ganolog ym mywyd cymunedol Merthyr Tudful. Rydym yn ymgysylltu'n llawn a'r gymuned honno o ddydd i ddydd ond hefyd wrth gynllunio'n strategol ar gyfer y dyfodol. Rydym yn ymgysylltu'n llawn a phartneriaid a phrosiectau amrywiol ac yn sicrhau bod y Gymraeg yn ystyriaeth ym mhob agwedd o fywyd yn y gymuned.

Mae Canolfan Soar yn cael ei gweld fel pwerdy adfywio yn yr ardal ac yn gyfleuster sy'n rhoi hwb i amrywiaeth o brosiectau treftadaeth a chelfyddydol yn ogystal a darparu gwasanaethau cyfieithu trwy ein cwmni cyfieithu cymunedol.

Mae gan Ganolfan Soar rôl hollbwysig yn y sgwrs genedlaethol ar faterion yn ymwneud a chymuned, y celfyddydau, treftadaeth ac ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddyhead hirdymor y Llywodraeth at gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Mae Canolfan Soar yn cydnabod cefnogaeth y gymuned a'r rhai sy'n gwirfoddoli i sicrhau ei llwyddiant ac yn ddiolchgar i staff am eu hymrwymiad i'w gweledigaeth, nodau a'i hamcanion.

Adolygiad ariannol

Polisi ar gronfeydd wrth gefn
Mae'r Ymddiriedolwyr wedi archwilio gofynion yr elusen ar gyfer cronfeydd wrth gefn yng ngoleuni'r prif risgiau i'w weithrediad. Sefydlodd bolisi y dylai cronfeydd anghyfyngedig nad ydynt wedi eu hymroi na'u buddsoddi fod gyfwerth â 6 mis o wariant i alluogi'r elusen i barhau i weithredu pe byddai cwymp annisgwyl mewn cyllid yn digwydd.

Ar ddyddiad y fantolen, cyfanswm cronfeydd rhydd wrth gefn yr Elusen oedd y ffigur negyddol o £46,088 (2022 negyddol £23,184)

Prif ffynonellau cyllid
Darparwyd cyllid £60,000 gan Lywodraeth Cymru am gyflogaeth y Prif Swyddog a'r Swyddog Maes.

Cafodd y mwyafrif o incwm yr elusen ei gynhyrchu o'i gweithgareddau elusennol, sef amryw o grantiau a rhoddion.

Yn unol a SORP yr elusen mae grantiau a rhoddion yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgaredd Ariannol yn y flwyddyn derbyn ac, os na chaiff ei wario, caiff ei ddwyn ymlaen yn y balans cronfeydd wrth gefn.

Polisi ac amcanion buddsoddi
Mae holl arian yr elusen i'w wario yn y tymor byr ac felly nid oes arian ar gael ar gyfer buddsoddiad tymor hir.

I'r Dyfodol

Cryfder ein sefydliad yw ein gallu i ymateb i anghenion ein cymuned. Mae ein lleoliad canolog, strwythur hyblyg, staff ymroddgar a'n gallu i ffurfio partneriaethau lleol a chenedlaethol yn gwneud hyn yn bosib. Gwneir ein gwaith gorau wrth wrando a gweithio law yn llaw gyda'n cymuned. Mae'n bwysig creu'r gofod i ymateb i anghenion a gwireddu breuddwydion ein defnyddwyr.

Ym mis Medi, 2023 cafodd Theatr Soar gwybod ein bod ni wedi llwyddo sicrhau cyllid aml-flwyddyn am gyfnod o dair blynedd gan Cyngor Celfyddydau Cymru. Bydd y cyllid yn ein galluogi I apwyntio staff I rhedeg a Datblygu gwaith celfyddydol Cymraeg y sefyldliad. Rydym yn edrych ymlaen at gyfnod o ddatblygu sylweddol dros y blwyddyn nesaf.

Local networks
We have close relationships with local wellbeing, heritage, community, economic and arts networks. The Chief Officer attends the Wellbeing Forum which includes members of all community organisations involved in the wellbeing work of the area, e.g. Merthyr Tydfil Executive Voluntary Council, Versus Arthritus, Alzheimer's Society, Scope, Small Woods, , County Health Services, Merthyr Tydfil Institute for the Blind, Sense Active, Age Cymru, Recovery4All, Llamau, CTM MIND, Stroke Association, Bowel Cancer, Age connects and much more. The Chief Officer represents the Welsh language, community, heritage and arts on the Town Centre Partnership which includes local businesses, voluntary organisations, the BID (Business Investment Area) and the County Council's Economic Department.

Local, Regional and national Arts and Cultural Networks
The Menter is part of networks such as What Next? Valleys, What Next? Cymru and the Welsh Culture Allianc The Chief Officer worked to set up a Welsh session to members of Creu Cymru to discuss the work of Welsh Theatre..

Conclusion
Canolfan Soar sees itself as an Enterprise that plays a central role in the community life of Merthyr Tydfil. We are fully engaged with that community on a day-to-day basis but also in strategically planning for the future. We fully engage with various partners and projects and ensure that the Welsh language is a consideration in all walks of life within the community.

Canolfan Soar is seen as a regeneration powerhouse in the area and a facility that supports and acts as a catalyst to a range of heritage and arts projects as well as providing translation services through our community translation company.

Canolfan Soar has a vital roll in the national conversation on issues relating to community, the arts, heritage and the Welsh Government's commitment to the Welsh Government's long-term aspiration to reach the target of one million Welsh speakers by 2050.
Canolfan Soar acknowledges the support of the community and those who volunteer to ensure its success and is grateful to staff for their commitment to our vision, aims and objectives.

Financial review

Policy on reserves
The Trustees have examined the charity's requirements for reserves in the light of the main risks to its operation. It has established a policy that unrestricted funds not committed or invested should be equivalent to 6 months expenditure to allow the charity to continue to operate in the event of an unexpected drop in funding.

At the balance sheet date the Charity's free reserves amounted to negative figure of -£46,088 (2023 negative - £23,184)

Principal funding sources
Funding for the employment of the Chief Officer and Outreach Officer of £60,000 was provided by the Welsh Government.

The majority of the charity's income was generated by its charitable activities, namely a range of grants and donations. In accordance with the charity SORP grants and donations are recognised in the Statement of Financial Activities in the year of receipt and, if unspent, carried forward within the reserves balance.

Investment policy and objectives
All the charity's funds are to be spent in the short term and so there are no funds available for long-term investment.

Into the Future

The strength of our organisation is our ability to respond to the needs of our community. Our central location, flexible structure, dedicated staff and ability to form local and national partnerships make this possible. Our best work is done listening and working hand in hand with our community. It is important to create the space to respond to needs and realise the dreams of our users.

In September, 2023 Theatr Soar was informed that we had managed to secure multi-year funding for a period of three years from the Arts Council of Wales. The funding will enable us to appoint staff to run and develop the Welsh artistic work of the organisation. We are looking forward to a period of significant development over the next year.

Strwythur, Llywodraethu A Rheoli

Natur y ddogfen lywodraethu
Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gwmni elusennol cyfyngedig drwy warant, a ymgorfforwyd ar 16 Mai 2007 ac a gofrestrwyd fel elusen ar 11 Mehefm 2008.

Ar 23 Chwefror 2009, daeth yr elusen anghorfforedig, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, i ben ac fe'i trosglwyddwyd i'r Cwmni Elusennol hwn.

Sefydlwyd y cwmni dan Femorandwm Cymdeithasiad, a sefydlodd amcanion a grymoedd y cwmni elusennol a'i lywodraethu yn unol a'i Erthyglau Cymdeithasu.

Recriwtio a phenodi ymddiriedolwyr newydd
Mae cyfarwyddwyr y cwmni hefyd yn ymddiriedolwyr yr elusen at ddibenion cyfraith elusennau a chyfeirir atynt yn Erthyglau Cymdeithasu 'r cwmni fel ymddiriedolwyr.

Bydd busnes yr Elusen yn cael ei reoli gan Fwrdd o gyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau

Bydd traean o'r Bwrdd Cyfarwyddwyr, hynny yw'r Cyfarwyddwyr hynny a oeddent mewn swyddi yn ystod y flwyddyn flaenorol, yn cael eu hethol yn flynyddol gan aelodau yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Elusen. Bydd aelodau sy'n ymddeol yn gymwys i gael eu hail ethol heb enwebiad pellach. Os oes angen gwneud penderfyniad rhwng Cyfarwyddwyr sy'n ymddeol sydd â gwasanaeth cyfartal yna bwrir coelbren.

Bydd gwahoddiad am enwebiadau i fod yn Gyfarwyddwr yn cael eu hanfon i'r holl aelodau gyda'r hysbysiad o Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol. Derbynnir enwebiadau hyd at saith diwrnod gyn dyddiad y cyfarfod. Mae angen llofnod y person enwebedig a llofnod y cynigydd a'r eilydd ar bob enwebiad a rhaid i bob un ohonynt fod yn aelodau o'r Elusen.

Oni bai y penderfynir fel arall gan yr Elusen mewn Cyfarfod Cyffredinol nifer y Cyfarwyddwyr ni fydd llai na 3 a dim mwy na 15.

Fe all y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gynnig unrhyw berson i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr p'run a ydyw'n aelod o'r Elusen ai peidio, ar yr amod nad yw'n fwy na'r uchafswm a ragnodir yn Erthyglau 3 ac nad oes mwy na thri chyfetholiad o'r fath yn digwydd rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Rhaid i bob person sy'n cael ei gyfethol ymddeol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn dilyn eu cyfetholiad ond bydd yn gymwys i gael ei ail benodi wedi hynny.

Sefydlu a hyfforddi ymddiriedolwyr newydd
Mae ymddiriedolwyr yn cael eu sefydlu a'u hyfforddi gan yr Ymddiriedolwyr sy'n bodoli eisoes a staffuwch. Maen nhw hefyd yn cael eu hysbysu am faterion elusennol trwy gyfrwng cylchlythyrau rheolaidd i Ymddiriedolwyr gan y Comisiwn Elusennau, yn cynnwys cyfleoedd am hyfforddiant allanol a all fod o ddiddordeb iddynt.

Trefniadau ar gyfer gosod tâl cydnabyddiaeth personel rheoli allweddol
Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff. Y bwrdd sy'n gosod y tâl cydnabyddiaeth.

Strwythur trefnyddol
Daeth y sefydliad i fodolaeth ym 1992. Mae'r sefydliad wedi ehangu i gynnwys Theatr Gymunedol ddwyieithog (Theatr Soar), prosiect sydd wedi sicrhau bron i £1.4 miliwn i adnewyddu'r Ganolfan Gymraeg a thrawsnewid hen gapel Cymraeg yn Theatr Gymunedol. Mae'r Ganolfan bellach yn cael ei hadnabod fel Canolfan Soar.

Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff

Mae bwrdd Ymddiriedolwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn cyfarfod 8 gwaith y flwyddyn ac mae'n gyfrifol am gyfeiriad a pholisi strategol yr elusen. Mae'r gweithgareddau sydd wedi eu cynllunio am y flwyddyn yn cael eu nodi mewn cynllun gweithredu. Prif Swyddog sy'n gyfrifol am sicrhau fod y gweithgareddau'n digwydd a bod targedau'r elusen yn cael eu cyrraedd.

Perthynas a Pharfion Perthnasol
Mae'r elusen wedi datblygu perthynas weithio dda gydag amrywiaeth eang o sefydliadau perthnasol. Mae sefydliadau iaith Gymraeg eraill sy'n gwasanaethu'r gymuned ym Metihyr Tudful bellach wedi eu lleoli o fewn adeilad Canolfan Soar.

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gweithio'n agos gyda sefydliadau Menter Iaith eraill ar draws Cymru trwy rwydwaith Mentrau Iaith Cymru.

Structure, governance and management

Nature of governing document
Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful is a charitable company limited by guarantee, incorporated on 16 May 2007 and registered as a charity on 11 June 2008.

On 23 February 2009, the unincorporated charity, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, was wound up and transferred into this Charitable Company.

The company was established under a Memorandum of Association, which established the objects and powers of the charitable company and is governed under its Articles of Association.

Recruitment and appointment of trustees
The directors of the company are also charity trustees for the purposes of charity law and are known under the company's Articles of Association as trustees.

The business of the Charity shall be managed by a Board of Directors which shall be accountable to the members.

A third of the Board of Directors, that is those Directors that were in positions during the preceding year, will be elected annually by the members at the Annual General Meeting of the Charity. Retiring members shall be eligible for re-election without further nomination. If there is a choice to be made between Directors that are retiring that have equal service then lots will be drawn.

Invitations for nominations for the position of Director will be sent to all members with the notice of theAnnual General Meeting. Completed nominations will be accepted up to seven days before the date of the meeting. All nominations require the signature of the nominated person and the signature of a proposor and seconder all of which shall be members of the Charity.

Unless otherwise determined by the Charity in General Meeting the number of Directors shall be not less than 3 and not more than 15.

The Directors may at any time co-opt any person to the Board of Directors whether or not they are a memberof the Charity, provided that the maximum number prescribed in Articles 39 is not exceeded and that no more than three such co-options shall be made between one Annual General Meeting and the next. All persons so co- opted shall retire at the Annual General Meeting following their co-option but shall be eligible to be re- appointed thereafter.

Induction and training of trustees
Trustees are inducted and trained by existing Trustees and by senior staff. They are also informed about charity matters via regular newsletters for Trustees from the Charity Commission, including external training opportunities that may have been of interest.

Arrangements for setting key management personnel remuneration
The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff. Remuneration is set by the Board.

Organisational structure
The organisation was first established in 1992. The organisation has expanded to include a bi-lingual Community Theatre (Theatr Soar), a project that has successfully secured nearly £1.4 million to renovate the Welsh Centre and transform an old Welsh Chapel into a Community Theatre. The Centre is now known as Canolfan Soar.

The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff.

The board of Trustees of Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets 8 times a year, and is responsible for the strategic direction and policy of the charity. The planned activities for the year are set out in an action plan. Responsibility for ensuring the activities take place and for meeting the charity's targets rests with the Chief Officer.

Relationships with related parties
The charity has developed a good working relationship with a wide range of relevant organisations. Other Welsh language organisations that serve the Merthyr Tudful community are now located within the Canolfan Soar building.

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful works closely with other Menter Iaith organisations across Wales through the Mentrau Iaith Cymru network.

Manylion Cyfeirio a Gweinyddol

Ymddiriedolwyr
A Carpenter
H Davies
L R Harrington
S Harris
M L Howells
N M Hughes
L R Jones
G E Morgan
S Ward

Ysgrifennydd
L G McLean

Prif Swyddog
L G McLean

Cyfeiriad
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF47 8UB

Rhif Cofrestru'r Cwmni
06249902

Rhif Cofrestru'r Elusen
1124473

Arholwr Annibynnol
RCH Accountants Limited
Chartered Accountants and Statutory Auditor
Wellfield House
Temple Street
Llandrindod
LD1 5HG

Offerynnau Ariannol
Amcanion a pholisi'au
Mae gweithgareddau'r elusen yn ei gwneud yn agored i nifer o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg llif arian, a risg hylifedd.

Risg credyd
Prif asedau ariannol yr elusen yw balansau bane ac arian parod, masnach a derbyniadwyon eraill.

Mae risg credyd yr elusen yn bennaf i'w briodoli i'w derbyniadwyon masnach. Mae'r symiau a gyflwynwyd ar y fantolen yn net o'r lwfansau ar gyfer derbyniadwyon amheus. Caiff lwfans ar gyfer amhariad ei wneud pan fo digwyddiad o golled wedi ei ddynodi, sydd, yn seiliedig ar brofiad blaenorol, yn dystiolaeth o adferadwyedd y llif arian.

Prif risgiau a rheoli'r risgiau hynny
Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi ymchwilio'r risgiau busnes a gweithredol strategol mwyaf y mae'r elusen yn eu hwynebu ac yn cadarnhau bod systemau wedi eu sefydlu i alluogi cynhyrchu adroddiadau rheolaidd fel y gellir cymryd y camau angenrheidiol i leihau'r risgiau hyn.

Cafodd systemau eu gosod mewn lle i osod cyllidebau ar gyfer pob blwyddyn ariannol a monitro incwm a gwariant bob chwarter yn erbyn ei gyllideb. Mae'r Ymddiriedolwyr yn sicrhau fod y systemau yn ddigonol ar gyfer iechyd ariannol cyfredol yr elusen.

Reference and Administrative Details

Trustees
A Carpenter
H Davies
L R Harrington
S Harris
M L Howells
N M Hughes
L R Jones
G E Morgan
S Ward

Secretary
L G McLean

Lead Officer
L G McLean

Principal Office
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

Company Registration Number
06249902

Charity Registration Number
1124473

Independent Examiner
RCH Accountants Limited
Chartered Accountants and Statutory Auditor
Wellfield House
Temple Street
Llandrindod Wells
LD1 5HG

Financial instruments
Objectives and policies
The charity's activities expose it to a number of financial risks including credit risk, cash flow risk and liquidity risk.

Credit risk
The charity's principal financial assets are bank balances and cash, trade and other receivables.

The charity's credit risk is primarily attributable to its trade receivables. The amounts presented in the balance sheet are net of allowances for doubtful receivables. An allowance for impairment is made where there is an identified loss event which, based on previous experience, is evidence of a reduction in the recoverability of the cash flows.

Major risks and management of those risks
The board of Trustees has examined the major strategic business and operational risks which the charity faces and confirms that systems have been established to enable regular reports to be produced so that the necessary steps can be taken to Jessen these risks.

Systems have been put in place to set budgets for each financial year and monitor income and expenditure against the budget each quarter. The Trustees ensure that the systems are adequate for the scale and current financial health of the charity.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful at ddibenion cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifyddu Cyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig) a chyfraith a rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol yn ôl cyfraith cwmni fod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol. 0 dan gyfraith cwmni, rhaid i'r ymddiriedolwyr beidio a chymeradwyo'r datganiadau ariannol oni bai eu bod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ac o'i hadnoddau sy'n dod i mewn, a chymhwysedd adnoddau, yn cynnwys ei hincwm a'i gwariant, ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol bod yr ymddiriedolwyr yn:

- dethol polisiau cyfrifyddu priodol a'u cymhwyso'n gyson;
- cadw at ddulliau ac egwyddorion yn y Datganiad o Arfer Argymhellir ar gyfer Elusennau
- pasio barn ac amcangyfrifon sy 'n rhesymol ac yn bwyllog
- datgan a yw Safonau Cyfrifyddu DU wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a gaiff eu hesbonio yn y datganiadau ariannol: a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail barhaol oni bai ei fod yn amhriodol rhagdybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldeb yr ymddiriedolwyr yw cadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigon i ddangos ac esbonio trafodion elusennol y cwmni a datgelu a chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol a'u galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydsynio â Deddf Cwmniau 2006. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

Cafodd yr adroddiad blynyddol ei gymeradwyo gan ymddiriedolwyr yr elusen ar 16/12/2024 a'i arwyddo ar ei ran gan

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Statement of Trustees Responsibilities

The trustees (who are also the directors of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful for the purposes of company law) are responsible for preparing the trustees' report and the financial statements in accordance with the United Kingdom Accounting Standards (United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice) and applicable law and regulations.

Company law requires the trustees to prepare financial statements for each financial year. Under company law the trustees must not approve the financial statements unless they are satisfied that they give a true and fair view of the state of affairs of the charitable company and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities Statement of Recommended Practice (SORP);
- make judgements and estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the fmancial statements; and
- prepare the fmancial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in business.

Statement of Responsibilities

The trustees are responsible for keeping adequate accounting records that are sufficient to show and explain the charitable company's transactions and disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

The annual report was approved by the trustees of the charity on 16/12/2024 and signed on its behalf by:

A Carpenter
Trustee

ADRODDIAD ARHOLWR ANNIBYNNOL AR GYFER YMDDIRIEDOLWYR AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

Yr wyf yn adrodd yn ôl i'r grŵp o ymddiriedolwyr yn sgil arholi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful a'r is-gwmnïau yr ymgymerwyd â hwy ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2024.

Cyfrifoldebau a sail yr Adroddiad

Fel ymddiriedolwyr y grŵp, chi sy'n gyfrifol am baratoi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Â minnau wedi'm bodloni nad oes gofyniad i archwilio cyfrifon Menter Gymraeg Merthyr Tudful o dan Rhan 16 Deddf 2006 a'u bod yn gymwys am arholi annibynnol, yr wyf yn adrodd mewn perthynas â'm arholi o'r cyfrifon cyfunol fel y'i cyflawnwyd o dan adran 145 Deddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gyflawni'r f'arholi, yr wyf wedi dilyn y Cyfarwyddiadau a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) Deddf 2011.

Nid yw arholi annibynnol yn cynnwys casglu'r holl dystiolaeth a fyddai'n ofynnol mewn archwiliad ac o ganlyniad nid yw'n cynnwys yr holl faterion y mae'r archwiliwr yn eu hystyried wrth roddi ei farn am y cyfrifon. Mae cynllunio a chyflawni archwiliad yn mynd y tu hwnt i'r sicrwydd cyfyngedig y gall arholwr annibynnol ei ddarparu. O ganlyniad, nid wyf yn mynegi unrhyw farn ynghylch a yw'r cyfrifon cyfunol presennol yn cyflwyno barn 'gwir a theg' ac mae f'adroddiad wedi ei gyfyngu i'r materion penodol hynny a osodwyd allan yn natganiad yr arholwr annibynnol.

Datganiad yr arholwr annibynnol

Gan fod incwm gros Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn fwy na £250,000 rhaid i'ch arholwr fod yn aelod o gorff rhestredig yn adran 145 Deddf 2011. Rwyf yn cadarnhau fy mod yn gymwys i ymgymryd â'r arholi gan fy mod yn aelod o Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr, sef un o'r cyrff rhestredig.

Yr wyf wedi cwblhau fy arholi. Yr wyf yn cadarnhau nad oes unrhyw faterion wedi tynnu fy sylw mewn perthynas â'r arholi sy'n peri i mi gredu'r canlynol:

1. nad yw cofnodion cyfrifon yn cael eu cadw mewn perthynas â Chanolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful fel sy'n ofynnol yn ôl adran 386 Deddf 2006; neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cydsynio gyda'r cofnodion hynny; neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion cyfrifo adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad fod y cyfrifon yn rhoi 'safbwynt gwir a theg' nad yw'n fater sy'n cael ei ystyried fel rhan o arholi annibynnol; neu

4. na chafodd y cyfrifon eu paratoi'n unol â dulliau ac egwyddorion Datganiad Ymarfer a Argymhellir ar gyfer cyfrifo ac adrodd yn ôl gan elusennau [sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).]

Nid oes gennyf unrhyw bryderon ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill yn gysylltiedig â'r arholiad hwn y dylid tynnu sylw tuag atynt er mwyn galluogi dod i ddealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

T Richardson
Cyfrifydd Siartredig
Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr

Wellfield House
Temple Street
Llandrindod
LD1 5HG
Dyddiad: 16/12/2024

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

INDEPENDENT EXAMINER'S REPORT TO THE TRUSTEES

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

I report to the charity trustees on my examination of the consolidated accounts of the Group comprising the Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful and its subsidiary undertakings for the year ended 31 March 2024.

Responsibilities and basis of report
As the trustees of the group you are responsible for the preparation of the consolidated accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

Having satisfied myself that the accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful are not required to be audited under Part 16 of the 2006 Act and are eligible for independent examination, I report in respect of my examination of the consolidated accounts as carried out under section 145 of the Charities Act 20 11 ('the 2011 Act'). In carrying out my examination I have followed the Directions given by the Charity Commission under section 145(5)(b) of the 2011 Act.

An independent examination does not involve gathering all the evidence that would be required in an audit and consequently does not cover all the matters that an auditor considers in giving their opinion on the accounts. The planning and conduct of an audit goes beyond the limited assurance that an independent examination can provide. Consequently I express no opinion as to whether the consolidated accounts present a 'true and fair' view and my report is limited to those specific matters set out in the independent examiner's statement.

Independent examiner's statement
Since Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful's gross income exceeded £250,000 your examiner must be a member of a body listed in section 145 of the 2011 Act. I confirm that I am qualified to undertake the examination because I am a member of Institute of Chartered Accountants in England and Wales, which is one of the listed bodies.

I have completed my examination. I confirm that no matters have come to my attention in connection with the examination giving me cause to believe:

1. accounting records were not kept in respect of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful as required by section 386 of the 2006 Act; or

2. the accounts do not accord with those records; or

3. the accounts do not comply with the accounting requirements of section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair view' which is not a matter considered as part of an independent examination; or

4. the accounts have not been prepared in accordance with the methods and principles of the Statement of Recommended Practice for accounting and reporting by charities [applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102).

I have no concerns and have come across no other matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

T Richardson
Chartered Accountant
Institute of Chartered Accountants in England and Wales

Wellfield House
Temple Street
Llandrindod Wells
LD1 5HG
Date:16/12/2024

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

DATGANIAD CYFUNNOL O WEITHGAREDD ARIANNOL AR

GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

(Gan gynnwys Incwm a Chyfrif Gwariant a Datganiad o Gyfanswm Cydnabyddedig Enillion a Cholledion)

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2024 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:				
Roddion a chymynroddion	3	2,045	200,164	202,209
Gweithgareddau Elusennol	5	85,396	0	85,396
Gweithgarddau masnachu eraill	6	142,487	0	88,810
Icwm Buddsoddi	7	258	0	258
Cyfanwm Incwm		230,186	200,164	430,350
Gwariant ar:				
Codi Cyllid	8	(104,570)	0	(104,570)
Gweithgareddau elusennol	9	(179,951)	(204,511)	(384,462)
Cyfansum gwariant		(284,521)	(204,511)	(489,032)
Net gwariant		(54,335)	(4,347)	(58,682)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		6,088	(6,088)	0
Net symudiad mewn cyllid		(48,247)	(10,435)	(58,682)
Cysoni cyllid				
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen		1,164,031	55,428	1,219,459
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	22	1,115,784	44,993	1,160,777

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2023 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:				
Roddion a chymynroddion	3	329	109,820	110,149
Gweithgareddau Elusennol	5	96,032	5,420	101,452
Gweithgarddau masnachu eraill	6	88,810	0	88,810
Icwm Buddsoddi	7	85	0	85
Cyfanwm Incwm		185,256	115,240	300,496
Gwariant ar:				
Codi arian	8	(98,498)	0	(98,498)
Gweithgareddau Elusennol	9	(182,286)	(145,865)	(328,151)
Cyfanswm gwariant		(280,784)	(145,865)	(426,649)
Net gwariant		(95,528)	(30,625)	(126,153)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		11,774	(11,774)	0
Net symudiad mewn cyllid		(83,754)	(42,399)	(126,153)
Cysoni Arian				
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen		1,247,785	97,827	1,345,612
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	22	1,164,031	55,428	1,219,459

Mae holl weithgareddau'r grwp yn deillio o weithrediadau parhaus yn ystod y ddau gyfnod uchod.

Dangosir dadansoddiad cyllid ar gyfer 2024 yn nodyn 22.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 12-23 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL ACTIVITES

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

(Including Consolidated Income and Expenditure Account and Statement of Total Recognised Gains and Losses)

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2024 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	2,045	200,164	202,209
Charitable activities	5	85,396	0	85,396
Other trading activities	6	142,487	0	88,810
Investment income	7	258	0	258
Total income		230,186	200,164	430,350
Expenditure on:				
Raising funds	8	(104,570)	0	(104,570)
Charitable activities	9	(179,951)	(204,511)	(384,462)
Total expenditure		(284,521)	(204,511)	(489,032)
Net (expenditure)/income		(54,335)	(4,347)	(58,682)
Transfers between funds		6,088	(6,088)	0
Net movement in funds		(48,247)	(10,435)	(58,682)
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,164,031	55,428	1,219,459
Total funds carried forward	22	1,115,784	44,993	1,160,777

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2023 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	329	109,820	110,149
Charitable activities	5	96,032	5,420	101,452
Other trading activities	6	88,810	0	88,810
Investment income	7	85	0	85
Total income		185,256	115,240	300,496
Expenditure on:				
Raising funds	8	(98,498)	0	(98,498)
Charitable activities	9	(182,286)	(145,865)	(328,151)
Total expenditure		(280,784)	(145,865)	(426,649)
Net (expenditure)/income		(95,528)	(30,625)	(126,153)
Transfers between funds		11,774	(11,774)	0
Net movement in funds		(83,754)	(42,399)	(126,153)
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,247,785	97,827	1,345,612
Total funds carried forward	22	1,164,031	55,428	1,219,459

All of the group's activities derive from continuing operations during the above two periods.

The funds breakdown for 2024 is shown in note 22.

The notes on pages 12 to 23 form an integral part of these financial statements

MANTOLEN CYFUNNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	2024 £	2023 £
Asedau sefydlog			
Asedau diriaethol	16	1,171,867	1,204,907
Asedau cyfredol			
Stoc		2,465	0
Dyledwyr	18	75,912	35,684
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	2,074	50,599
		80,451	86,283
Credydwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen un flwyddyn	20	(91,252)	(71,731)
Net asedau/(rhwymedigaethau) cyfredol		(10,801)	14,552
Cyfanswn asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		1,161,066	1,219,459
Darpariaethau	21	(289)	0
Net asedau		1,160,777	1,219,459
Cyllid yr elusen:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	22	44,993	55,428
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,115,784	1,164,031
Cyfanswm funds		1,160,777	1,219,459

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2024 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

- Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a
- Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 9 i 23 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 16/12/2024 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

CONSOLIDATED BALANCE SHEET

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

	Note	2024 £	2023 £
Fixed Assets			
Tangible assets	16	1,171,867	1,204,907
Current assets			
Stock		2,465	0
Debtors	18	75,912	35,684
Cash at bank and in hand	19	2,074	50,599
		80,451	86,283
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(91,252)	(71,731)
Net current assets / (liabilities)		(10,801)	14,552
Total assets less current liabilities		1,161,066	1,219,459
Provisions	21	(289)	0
Net Assets		1,160,777	1,219,459
Funds of the group:			
Restricted income funds			
Restricted funds	22	44,993	55,428
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,115,784	1,164,031
Total funds	22	1,160,777	1,219,459

For the financial year ending 31 March 2024 the charity was entitled to exemption from audit under section 477 of the Companies Act 2006 relating to small companies Directors responsibilities:

- The members have not required the charity to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476; and
- The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies regime.

The financial statements on pages 9 to 23 were approved by the trustees, and authorised for issue on 16/12/2024 and signed on their behalf by:

A Carpenter
Trustee

The notes on pages 12 to 23 form an integral part of these financial statements

	Nodyn	2024 £	2023 £
Asedau sefydlog			
Asedau diriaethol	16	1,170,345	1,202,877
Buddsoddiadau		1	1
		1,170,346	1,202,878
Asedau cyfredol			
Stoc		2,465	0
Dyledwyr	18	56,232	24,239
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	815	29,319
		59,512	53,558
Credydwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen un flwyddyn	20	(68,530)	(27,009)
Net asedau/(rhwymedigaethau) cyfredol		(9,018)	26,549
Net asedau		1,161,328	1,229,427
Cyllid yr elusen:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	22	44,993	55,428
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,116,335	1,173,999
Cyfanswm funds	22	1,161,328	1,229,427

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2024 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

- Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a
-
- Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 9 i 23 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 16/12/2024 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

BALANCE SHEET

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

	Note	2024 £	2023 £
Fixed Assets			
Tangible assets	16	1,170,345	1,202,877
Investments		1	1
		1,170,346	1,202,878
Current assets			
Stock		2,465	0
Debtors	18	56,232	24,239
Cash at bank and in hand	19	815	29,319
		59,512	53,558
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(68,530)	(27,009)
Net current assets		(9,018)	26,549
Net assets		1,161,328	1,229,427
Funds of the group:			
Restricted income funds			
Restricted funds	22	44,993	55,428
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,116,335	1,173,999
Total funds	22	1,161,328	1,229,427

For the financial year ending 31 March 2024 the charity was entitled to exemption from audit under section 477 of the Companies Act 2006 relating to small companies Directors responsibilities:

- The members have not required the charity to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476; and
- The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies regime.

The financial statements on pages 9 to 23 were approved by the trustees, and authorised for issue on 16/12/2024 and signed on their behalf by:

A Carpenter
Trustee

1 Statws Elusennol

Mae'r elusen yn un sydd wedi ei chyfyngu gan warant, a'i hymgorffori yng Nghymru a Lloegr, ac o ganlyniad nid oes ganddi gyfran o'r cyfalaf. Mae pob un o'r ymddiriedolwyr yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r elusen pe byddai'n methdalu.

Mae'r elusen wedi ei hymgorffori yng Nghymru a Lloegr.
Cyfeiriad ei swyddfa gofrestredig yw:
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF47 8UB

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn l'w cyhoeddi gan yr ymddiriedolwyr ar

2 Polisïau cyfrifo

Crynodeb o bolisïau cyfrifo sylweddol ac amcangyfrifon cyfrifo allweddol
Caiff y prif bolisïau cyfrifo a weithredwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu gosod isod. Cafodd y polisïau hyn eu gweithredu'n gyson ym mhob blwyddyn a gyflwynwyd, oni nodir fel arall.

Datganiad o gydymffurfiaeth
Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifeg ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir (sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102)) (a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2019) - (Elusennau SORP (FRS 102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a Deddf Cwmnïau 2006.

Sail y paratoad
Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Caiff asedau a rhwymedigaethau eu cydnabod i ddechrau yn ôl cost hanesyddol neu werth trafod oni nodir fel arall yn y nodiadau polisi cyfrifyddu perthnasol.

Sail cyfuno
Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol yr elusen ac ymgymeriadau ei his-gwmnïau a luniwyd hyd at 31 Mawrth 2024.

Ni chaiff unrhyw ddatganiad am weithgareddau ariannol ei gyflwyno ar gyfer yr elusen, fel a ganiatawyd gan adran 408 Deddf Cwmnïau 2006. Gwnaeth yr elusen colled o ariannol ar ôl treth ar gyfer y flwyddyn ariannol, sef £73,782 (2023 – diffyg £6,892).

Mae is-gwmni'n endid sy'n cael ei reoli gan yr elusen. Caiff rheolaeth ei gyflawni pan fo gan yr elusen y pŵer i lywodraethu polisïau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgaredd.

Caiff canlyniadau is-gwmnïau caffaeledig neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn eu cynnwys yn natganiad y gweithgareddau ariannol o'r dyddiad y daeth y caffaeliad i rym neu i fyny at y dyddiad y daeth y gwaredu i rym, fel sy'n briodol. Ble y bo'n angenrheidiol, caiff addasiadau eu gwneud i ddatganiadau'r is-gwmnïau er mwyn dod â'u polisïau cyfrifo i fod yn unol â'r rheini a ddefnyddiwyd gan y grŵp.

Caiff trafodion rhwng cwmnïau, balansau ac enillion na chaiff eu gwireddu ar drafodion rhwng yr elusen a'i his-gwmnïau, sy'n berthnasol i bartïon, eu gwaredu'n llwyr.

Caiff colledion intra-grŵp eu gwaredu hefyd ond gallent ddynodi nam sy'n gofyn am gydnabyddiaeth yn y datganiadau ariannol cyfunol.

Cafodd polisïau cyfrifo is-gwmnïau eu newid ble yr oedd yn angenrheidiol i sicrhau cysondeb gyda'r polisïau a fabwysiadwyd gan y grŵp.

Eithrio rhag paratoi datganiad llif arian
Dewisodd yr elusen fabwysiadu Bwletin 1 a gyhoeddwyd ar 2 Chwefror 2016 ac felly nid ydyw wedi cynnwys datganiad llif arian yn y datganiadau ariannol hyn.

1 Charity status

The charity is limited by guarantee, incorporated in England and Wales, and consequently does not have share capital. Each of the trustees is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the assets of the charity in the event of liquidation.

The charity is incorporated in England and Wales. The address of its registered office is:

Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

These financial statements were authorised for issue by the trustees on

2 Accounting policies

Summary of significant accounting policies and key accounting estimates
The principal accounting policies applied in the preparation of these financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the years presented, unless otherwise stated.

Statement of compliance
The financial statements have been prepared in accordance with Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice (applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102)) (issued in October 2019)
- (Charities SORP (FRS 102)), the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102) and the Companies Act 2006.

Basis of preparation

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets the definition of a public benefit entity under FRS 102. Assets and liabilities are initially recognised at historical cost or transaction value unless otherwise stated in the relevant accounting policy notes.

Basis of consolidation
The consolidated financial statements consolidate the financial statements of the charity and its subsidiary undertakings drawn up to 31 March 2024.

No statement of financial activities is presented for the charity as permitted by section 408 of the Companies Act 2006. The charity made a deficit after tax for the financial year of £73,782 (2023 - deficit of £6,892).

A subsidiary is an entity controlled by the charity. Control is achieved where the charity has the power to govern the financial and operating policies of an entity so as to obtain benefits from its activities.

The results of subsidiaries acquired or disposed of during the year are included in the statement of financial activities from the effective date of acquisition or up to the effective date of disposal, as appropriate. Where necessary, adjustments are made to the financial statements of subsidiaries to bring their accounting policies into line with those used by the group.

Inter-company transactions, balances and unrealised gains on transactions between the charity and its subsidiaries, which are related parties, are eliminated in full.

Intra-group losses are also eliminated but may indicate an impairment that requires recognition in the consolidated financial statements.

Accounting policies of subsidiaries have been changed where necessary to ensure consistency with the policies adopted by the group

Exemption from preparing a cash flow statement
The charity opted to early adopt Bulletin 1 published on 2 February 2016 and have therefore not included a cash flow statement in these financial statements.

Busnes hyfyw
Bu rhai newidiadau sylweddol yn y sefydliad dros y flwyddyn ddiwethaf. Gwnaeth gweithrediad strategaeth ariannu i gynyddu gwerthiant cangen masnachu, lleihau costau ac ymchwilio ffynhonellau cyllid, gwahaniaeth mawr. Mae colledion wedi cael eu lliniaru a'u lleihau tua 53%. Mae trosiant yn incwm y cangen masnachu wedi arwain at gynnydd o 62% mewn trosiant yn dilyn y buddsoddiad mewn aelod ychwanegol o staff. Mae trefniant ariannu bellach wedi ei gytuno gyda Chyngor Celfyddydau Cymru am y tair blynedd nesaf. Bydd hyn yn galluogi penodiad Rhaglennydd Creadigol Cymunedol, Rheolwr Gweithrediadau a Swyddog Marchnata fydd yn ehangu gwasanaethau ac yn gynhyrchu elw hirdymor. Mae arianwyr eraill fel y Loteri Treftadaeth a'r Loteri Fawr wedi bod yn hyblyg yn eu dull gweithredu ac wedi cyfrannu tuag at gostau rhedeg a gwresogi yn ystod y flwyddyn. Bydd cynlluniau ar gyfer y flwyddyn nesaf yn gweld y sefydliad yn cynyddu ei wytnwch a'i gynaliadwyedd hyd yn oed ymhellach. Mae'r Ymddiriedolwyr yn credu nad oes unrhyw ansicrwydd materol ynghylch gallu'r elusen i barhau fel sefydliad hyfyw nac unrhyw feysydd sylweddol o ansicrwydd sy'n effeithio ar werth cario asedau a ddelir gan yr elusen.

Incwm a gwaddolion
Caiff yr holl incwm ei gydnabod pan fydd gan yr elusen hawliad dros yr incwm, y mae'n debygol y bydd yr incwm yn cael ei dderbyn ac y bydd y swm o'r incwm sy'n dderbyniadwy yn gallu cael ei fesur yn ddibynadwy.

Rhoddion a chymunroddion

Caiff rhoddion eu cydnabod pan fo'r elusen wedi cael ei hysbysu yn ysgrifenedig am swm a dyddiad y setliad. Ar achlysur pan fo rhodd yn amodol ar amodau sy'n gofyn am lefel o berfformiad gan yr elusen cyn bod yr elusen â hawl i'r cyllid, caiff yr incwm ei ohirio ac ni chaiff ei gydnabod hyd nes bod yr amodau hynny'n cael eu bodloni'n llwyr, neu fod cyflawniad o'r amodau hynny yn gyfan gwbl oddi fewn i reolaeth yr elusen a'i fod yn debygol y bydd yr amodau hyn yn cael eu cyflawni yn ystod y cyfnod adrodd yn ôl.

Grantiau derbynadwy

Caiff grantiau eu cydnabod pan fo gan yr elusen hawliad i'r cyllid a bod unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â'r grantiau eto i'w diwallu, caiff yr incwm ei gydnabod fel rhwymedigaeth a'i gynnwys ar y fantolen fel incwm gohiriedig i'w ryddhau.

Gwariant
Caiff yr holl wariant ei gydnabod cyn gynted ag y bo oblygiad cyfreithiol neu adeiladol i'r gwariant hwnnw, y mae'n debygol fod angen setliad ac y gall y swm gael ei fesur mewn modd dibynadwy. Caiff yr holl gostau eu dyrannu i'r pennawd gwariant cymwys sy'n cronni costau tebyg i'r categori hwnnw. Pan na fo costau'n gallu cael eu priodoli i benawdau penodol y maent wedi eu dyrannu ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, gyda chostau canolog staff wedi eu dyrannu ar sail amser a dreuliwyd, a chostau dibrisiad wedi eu dyrannu a ddyrannwyd ar y gyfran o'r defnydd o'r ased.

Gweithgareddau elusennol

Mae gwariant elusennol yn cynnwys y costau hynny sy'n ddyledus i'r elusen wrth iddi gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau i'w buddiolwyr. Y mae'n cynnwys y costau y gellir eu dyrannu'n uniongyrchol i'r fath weithgareddau a'r costau hynny sydd o natur anuniongyrchol sydd eu hangen i'w cefnogi nhw.

Costau cefnogi
Mae costau cefnogi'n cynnwys swyddogaethau canolog ac maen nhw wedi cael eu dyrannu i gategorïau costau gweithgaredd ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, er enghraifft, dyrannu costau eiddo yn ôl arwynebedd lawr, neu per capita, costau staff yn ôl yr amser a chostau eraill yn ôl y defnydd ohonynt.

Costau llywodraethiant
Mae'r rhain yn cynnwys costau a briodolir â chydsynio'r elusen â gofynion cyfansoddiadol a statudol, yn cynnwys archwilio, rheoli strategol a chyfarfodydd ymddiriedolwyr ac ad-dalu costau.

Trethiant
Caiff ei ystyried fod yr elusen wedi llwyddo yn y profion a osodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac felly y mae'n bodloni'r diffiniad o gwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaethol DU. Gan hynny, mae'n bosibl fod yr elusen wedi ei hesgusodi rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd oddi fewn i gategorïau sy'n cael eu cynnwys ym Mhennod 3 Rhan 11 Deddf Treth Gorfforaethol 2010 neu Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Taliadau 1992, i'r graddau fod incwm neu enillion o'r fath yn gymwys yn gyfan gwbl at ddibenion elusennol.

Asedau sefydlog diriaethol
Mae asedau sefydlog unigol sy'n costio £500.00 neu fwy yn cael eu cofnodi i ddechrau yn ôl cost.

Going concern
There have been some significant changes in the organisation over the last year. The implementation of a funding strategy to increase trading arm sales, reduce costs and source available funding made a big difference. Losses have been mitigated and reduced by around 53%. A turnaround in the trading arm income has resulted in a 62% increase in turnover following the investment in an additional member of staff. A funding arrangement has now been agreed with Arts Council Wales for the next three years. This will enable the appointment of a Community Creative Programmer, Operations Manager and Marketing Officer that will increase services and work towards generating a long-term profit. Other funders such as the Heritage Lottery and Big Lottery have been flexible in their approach and contributed towards running and heating costs during the year. Plans for the next year will see the organisation increase its resilience and sustainability even further. The Trustees believe that there are no material uncertainties about the charity's ability to continue as a going concern nor any significant areas of uncertainty that affect the carrying value of assets held by the charity.

Income and endowments
All income is recognised once the charity has entitlement to the income, it is probable that the income will be received and the amount of the income receivable can be measured reliably.

Donations and legacies

Donations are recognised when the charity has been notified in writing of both the amount and settlement date. In the event that a donation is subject to conditions that require a level of performance by the charity before the charity is entitled to the funds, the income is deferred and not recognised until either those conditions are fully met, or the fulfilment of those conditions is wholly within the control of the charity and it is probable that these conditions will be fulfilled in the reporting period.

Grants receivable

Grants are recognised when the group has an entitlement to the funds and any conditions linked to the grants have been met. Where performance conditions are attached to the grant and are yet to be met, the income is recognised as a liability and included on the balance sheet as deferred income to be released.

Expenditure
All expenditure is recognised once there is a legal or constructive obligation to that expenditure, it is probable settlement is required and the amount can be measured reliably. All costs are allocated to the applicable expenditure heading that aggregate similar costs to that category. Where costs cannot be directly attributed to particular headings they have been allocated on a basis consistent with the use of resources, with central staff costs allocated on the basis of time spent, and depreciation charges allocated on the portion of the asset's use. Other support costs are allocated based on the spread of staff costs.

Charitable activities

Charitable expenditure comprises those costs incurred by the charity in the delivery of its activities and services for its beneficiaries. It includes both costs that can be allocated directly to such activities and those costs of an indirect nature necessary to support them.

Support costs
Support costs include central functions and have been allocated to activity cost categories on a basis consistent with the use of resources, for example, allocating property costs by floor areas, or per capita, staff costs by the time spent and other costs by their usage.

Governance costs
These include the costs attributable to the charity's compliance with constitutional and statutory requirements, including audit, strategic management and trustees's meetings and reimbursed expenses.

Taxation
The charity is considered to pass the tests set out in Paragraph 1 Schedule 6 of the Finance Act 2010 and therefore it meets the definition of a charitable company for UK corporation tax purposes. Accordingly, the charity is potentially exempt from taxation in respect of income or capital gains received within categories covered by Chapter 3 Part 11 of the Corporation Tax Act 2010 or Section 256 of the Taxation of Chargeable Gains Act 1992, to the extent that such income or gains are applied exclusively to charitable purposes.

Tangible Fixed assets
Individual fixed assets costing £500.00 or more are initially recorded at cost.

Dibrisiad ac amorteiddiad
Caiff dibrisiad ei ddarparu ar asedau sefydlog diriaethol er mwyn dibrisio'r gost neu'r prisiad, llai unrhyw werth gweddilliol amcangyfrifir, dros eu bywyd economaidd defnyddiol ddisgwylied fel a ganlyn:

Dosbarth ased	Dull a chyfradd dibrisiad
Eiddo Rhydd-ddaliol	2% ar y gost
Darnau gosod ac offer	15% llai balans

Dyledwyr masnach
Y symiau sy'n ddyledus gan gwsmeriaid yw dyledwyr masnach, a hynny am nwyddau a werthwyd neu wasanaethau a berfformiwyd wrth redeg y busnes.

Caiff dyledwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn. Caiff darpariaeth ar gyfer amhariad dyledwyr masnach ei sefydlu pan fo tystiolaeth wrthrychol na fydd yr elusen yn gallu casglu'r holl symiau sy'n ddyledus yn ôl telerau gwreiddiol y derbyniadwyon.

Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod
Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod wrth law ac adneuon galw.

Credydwyr masnach
Mae credydwyr masnach yn oblygiadau i dalu am nwyddau neu wasanaethau sydd wedi eu caffael yn ystod hynt busnes oddi wrth gyflenwyr. Mae cyfrifon taladwy yn cael eu dosbarthu fel rhwymedigaethau cyfredol os and oes gan yr elusen hawl ddiamod, ar ddiwedd y cyfnod adrodd yn ôl, i ohirio setliad o'r credydwr am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl. Os oes yna hawl ddiamod i oedi setliad am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl, maen nhw'n cael eu cyflwyno fel rhwymedigaethau di-gyfredol.

Caiff credydwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn.

Strwythur cronfa ariannol
Mae cronfeydd cyffredinol ydy cronfeydd incwm di-gyfyngedig sydd ar gael i'w defnyddio yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr ymhellach at amcanion yr elusen

Mae cronfa asedau sefydlog yn cynrychioli net gwerth llyfr eiddo ac asedau diraethol sefydlog eraill.

Cronfeydd incwm cyfyngedig yw'r rheini sy'n cael eu rhoi i'w defnyddio mewn maes penodol neu at ddibenion arbennig, ac mae'r defnydd ohono wedi ei gyfyngu i'r maes neu'r diben hwnnw.

Pensiynau ac oblygiadau ôl-ymddeoliad eraill
Mae'r grŵp yn gweithredu cynllun cyfraniadau pensiwn diffiniedig. Codir tâl cyfraniadau yn y Datganiad o Weithredoedd Ariannol gan eu bod yn dyfod yn daladwy yn unol â rheolau'r cynllun. sef cynllun pensiwn ble y caiff cyfraniadau sefydlog eu talu i gronfa bensiwn ac nad oes gan y grŵp oblygiad cyfreithiol nad adeiladol i dalu cyfraniadau pellach hyd yn oed os nad yw'r gronfa'n dal asedau digonol i dalu'r holl gyflogeion a'r buddion perthnasol i wasanaeth cyflogeion yn y cyfnod hwn a chyfnodau blaenorol.

Caiff cyfraniadau i gynllunio cyfrannu diffiniedig eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ble y maent yn ddyledus.

Offerynnau ariannol

Dosbarthiad

Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol o'r fath sy'n cymhwyso fel offerynnau ariannol sylfaenol, sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu cydnabod yn ôl gwerth trafodyn.

3 Incwm oddi wrth roddion a chymunroddion

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Rhoddion a chymynroddion;				
Rhoddion oddi wrth unigolion	2,045	0	2,045	326
Grantiau	0	200,164	200,164	109,820
	2,045	200,164	202,209	110,146

Depreciation and amortisation
Depreciation is provided on tangible fixed assets so as to write off the cost or valuation, less any estimated residual value, over their expected useful economic life as follows:

Asset class	Depreciation method and rate
Freehold property	2% on cost
Furniture and Equipment	15% reducing balance

Trade debtors
Trade debtors are amounts due from customers for merchandise sold or services performed in the ordinary course of business.

Trade debtors are recognised initially at the transaction price. A provision for the impairment of trade debtors is established when there is objective evidence that the charity will not be able to collect all amounts due according to the original terms of the receivables.

Cash and cash equivalents
Cash and cash equivalents comprise cash on hand and call deposits.

Trade creditors
Trade creditors are obligations to pay for goods or services that have been acquired in the ordinary course of business from suppliers. Accounts payable are classified as current liabilities if the charity does not have an unconditional right, at the end of the reporting period, to defer settlement of the creditor for at least twelve months after the reporting date. If there is an unconditional right to defer settlement for at least twelve months after the reporting date, they are presented as non-current liabilities.

Trade creditors are recognised initially at the transaction price.

Fund structure
General Fund are unrestricted income funds that are available for use at the trustees's discretion in furtherance of the objectives of the charity.

Fixed asset fund represents the net book value of property and other tangible fixed assets.

Restricted income funds are those donated for use in a particular area or for specific purposes, the use of which is restricted to that area or purpose.

Pensions and other post retirement obligations
The group operates a defined contribution pension scheme which is a pension plan under which fixed contributions are paid into a pension fund and the group has no legal or constructive obligation to pay further contributions even if the fund does not hold sufficient assets to pay all employees the benefits relating to employee service in the current and prior periods.

Contributions to defined contribution plans are recognised in the Statement of Financial Activities when they are due.

Financial instruments

Classification

The charity only has financial assets and financial liabilities of a kind that qualify as basic financial instruments. Basic financial instruments are recognised at transaction value.

3 Income from donations and legacies

	General Funds	Restricted funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£	£
Donations and legacies;				
Donations from individuals	2,045	0	2,045	326
Grants	0	200,164	200,164	109,820
	2,045	200,164	202,209	110,146

4 Grantiau derbyniadwy

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Llywodraeth Cymru	0	60,000	60,000	62,400
Cyngor Celfyddydau Cymru	0	57,636	57,636	0
MTCBC	0	0	0	3,480
Loteri Treftadaeth	0	35,763	35,763	13,506
Treftadaeth Bensaerniol	0	20,000	20,000	0
Kickstart	0	0	0	2,240
Pilgrim Trust	0	884	884	0
Loteri Fawr	0	20,000	20,000	0
Pentref Byd-eang	0	1,500	1,500	0
Cyngor Llyfrau Cymru	0	4,381	4,381	0
Ffos y Fran	0	0	0	3,750
Merthyr Tydfil Leisure Trust	0	0	0	12,500
Mentrau Iaith Cymru	0	0	0	11,944
	0	200,164	200,164	109,820

5 Incwm o weithgareddau elusennol

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Incwm Rent	64,933	0	64,933	55,098
Gweithgareddau'r Theatr	15,846	0	15,846	15,728
Gweithgareddau'r Ganolfan	4,617	0	4,617	30,626
	85,396	0	85,396	101,452

6 Incwm o weithgareddau masnachu eraill

	Cronfeydd cyffredinol	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£
Incwm masnachu			
Gwaith Cyfieithu	142,487	142,487	88,810
	142,487	142,487	88,810

7 Incwm Buddsoddiad

	Cronfeydd cyffredinol	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£
Llog derbyniadwy ar adnau banc	258	258	85
	258	258	85

4 Grants Receivable

	General Funds	Restricted funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£	£
Welsh Government	0	60,000	60,000	62,400
Arts Council of Wales	0	57,636	57,636	0
MTCBC	0	0	0	3,480
Heritage Lottery	0	35,763	35,763	13,506
Architectural Heritage	0	20,000	20,000	0
Kickstart	0	0	0	2,240
Pilgrim Trust	0	884	884	0
Big Lottery	0	20,000	20,000	0
Global Village	0	1,500	1,500	0
Wales book Council	0	4,381	4,381	0
Ffos y Fran	0	0	0	3,750
Merthyr Tydfil Leisure Trust	0	0	0	12,500
Mentrau Iaith Cymru	0	0	0	11,944
	0	200,164	200,164	109,820

5 Income from charitable activities

	General Funds	Restricted funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£	£
Rental income	64,933	0	64,933	55,098
Theatre activities	15,846	0	15,846	15,728
Centre activities	4,617	0	4,617	30,626
	85,396	0	85,396	101,452

6 Income from other trading activities

	General Funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£
Trading income			
Translation work	142,487	142,487	88,810
	142,487	142,487	88,810

7 Investment income

	General Funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£
Interest receivable on bank deposits	258	258	85
	258	258	85

8 Gwariant ar godi arian

	Cronfeydd cyffredinol	
	2024	2023
Costau masnachu'r is-gwmni	£	£
Cyfieithwyr llawrydd	32,400	32,149
Costau staff	57,568	41,125
Costau swyddfa	5,953	11,046
Costau adeiladau	4,989	5,988
Costau cyffredinol	3,371	3,090
Dyled Gwael	(3,326)	1,579
Ffioedd cyfrifydd	2,417	2,585
Taliadau banc	304	333
Dibrisiant	507	603
Trethiant	367	0
	104,570	98,498

9 Gwariant ar weithgareddau elusennol

	Nodyn	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
		£	£	£	£
Costau uniongyrchol		30,855	106,149	137,004	72,295
Costau staff		45,029	81,509	126,538	131,506
Costau cefnogi dynodedig	11	95,439	16,853	112,292	113,148
Costau llywodraethiant	11	8,628	0	8,628	11,202
		179,951	204,511	384,462	328,151

10 Dadansoddiad o gostau llywodraethiant a chymorth

Costau llywodraethiant

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Ffi yr Arholwr Annibynnol				
Arholi'r datganiadau ariannol	6,000	0	6,000	5,500
Ffioedd eraill a dalwyd i'r Arholwyr	2,628	0	2,628	5,702
	8,628	0	8,628	11,202

8 Expenditure on raising funds

	General Funds	
	2024	2023
Trading subsidiary costs	£	£
Freelance Translators	32,420	32,149
Staff Costs	57,568	41,125
Office costs	5,953	11,046
Premises costs	4,989	5,988
General expenses	3,371	3,090
Bad Debt	(3,326)	1,579
Accountancy fees	2,417	2,585
Bank charges	304	333
Depreciation	507	603
Taxation	367	0
	104,570	98,498

9 Expenditure on charitable activities

	Note	General Funds	Restricted funds	Total 2024	Total 2023
		£	£	£	£
Direct costs		30,855	106,149	137,004	72,295
Staff costs		45,029	81,509	126,538	131,506
Allocated support costs	11	95,439	16,853	112,292	113,148
Governance costs	11	8,628	0	8,628	11,202
		179,951	204,511	384,462	328,151

10 Analysis of governance and support costs

Governance costs

	General Funds	Restricted funds	Total 2024	Total 2023
	£	£	£	£
Independent examiner fees				
Examination of the financial statements	6,000	0	6,000	5,500
Other fees paid to examiners	2,628	0	2,628	5,702
	8,628	0	8,628	11,202

Dadansoddi costau cymorth

	Gweithgaredd Elusennol	Swyddogaeth Llywodraethiant	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Hysbysebu	5,168	0	5,168	270
Hyfforddiant	1,601	0	1,601	0
Costau Swyddfa	6,899	0	6,899	34,817
Costau Adeiladau	58,371	0	58,371	21,645
Costau Cyffredinol	3,668	0	3,668	4,120
Ffioedd Cyfrifeg	0	8,628	8,628	11,202
Tanysgrifiadau	1,768	0	1,768	1,739
Ffioedd Proffesiynol	0	0	0	14,840
Dyled Gwael	32	0	32	770
Costau Banc	1,275	0	1,275	1,176
Dibrisiant	33,510	0	33,510	33,771
	112,292	8,628	120,920	124,350

11 Net incwm / adnoddau

Mae Net adnoddau allan am y flwyddyn yn cynnwys:

	2024	2023
	£	£
Gweithredu prydlesau - offer a pheririannau	1,744	872
Dibrisiant asedau sefydlog	33,510	33,771

12 Cydnabyddiaeth tâl a chostau'r Ymddiriedolwyr

Nid does unrhyw ymddiriedolwr, nac unrhyw berson sy'n gysylltiedig â hwy, wedi derbyn unrhyw gydnabyddiaeth tâl oddi wrth y grŵp yn ystod y flwyddyn.

Nid oes unrhyw ymddiriedolwr wedi derbyn unrhyw ad-daliad costau nac unrhyw fudd-dal arall oddi wrth yr elusen yn ystod y flwyddyn.

13 Costau staff

Roedd costau cronnol y gyflogres fel a ganlyn:

	2024	2023
	£	£
Costau staff yn ystod y flwyddyn:		
Pae a chyflogau	115,553	125,560
Costau nawdd cymdeithasol	3,026	3,795
Costau pensiwn	7,959	2,151
	126,538	131,506

Roedd cyfartaledd misol y nifer o bersonau (yn cynnwys tîm uwch reoli) a gyflogwyd gan yr elusen yn ystod yflwyddyn wedi ei fynegi fel cyfwerthyddion llawn amser fel a ganlyn:

	2024	2023
Staff	9	9

Ni dderbyniodd unrhyw gyflogai enillion o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn.

Cyfanswm buddion cyflogai personél rheoli allweddol yr elusen oedd £41,350 (2023 - £36,561).

Support costs

	Charitable Activity	Governance Function	Total 2024	Total 2023
	£	£	£	£
Advertising	5,168	0	5,168	270
Training	1,601	0	1,601	0
Office costs	6,899	0	6,899	34,817
Premises costs	58,371	0	58,371	21,645
General expenses	3,668	0	3,668	4,120
Accountancy fees	0	8,628	8,628	11,202
Subscriptions	1,768	0	1,768	1,739
Professional fees	0	0	0	14,840
Bad debt	32	0	32	770
Bank charges	1,275	0	1,275	1,176
Depreciation	33,510	0	33,510	33,771
	112,292	8,628	120,920	124,350

11 Net incoming/outgoing resources

Net (outgoing)/incoming resources for the year include:

	2024	2023
	£	£
Operating leases - plant and machinery	1,744	872
Depreciation of fixed assets	33,510	33,771

12 Trustees remuneration and expenses

No trustees, nor any persons connected with them, have received any remuneration from the group during the year.

No trustees have received any reimbursed expenses or any other benefits from the charity during the year.

13 Staff costs

The aggregate payroll costs were as follows:

	2024	2023
	£	£
Staff costs during the year were:		
Wages and salaries	115,553	125,560
Social security costs	3,026	3,795
Pension costs	7,959	2,151
	126,538	131,506

The monthly average number of persons (including senior management / leadership team) employed by the group during the year expressed as full time equivalents was as follows:

	2024	2023
	No	No
Staff	9	9

No employee received emoluments of more than £60,000 during the year.

The total employee benefits of the key management personnel of the group were £41,350 (2023 - £36,561).

14 Tâl yr arholwr annibynnol

	2024	2023
	£	£
Arholi'r datganiadau ariannol	6,000	5,500
Ffioedd eraill yr arholwyr		
Arholi cyfrifon unrhywrai sy'n gysylltiedig â'r elusen	2,417	2,100
Yr holl wasanaethau eraill	2,628	6,187
	5,045	8,287

15 Trethiant

Mae'r elusen yn elusen gofrestredig ac felly wedi ei hesgusodi rhag trethiant.

16 Asedau diriaethol sefydlog

Grŵp

	Tir ac Adeiladau	Dodrefn ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£
Cost			
Ar 1 Ebrill 2023	1,532,649	103,224	1,635,873
Ychwanegiadau	0	978	978
Ar 31 Mawrth 2024	1,532,649	104,202	1,636,851
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2023	353,746	77,220	430,966
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	4,164	34,017
Ar 31 Mawrth 2024	383,599	81,385	464,984
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2024	1,149,050	22,817	1,171,867
Ar 31 Mawrth 2023	1,178,903	26,004	1,204,907

Elusen

	Tir ac Adeiladau	Dodrefn ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£
Cost			
Ar 1 Ebrill 2023	1,532,649	100,591	1,633,240
Ychwanegiadau	0	978	978
Ar 31 Mawrth 2024	1,532,649	101,569	1,634,218
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2023	353,746	76,617	430,363
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	3,657	33,510
Ar 31 Mawrth 2024	383,599	80,274	463,873
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2024	1,149,050	21,295	1,170,345
Ar 31 Mawrth 2023	1,178,903	23,974	1,202,877

14 Independent examiner's remuneration

	2024	2023
	£	£
Examination of the financial statements	6,000	5,500
Other fees to examiners		
The examining of accounts of any associate of the charity	2,417	2,100
All other services	2,628	6,187
	5,045	8,287

15 Taxation

The Charity is a registered charity and is therefore exempt from taxation

16 Tangible fixed assets

Group

	Land and buildings	Furniture and equipment	Total
	£	£	£
Cost			
At 1 April 2023	1,532,649	103,224	1,635,873
Additions	0	978	978
At 31 March 2024	1,532,649	104,202	1,636,851
Depreciation			
At 1 April 2023	353,746	77,220	430,966
Charge for the year	29,853	4,164	34,017
At 31 March 2024	383,599	81,385	464,984
Net book value			
At 31 March 2024	1,149,050	22,817	1,171,867
At 31 March 2023	1,178,903	26,004	1,204,907

Charity

	Land and buildings	Furniture and equipment	Total
	£	£	£
Cost			
At 1 April 2023	1,532,649	100,591	1,633,240
Additions	0	978	978
At 31 March 2024	1,532,649	101,569	1,634,218
Depreciation			
At 1 April 2023	353,746	76,617	430,363
Charge for the year	29,853	3,657	33,510
At 31 March 2024	383,599	80,274	463,873
Net book value			
At 31 March 2024	1,149,050	21,295	1,170,345
At 31 March 2023	1,178,903	23,974	1,202,877

17 Buddsoddiadau asedau sefydlog

Elusen

Cyfranddaliadau yn ymgymeriadau'r grŵp a buddion cyfranogol

	Ymgymeriadau'r is-gwmni	Cyfanswm
	£	£
Cost		
Ar 1 Ebrill 2023	1	1
Ar 31 Mawrth 2024	1	1
Net llyfrwerth		
Ar 31 Mawrth 2024	1	1
Ar 31 Mawrth 2023	1	1

Manylion yr ymgymeriadau

Yn dilyn, ceir manylion y buddsoddiadau ble deil yr elusen 20% neu fwy o werth enwol unrhyw ddosbarth o gyfalaf cyfranddaliadau:

Ymgymeriad	Gwlad ei ymgorffori	Daliad	Cyfran daliad hawliau pleidleiso a chyfranddaliadau		Prif weithgaredd
			2024	2023	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tydfil CF47 8UB	Cymru a Lloegr	Cyfranddaliadau cyffredin	100%	100%	Darparu gwasanaeth cyfieithu

Is-gwmnïau

Y elw ar gyfer y cyfnod ariannol i Lingo Soar Cyfyngedig oedd £9,377 (2023 - Colled £9,868) a swm cronnol cyfalaf ac wrth gefn ar ddiwedd y cyfnod oedd negyddol £(551) (2023 - negyddol £9,967).

Gwnaeth yr is-gwmni masnachu rhodd cymorth i'r Elusen yn ystod y flwyddyn o £28,500 (2023 - dim)

Rhif Cofrestru'r Cwmni yw 11810191.

18 Dyledwyr

	Grŵp		Elusen	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Dyledwyr masnach	74,353	35,325	54,673	23,880
Rhagdaliadau	1,559	359	1,559	359
	75,912	35,684	56,232	24,239

19 Arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod

	Grŵp		Elusen	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Arian parod yn y banc	2,074	50,599	815	29,319

17 Fixed asset investments

Charity

Shares in group undertakings and participating interests

	Subsidiary undertakings	Total
	£	£
Cost		
At 1 April 2023	1	1
At 31 March 2024	1	1
Net book value		
At 31 March 2024	1	1
At 31 March 2023	1	1

Details of undertakings

Details of the investments in which the charity holds 20% or more of the nominal value of any class of share capital are as follows:

Undertaking	Country of incorporation	Holding	Proportion of voting rights and shares held		Principal activity
			2024	2023	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tydfil CF47 8UB	England and Wales	Ordinary shares	100%	100%	Provision of translation services

Subsidiaries

The profit for the financial period of Lingo Soar Cyfyngedig was £9,377 (2023 – Loss £9,868) and the aggregate amount of capital and reserves at the end of the period was negative £551 (2023 - negative £9,967)

The trading subsidiary made a gift aid donation to the Charity during the year of £28,500 (2023 – nil)

The Company registered number is 11810191.

18 Debtors

	Group		Charity	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Trade debtors	74,353	35,325	54,673	23,880
Prepayments	1,559	359	1,559	359
	75,912	35,684	56,232	24,239

19 Cash and cash equivalents

	Group		Charity	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Cash at bank	2,074	50,599	815	29,319

20 Credydwyr: symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn

	Grŵp		Elusen	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Credydwyr treth	24,554	20,301	21,801	12,965
Oherwydd ymgymeriadau grŵp	0	0	7,897	897
Treth Gorfforaeth	78	0	0	0
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	4,254	3,951	4,254	3,951
VAT taliadwy	34,692	31,167	0	0
Credywyr eraill	672	530	672	530
A Croniadau	27,002	15,782	33,906	8,666
	91,252	71,731	68,530	27,009

21 Darpariaethau

	Grŵp		Elusen	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Trethiant Gohiriedig	289	0	0	0

22 Cronfeydd

Grŵp

	Mantolen ar 1 Ebrill 2023	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2024
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	-28,214	230,186	-252,564	6,088	-44,504
Cronfa Asedau Sefydlog	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,164,031	230,186	-284,521	6,088	1,115,784
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	36,647	-40,167	3,520	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	3,784	0	-568	0	3,216
Llywodraeth Cymru	0	60,000	-60,000	0	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	33,824	57,636	-88,112	-182	3,166
MTCBC	9,686	0	0	0	9,686
Loteri Fawr	5,634	20,000	-709	0	24,925
Pentref Byd-eang	0	1,500	0	0	1,500
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Cyngor Llyfrau Cymru	0	4,381	-4,381	0	0
Treftadaeth Bensaerniol	0	20,000	-10,574	-9,426	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	55,428	200,164	-204,511	-6,088	44,993
Cyfanswm funds	1,219,459	430,350	-489,032	0	1,160,777

20 Creditors: amounts falling due within one year

	Group		Charity	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Trade creditors	24,554	20,301	21,801	12,965
Due to group undertakings	0	0	7,897	897
Corporation tax	78	0	0	0
Other taxation and social security	4,254	3,951	4,254	3,951
VAT payable	34,692	31,167	0	0
Other creditors	672	530	672	530
Accruals	27,002	15,782	33,906	8,666
	91,252	71,731	68,530	27,009

21 Provisions

	Group		Charity	
	2024	2023	2024	2023
	£	£	£	£
Deferred Taxation	289	0	0	0

22 Funds

Group

	Balance at 1 April 2023	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2024
	£	£	£	£	£
Unrestricted funds					
General					
General funds	-28,214	230,186	-252,564	6,088	-44,504
Fixed asset fund	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,164,031	230,186	-284,521	6,088	1,115,784
Restricted funds					
Organ fund	0	36,647	-40,167	3,520	0
Coalfield Regeneration Trust	3,784	0	-568	0	3,216
Welsh Government	0	60,000	-60,000	0	0
Arts Council of Wales	33,824	57,636	-88,112	-182	3,166
MTCBC	9,686	0	0	0	9,686
Big Lottery	5,634	20,000	-709	0	24,925
Global Village	0	1,500	0	0	1,500
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Wales Books Council	0	4,381	-4,381	0	0
Architectural Heritage	0	20,000	-10,574	-9,426	0
Total restricted funds	55,428	200,164	-204,511	-6,088	44,993
Total funds	1,219,459	430,350	-489,032	0	1,160,777

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2024

	Mantolen ar 1 Ebrill 2022	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	23,182	185,256	-248,426	11,774	-28,214
Cronfa Asedau Sefydlog	1,224,603	0	-32,358	0	1,192,245
	1,247,785	185,256	-280,784	11,774	1,164,031
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	13,506	-13,506	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	4,451	0	-667	0	3,784
Llywodraeth Cymru	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Loteri Fawr	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Cyfanswm funds	1,345,612	300,496	-426,649	0	1,219,459

Elusen

	Mantolen ar 1 Ebrill 2023	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2024
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	-18,246	181,692	-213,487	6,088	-43,953
Cronfa Asedau Sefydlog	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,173,999	181,692	-245,444	6,088	1,116,335
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	36,647	-40,167	3,520	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	3,784	0	-568	0	3,216
Llywodraeth Cymru	0	60,000	-60,000	0	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	33,824	57,636	-88,112	-182	3,166
MTCBC	9,686	0	0	0	9,686
Loteri Fawr	5,634	20,000	-709	0	24,925
Pentref Byd-eang	0	1,500	0	0	1,500
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Cyngor Llyfrau Cymru	0	4,381	-4,381	0	0
Treftadaeth Bensaerniol	0	20,000	-10,574	-9,426	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	55,428	200,164	-204,511	-6,088	44,993
Cyfanswm funds	1,229,427	381,856	-449,495	0	1,161,328

	Balance at 1 April 2022	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2023
	£	£	£	£	£
Unrestricted funds					
General					
General funds	23,182	185,256	-248,426	11,774	-28,214
Fixed asset fund	1,224,603	0	-32,358	0	1,192,245
	1,247,785	185,256	-280,784	11,774	1,164,031
Restricted funds					
Organ fund	0	13,506	-13,506	0	0
Coalfield Regeneration Trust	4,451	0	-667	0	3,784
Welsh Government	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Arts Council of Wales	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Big Lottery	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Total restricted funds	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Total funds	1,345,612	300,496	-426,649	0	1,219,459

Charity

	Balance at 1 April 2023	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2024
	£	£	£	£	£
Unrestricted funds					
General					
General funds	-18,246	181,692	-213,487	6,088	-43,953
Fixed asset fund	1,192,245	0	-31,957	0	1,160,288
	1,173,999	181,692	-245,444	6,088	1,116,335
Restricted funds					
Organ fund	0	36,647	-40,167	3,520	0
Coalfield Regeneration Trust	3,784	0	-568	0	3,216
Welsh Government	0	60,000	-60,000	0	0
Arts Council of Wales	33,824	57,636	-88,112	-182	3,166
MTCBC	9,686	0	0	0	9,686
Big Lottery	5,634	20,000	-709	0	24,925
Global Village	0	1,500	0	0	1,500
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Wales Books Council	0	4,381	-4,381	0	0
Architectural Heritage	0	20,000	-10,574	-9,426	0
Total restricted funds	55,428	200,164	-204,511	-6,088	44,993
Total funds	1,229,427	381,856	-449,955	0	1,161,328

	Mantolen ar 1 Ebrill 2022	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	23,462	96,446	-149,928	11,774	-18,246
Cronfa Asedau Sefydlog	1,224,603	0	-32,358	0	1,192,245
	1,248,065	96,446	-182,286	11,774	1,173,999
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	13,506	-13,506	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	4,451	0	-667	0	3,784
Llywodraeth Cymru	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Loteri Fawr	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Cyfanswm funds	1,345,892	211,686	-328,151	0	1,229,427

Mae'r canlynol yn nodi'r dibenion penodol y caiff y cronfeydd eu cymhwyso ar eu cyfer:

Cronfa Organ - adnewyddu organau o Gronfa Dreftadaeth y Loteri, Stadiwm y Mileniwm a CFAP

Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo – diweddaru'r systemau cyfrifiadurol

Llywodraeth Cymru – Costau cyflogi'r Prif Swyddog a'r Swyddog Datblygu a chymorth marchnata

Cyngor Celfyddydau Cymru – Prosiect Datblygu Cynulleidfaoedd

MTCBC - Gwaith adeiladu i ardal llawr gwaelod adeilad y Ganolfan

Loteri Fawr – Dodrefn, Offer, a Chymorth gyda Chostau Craidd

Kickstart - Cynllun cyflogaeth gweithredwyd trwy Mentrau Iaith Cymru ar gyfer cyflogaeth Derbynnydd a staff Caffi

Davies Charities - Prosiect Ieuenctid Theatr Gerdd Academi Leeway

Pentref Byd-eang - Gweithdai ysgrifennu caneuon

Treftadaeth Bensaerniol - Cynlluniau Datblygu ar gyfer Adnewyddiad y Llawr Gwaelod.

Cyngor Celfyddydau Cymru – Cyllid Tuag at stoc y siop

Creu Cyffro - Gweithgareddau Celfyddydol mewn cydweithrediad a Lles@Merthyr

Ffos y Fran - Gweithdai Rock a chelfyddydol ac ysgol haf drama

Haf o Hwyl - Gweithdai Rock a chelfyddydol ac ysgol haf drama

	Balance at 1 April 2022	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2023
	£	£	£	£	£
Unrestricted funds					
General					
General funds	23,462	96,446	-149,928	11,774	-18,246
Fixed asset fund	1,224,603	0	-32,358	0	1,192,245
	1,248,065	96,446	-182,286	11,774	1,173,999
Restricted funds					
Organ fund	0	13,506	-13,506	0	0
Coalfield Regeneration Trust	4,451	0	-667	0	3,784
Welsh Government	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Arts Council of Wales	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Big Lottery	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Total restricted funds	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Total funds	1,345,892	211,686	-328,151	0	1,229,427

The specific purposes for which the funds are to be applied are as follows:

Organ Fund - Organ refurbishment from Heritage Lottery Fund, Millenuim Stadium and CFAP.

Coalfield Regeneration Trust - update of computer systems

Welsh Government - Employment costs of Chief Officer and Development Officer and marketing support

Arts Council of Wales - Audience Development Project

MTCBC Sets - Building works to the basement of the Canolfan building

Big Lottery – Furniture , equipment and support with core costs

Kickstart - Employment scheme administered by Mentrau Iaith Cymru for the employment of Receptionist and Cafe staff

Davies Charities - Leeway Academi Musical Theatr Youth Project

Global Village – Songwriting workshops

Architectural Heritage -Development Plans for Ground Floor Refurbishment

Wales Books Council – funding towards shop stock

Creu Cyffro - Arts activities in collaboration with Wellbeing@Merthyr

Ffos y Fran - Music and song workshops with Nurseries

Summer of fun - Rock and arts workshops and drama summer school

23 Analysis of net assets between funds

Grŵp

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2024
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,162,161	9,706	1,171,867
Asedau cyfredol	45,164	35,287	80,451
Rhwymedigaethau presennol	(91,252)	0	(91,252)
Darpariaethau	(289)	0	(289)
Cyfanswm net assets	1,115,784	44,993	1,160,777

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2023
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,193,648	11,259	1,204,907
Asedau cyfredol	42,114	44,169	86,283
Rhwymedigaethau presennol	(71,731)	0	(71,731)
Cyfanswm net assets	1,164,031	55,428	1,219,459

Elusen

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2024
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,160,639	9,706	1,170,345
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	24,225	35,287	59,512
Rhwymedigaethau presennol	(68,530)	0	(68,530)
Cyfanswm net assets	1,116,335	44,993	1,161,328

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2023
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,191,618	11,259	1,202,877
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	9,389	44,169	53,558
Rhwymedigaethau presennol	(27,009)	0	(27,009)
Cyfanswm net assets	1,173,999	55,428	1,229,427

23 Analysis of net assets between funds

Group

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2024
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,162,161	9,706	1,171,867
Current assets	45,164	35,287	80,451
Current liabilities	(91,252)	0	(91,252)
Provisions	(289)	0	(289)
Total net assets	1,115,784	44,993	1,160,777

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2023
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,193,648	11,259	1,204,907
Current assets	42,114	44,169	86,283
Current liabilities	(71,731)	0	(71,731)
Total net assets	1,164,031	55,428	1,219,459

Charity

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2024
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,160,639	9,706	1,170,345
Fixed asset investments	1	0	1
Current assets	24,225	35,287	59,512
Current liabilities	(68,530)	0	(68,530)
Total net assets	1,116,335	44,993	1,161,328

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2023
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,191,618	11,259	1,202,877
Fixed asset investments	1	0	1
Current assets	9,389	44,169	53,558
Current liabilities	(27,009)	0	(27,009)
Total net assets	1,173,999	55,428	1,229,427

CANOLFAN A MENTOR GYMRAEG MERTHYR TUDFUL

England & Wales - Charity number 1124473

Accounts

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Cwmni cyfyngedig drwy warant)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

ar gyfer y Flwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2023

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(A company limited by guarantee)

Annual Report and Financial Statements for the

Year Ended 31 March 2023

Cynnwys

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1 i 8
Adroddiad Arholwr Annibynnol	9
Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol	10
Mantolen Cyfunol	11
Mantolen	12
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	13 i 24

Contents

Trustees' Report	1 to 8
Independent Examiner's Report	9
Consolidated Statement of Financial Activities	10
Consolidated Balance Sheet	11
Balance Sheet	12
Notes to the Financial Statements	13 to 24

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Mae'r ymddiriedolwyr, sy'n gyfarwyddwyr at ddibenion cyfraith cwmni, yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol ynghyd â datganiadau ariannol y cwmni elusennol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023.

Nodau ac amcanion
Datblygu addysg a gwybodaeth gyffredinol y gymuned, drwy sefydlu a chynnal canolfan er mwyn annog astudiaeth a defnydd o'r iaith Gymraeg, gyda darpariaeth o ddarlithoedd, grwpiau trafod, a gweithgareddau celfyddydol drwy gyfrwng yr iaith honno.

Crynodeb Gweithredol
Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn ganolbwynt i ddatblygiad y Gymraeg trwy weithrediad Canolfan Soar ac integreiddiad y Gymraeg i'r gymuned leol.

Amcan strategol Menter Iaith Merthyr Tudful yw cefnogi cyflawniad strategaeth Cymraeg Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr; trwy gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. Gwneir hyn drwy gyflawni targedau a osodwyd mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru gyda chefnogaeth Rhwydwaith Mentrau Iaith ledled Cymru.

Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw Creu Cymru yr ydym oll am fyw ynddi heddiw, ac yn y dyfodol sy'n mynd law yn llaw â Strategaeth y Gymraeg. Yn ganolog i ethos ein sefydliad yw bod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg yn ffynnu ym Merthyr Tudful.

Cyflwyniad Cryno
Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithredu fel rhan o rwydwaith o bartneriaid Cymraeg sydd yn gwasanaethu'r ardal gan gynnwys Dysgu Cymraeg Morgannwg (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin a Chymraeg i Blant. Mae'r Fenter yn aml yn cyfeirio unigolion a sefydliadau at y partneriaid eraill a chaiff ei hystyried fel y 'glud' sydd yn gwneud i'r Rhwydwaith weithredu'n llwyddiannus yn ein cymuned. Mae sefydlu Canolfan Soar fel cartref i bartneriaid Cymraeg yng nghanol tref Merthyr wedi bod yn allweddol i gydweithrediad ein sefydliadau wrth gyflawni Strategaethau Llywodraeth Cymru ers 2011.

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithio mewn partneriaeth ag amrywiaeth eang o sefydliadau cymunedol, celfyddydol a llesiant i gyrraedd cynulleidfaoedd a chymunedau newydd. Ymdrechwn at ymateb i'n cymuned leol a myfyrio arni.

Cyd-destun
Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw un o'r lleiaf yng Nghymru. Hen ardal ddiwydiannol yw hi ac er mor gryf yw'r rhwydweithiau cymdogol a'r ymdeimlad o berthyn, mae ei phoblogaeth yn dal i ddioddef sgil effeithiau diflaniad y diwydiannau mawr traddodiadol. Mae lefelau diweithdra yma gyda'r uchaf yng Nghymru a dyma'r ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru yn ôl ffigurau'r Llywodraeth. Felly mae heriau sylfaenol i'r awdurdod lleol o ran iechyd, lles, cyflogaeth a sgiliau pobl yr ardal.

Cafodd Menter Iaith Merthyr Tudful ei sefydlu yn 2003 ar ôl blynyddoedd o weithgaredd gwirfoddol yn lleol. Nod y Fenter Iaith yw ehangu a chryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ardal drwy feithrin cyfleoedd a gwasanaethau i drigolion y sir ddefnyddio'r Gymraeg yn eu cymunedau lleol.

Cyd-destun ers Cofid-19
Pan gaeodd drysau Theatr Soar ar 17 Mawrth 2020 doedd dim syniad gennym beth oedd o'n blaenau, dwy flynedd o ansicrwydd. Roedd rhaid ymateb i anghenion ein cymuned ar y pryd ac yn dilyn cyfarfod gyda thrydydd sector Merthyr Tudful i drafod anghenion brys ein cymuned, bu i ni ddechrau cysylltu gydag unigolion i gynnig cefnogaeth gyda siopa ac unigrwydd.

Cafwyd cefnogaeth arbennig gan Fentrau Iaith Cymru i barhau i gynnig gweithgareddau dros y we er mwyn ymgysylltu gyda'n cymuned, gan gynnwys hyfforddiant digidol, prosiectau cenedlaethol a chefnogaeth foesol

Budd y cyhoedd
Mae gweithgareddau elusennol y Fenter wedi cyfrannu at dwf yn y defnydd o'r iaith Gymraeg ym Merthyr, codi hyder a hunan-barch ac ehangu gorwelion trigolion Merthyr.

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydsynio â gofynion Adran 4 Deddf Elusennau 2011 o ran talu'r sylw dyledus at ganllawiau buddion cyhoeddus a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Elusennau dros Gymru a Lloegr.

Bwrdd Llywodraethu
Aed ati eleni'n llwyddiannus i recriwtio aelodau newydd i Fwrdd Llywodraethu Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

TRUSTEES' REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

The trustees, who are directors for the purposes of company law, present the annual report together with the financial statements of the charitable company for the year ended 31 March 2023.

Aims and objectives
Developing the education and general knowledge of the community, by establishing and maintaining a centre in order to encourage the study and use of the Welsh language, with the provision of lectures, discussion groups, and artistic activities through the medium of that language.

Executive Summary
Menter Iaith Merthyr Tydfil is a centre for the development of the Welsh language through the operation of Canolfan Soar and the integration of the Welsh language into the local community.

The strategic objective of Menter Iaith Merthyr Tydfil is to support the objective of the Welsh Government's Welsh language strategy, Welsh 2050: A Million Speakers; by increasing the use of the Welsh language in the community. This is done by achieving targets set in collaboration with the Welsh Government with the support of the Mentrau Iaith Network throughout Wales.

The aim of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 is to create the Wales we all want to live in today, and in the future which goes hand in hand with the Welsh Language Strategy. Central to the ethos of our organisation is that the culture, heritage and the Welsh language flourish in Merthyr Tydfil.

Brief Introduction
Menter Iaith Merthyr Tudful operates as part of a network of Welsh partners serving the area including Dysgu Cymraeg Glamorgan (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin and Welsh for Children. The Initiative often refers individuals and organisations to the other partners and is seen as the 'glue' that makes the network operate successfully in our community. The establishment of Canolfan Soar as a home for Welsh partners in Merthyr town centre has been key to the cooperation of our organisations in achieving Welsh Government Strategies since
2011.

Menter Iaith Merthyr Tudful works in partnership with a wide variety of community, arts and well-being organisations to reach new audiences and communities. We strive to respond to and reflect our local community.

Context
Merthyr Tydfil County Borough is one of the smallest in Wales. It is an old industrial area and despite the strength of neighbourhood networks and the sense of belonging, its population is still suffering the side effects of the decline in the large traditional industries. Unemployment levels here are among the highest in Wales and this is also the most deprived area in Wales according to Government figures. There are fundamental challenges for the local authority in terms of the health, well-being, employment and skills of the people in the area.

Menter Iaith Merthyr Tudful was established in 2003 after years of voluntary activity locally. The aim of the Menter Iaith is to expand and strengthen the use of the Welsh language in the area by fostering opportunities and services for residents of the county to use the Welsh language in their local communities.

Context since Covid-19
When Theatr Soar's doors closed on 17 March 2020 we had no idea what lay ahead, two years of uncertainty. The needs of our community had to be responded to at the time and following a meeting with Merthyr Tydfil's third sector to discuss the urgent needs of our community, we began to connect with individuals to offer support with shopping and loneliness.

There has been particular support from Mentrau Iaith Cymru to continue to offer web-based activities to engage with our community, including digital training, national projects and moral support.

Public benefit
The Menter's charitable activities have contributed to a growth in the use of the Welsh language in Merthyr, raising confidence and self-esteem and broadening the horizons of Merthyr residents.

The trustees confirm that they have consented to the requirements of Section 4 of the Charities Act 20 11 in terms of paying due attention to public benefit guidelines published by the Charity Commission for England and Wales.

Governing Board
This year we successfully recruited new members to the Governing Board of the Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Gweithgareddau: Cyfnod 1 Ebrill- 31 Mawrth 2023

Perfformiadau'r Flwyddyn

Cynhyrchiad	Cwmni
Gweithdy Ysgrifennu Caneuon Coleg Merthyr	Cwmni Blodau Haul
Cynhadledd	Heritage Trust Network
Diwrnod Hwyl/Gweithdy	Urdd Gobaith Cymru
Cyngerdd enillwyr Eisteddfod Clwstwr Pen y Dre a Chyfarthfa	Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
The Addams Family Jr	Stagecoach Performing Arts Merthyr
Ysgol Roc	Menter Iaith / Cerdd Gymunedol Cymru
Additional Learning Needs Musical Theatre Performance	Merthyr Performance Company
Clywch ein Lleisiau! Ymgynghoriad Iechyd	Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg
Cyngerdd Gitâr	Rhisiart Arwel (Creu Cyffro)
Matilda	Merthyr Performance Company
Cwrs Drama Dwys Cwmni Blodau Haul	Menter Iaith / Cwmni Blodau Haul (Creu Cyffro)
Gweithdy Canu a Pherfformio, Celf er Lles a Ffotograffiaeth Digidol	Menter Iaith / Haf o Hwyl MTCBC
Twm Sion Cati	Cwmni Theatr Arad Goch (Creu Cyffro)
Clera	Cwmni Theatr Arad Goch (Creu Cyffro)
Ysgol Roc	Menter Iaith / Cerdd Gymunedol Cymru (Creu Cyffro)
Diwrnod Hyfforddiant	Cronfa Gymunedol y Loteri
Cyfrinach y Brenin	OPRA Cymru
Gig Ysgol Roc	Menter Iaith / Cerdd Gymunedol Cymru
Natalie Flowers - Gweithdy Oedran Ymddeol	MTCBC
Music Video	Codewalkers
Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol (GIG)	Dafydd Iwan (Creu Cyffro)
Sioe Pypedau Taliesin gan ofalwyr ifanc Barnados	Barnado's / Puppet Soup (Creu Cyffro)
Dathliad Hanner Can Mlwyddiant Ysgol Santes Tudful	Ysgol Santes Tudful
The Merthyr Stigmatist	Theatr Soar a Theatr Sherman (Creu Cyffro)
Gweithdai Hawliau Plant	Comisiynydd Plant Cymru
Dick Whittington	Merthyr Performance Company
Elinor Bennett & Kathryn Rees - Taith Dwylo ar Dannau'r Delyn	Gŵyl Delynau Ryngwladol Cymru
Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol (GIG)	Only Men Aloud (Creu Cyffro)
Gig Comedi	Mike Bubbins (Creu Cyffro)
Sioe Nadolig	Ysgol Santes Tudful
Sioe Nadolig Cwmni Blodau Haul	Cwmni Blodau Haul / Menter Iaith
Planetarium	Twyn Community Hub
QueerWay	Cynyrchiadau LeeWay
Dydd Gwyl Dewi - Dathliadau Meithrin	Menter Iaith / Cyngor Merthyr
Tic Toc	Parama 2
Gweithdy Codi Organ	Tŷ Cerdd
Cariad yn Oes y Gin	Theatr Bara Caws

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

TRUSTEES' REPORT
FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

Activities: Period 1 April-31 March 2023

Performances during the Year

Production	Company
Merthyr College Songwriting Workshop	Cwmni Blodau Haul
Conference	Heritage Trust Network
Fun Day/Workshop	Urdd Gobaith Cymru
Pen y Dre and Cyfarthfa Cluster Eisteddfod winners concert	Merthyr Tydfil County Borough Council
The Addams Family Jr	Stagecoach Merthyr Performing Arts
School of Rock	Menter Iaith / Community Music Wales
Musical Theatre Performance Additional Learning Needs	Merthyr Performance Company
Hear our Voices! Health Consultation	Cwm Taf Morgannwg Regional Partnership Board
Guitar Concert	Rhisiart Arwel (Creu Cyffro)
Matilda	Merthyr Performance Company
Sunflower Company Intensive Drama Course	Menter Iaith / Sunflower Company (Creu Cyffro)
Singing and Performance Workshop, Art for Good and Digital Photography	MTCBC Language / Summer of Fun Initiative
Twm Sion Cati	Arad Goch Theatre Company (Creu Cyffro)
Clera	Arad Goch Theatre Company (Creu Cyffro)
School of Rock	Menter Iaith / Cerdd Cymunedol Cymru (Creu Cyffro)
Training Day	Lottery Community Fund
The King's Secret	OPRA Cymru
School of Rock Gig	Menter Iaith / Community Music Wales
Natalie Flowers - Retirement Age Workshop	MTCBC
Music Video	Codewalkers
NHS	Dafydd Iwan (Creu Cyffro)
Taliesin Puppet Show by Barnados' young carers	Barnado's Soul / Puppet (Creu Cyffro)
Ysgol Santes Tudful Fiftieth AnniversaryCelebration	Ysgol Santes Tudful
Merthyr Stigmatist	Theatr Soar and Sherman Theatre (Creu Cyffro)
Children's Rights Workshops	Children's Commissioner for Wales
Dick Whittington	Merthyr Performance Company
Elinor Bennett & Kathryn Rees - Journey of Hands on the Harp Strings	Wales International Harp Festival
Nhs	Only Men Aloud (Creu Cyffro)
Comedy Gig	Mike Bubbins (Creu Cyffro)
Christmas Show	Ysgol Santes Tudful
Sioe Nadolig Cwmni Blodau Haul	Cwmni Blodau Haul / Menter Iaith
Planetarium	Twyn Community Centre
QueerWay	LeeWay Productions
St David's Day - Nursery Celebrations	Menter Iaith / Merthyr Council
Tic Toc	Parama 2
Organ Lifting Workshop	Ty Cerdd
Love in the Age of Gin	Cheese Bread Theatre

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Gweithio mewn partneriaethau

Partneriaethau a Chydweithredu Newydd
Roedd bwriad gan ein Prif Swyddog, Lisbeth McLean gyflwyno cais i Gyngor Celfyddydau Cymru yn dilyn yr Adolygiad Buddsoddi 2020. Mae Lis wedi bod yn ymdrechu i ddysgu a chyfrannu at sgyrsiau a thrafodaeth y sector celfyddydol yn lleol ac yn genedlaethol ers 2020. Mae gwneud hynny wedi cynyddu ein dealltwriaeth, cynrychiolaeth a phresenoldeb o fewn y sector. Mae Theatr Soar wedi datblygu partneriaethau newydd gydag ystod eang o gwmnïau a sefydliadau ers cyfnod cofid.

Dyma eglurhad o'r partneriaethau a chydweithredu newydd sydd wedi digwydd yn fwy diweddar.

NoFitState Circus
Daeth cynhyrchiad *Sabotage* am y tro cyntaf i Ferthyr o'r 5ed tan 15fed o Fai 2022 trwy gydweithrediad â Theatr Soar. Bu i ni gynnal swyddfa docynnau Cymraeg a gweithredu cynllun recriwtio pobl o'n cymuned i hyrwyddo'r sioe yn ddwyieithog a sicrhau gostyngiadau sylweddol i drigolion ardaloedd mwyaf difreintiedig ein Sir. Llwyddwyd denu cynulleidfaoedd o 5404 i'r sioe.

Tŷ Cerdd
Gweithiodd y Fenter gyda Thŷ Cerdd ar brosiect cyntaf yr organ ers iddi gael ei hadnewyddu gyda grant Loteri Treftadaeth dros gyfnod cofid. Comisiynwyd yr organydd o fri rhyngwladol James McVinnie a'r cyfansoddwr Richard Baker i weithio gyda chwe chyfansoddwr er mwyn creu darnau gwreiddiol oedd yn adlewyrchu'r gymuned yma ym Merthyr.

Creu Cymru
Ym mis Mai 2022 cafodd y Prif Swyddog ei gwahodd am yr ail waith i gyfrannu at Gynhadledd Creu Cymru. Ymunodd hi â phanel oedd yn cynnwys James Doyle Roberts (Citrus Arts), Connor Allen (Bardd Plant Cymru), Steve Balsamo (The Grand Ambition Team) a Geinor Styles (Theatr Nannog). Cafodd y drafodaeth 'Collaboration - What does it mean to you? ei chadeirio gan Jasmine Okai (Fio).

Cyngor Celfyddydau Cymru
Yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym mis Awst 2022 cynhaliwyd sgwrs am y 'Celfyddydau a'r Gymraeg' dan gadeiryddiaeth y Prif Swyddog ac Einir Siôn (Cyngor Celfyddydau Cymru). O ganlyniad i'r sgwrs cytunwyd bod:.

1. rhwydwaith yn cael ei sefydlu gan Gyngor Celfyddydau Cymru mewn partneriaeth â Mentrau Iaith;
2. awydd i greu Rhwydwaith Celfyddydol Cymraeg a bod angen cynnal sgwrs bellach i benderfynu sut ddylai'r rhwydwaith edrych;
3. angen penderfynu ar ffocws a chylch gorchwyl y rhwydwaith.

Mae rhwydwaith gigs Cymraeg wedi ei sefydlu erbyn hyn mewn cydweithrediad â Chynllun Noson Allan Cyngor Celfyddydau Cymru, Cwmni PYST/AM a'r Mentrau Iaith ar draws Cymru. Rydym nawr yn edrych ar sefydlu rhwydwaith arall sy'n cynnwys cwmnïau theatr Cymraeg llai eu mhaint.

Yvonne Murphy, Omidaze
Yn dilyn sesiwn Zoom 'Rhwydwaith Beth Nesaf? Cymru' ar brosiect 'Talking Shop' bu i Yvonne Murphy sefydlu prosiect i Ferthyr a'i Chymreigio ar draws Cymru gyda chydweithrediad y Fenter. Cafwyd cefnogaeth Canolfan Mileniwm Cymru trwy brosiect Creu Cyffro i sefydlu'r prosiect mewn siop wag yng nghanol tref Merthyr. Bu i'r Fenter gefnogi'r prosiect trwy gynnig cyngor, ymgysylltu sefydliadau lles a chelfyddydol ein cymuned gyda'r prosiect a chynnal gweithgaredd Cymraeg wythnosol yn y lleoliad. Mae'r prosiect yn un o lwyddiannau mwyaf prosiect Creu Cyffro. Mae ein cymuned wedi elwa'n fawr o'r prosiect o ran codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd cymryd rhan weithredol mewn democratiaeth a mynegiant llais ein cymuned mewn penderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau nhw.

National Theatr of Wales: GALWAD
Mae Merthyr Tudful yn un o dair cymuned seiliedig ar leoliad yng Nghymru wnaeth ymwneud â GALWAD, oedd yn rhan o brosiect yn y DU o'r enw Unboxed. Yng Nghymru, disgrifir GALWAD fel "stori o'n dyfodol" ac "mae'n stori aml-lwyfan, amlieithog wedi'i lleoli mewn byd posib yn 2052 - ar y teledu, cyfrwng digidol ac mewn lleoliadau ar hyd a lled Cymru." Cafodd ei ddangos ledled Cymru ar sgriniau digidol a daeth eu deunydd o nifer o weithdai 'Adeiladu'r Byd' a gynhaliwyd ym Merthyr Tudful, Abertawe a Blaenau Ffestiniog. Mae'r cynhyrchwyr, Collective Cymru, yn awyddus i fod yn rhan o'r prosiect er mwyn gadael gwaddol i'r gymuned sy'n cymryd rhan, sef 'Adeiladwyr y Byd'.

Cyfrannodd ein Prif Swyddog at brosiect GALWAD trwy hwyluso gweithdai Adeiladu Byd gyda'r gymuned. Bu i Theatr Soar gefnogi'r prosiect trwy gysylltiadau cymunedol i sicrhau elfen Gymraeg i waith y prosiect ym Merthyr

Creu Cyffro
Bu i Creu Cyffro, a ariennir gan Lywodraeth y DU, alluogi deg partner lleol a rhanbarthol i gydweithio er mwyn sefydlu Rhaglen Hyfforddiant Diwydiannau Creadigol ar gyfer trigolion Merthyr Tudful. Y nod oedd ysbrydoli ac ysgogi pobl ym Merthyr Tudful i ddatblygu mentrau newydd drwy eu cefnogi gyda chyfleoedd hyfforddi a dysgu yn ogystal â rhoi lle iddyn nhw hwyluso'r broses hon

Working in partnerships

New Partnerships and Collaborations
Our Chief Officer, Lisbeth McLean intended to submit an application to the Arts Council of Wales following the Investment Review 2020. Lis has been striving to learn and contribute to arts sector conversations and discussion locally and nationally since 2020. Doing so has increased our understanding, representation and presence within the sector. Theatr Soar has developed new partnerships with a wide range of companies and organisations since the covid period.

Here is an explanation of the new partnerships and collaborations that have taken place more recently.

NoFitState Circus
Sabotage's production premiered at Merthyr from 5th to 15th May 2022 through a collaboration with Theatr Soar. We ran a Welsh box office and implemented a recruitment scheme for people from our community to promote the show bilingually and secure significant discounts for residents of the most deprived areas of our County. The show attracted audiences of 5404.

Ty Cerdd
The Fenter worked with Ty Cerdd on the organ's first project since it was refurbished with a Heritage Lottery grant during the covid period. Internationally acclaimed organist James McVinnie and composer Richard Baker were commissioned to work with six composers to create original pieces that reflected the community here in Merthyr.

Creu Cymru
In May 2022 the Chief Officer was invited for the second time to contribute to the Creu Cymru Conference. She joined a panel which included James Doyle Roberts (Citrus Arts), Connor Allen (Children's Poet of Wales), Steve Balsamo (The Grand Ambition Team) and Geinor Styles (Theatr Nannog). The discussion, 'Collaboration - What does it mean to you? was chaired by Jasmine Okai (Fio).

Arts Council of Wales
At the National Eisteddfod in August 2022 a discussion was held about the 'Arts and the Welsh Language' chaired by the Chief Officer and Einir Siôn (Arts Council of Wales). As a result of the conversation it was agreed on:.

1. a network being set up by the Arts Council of Wales in partnership with Mentrau Iaith;
2. a desire to create a Welsh Language Arts Network and that further conversation needs to take place to decide what the network should look like;
3. need to determine the network's focus and terms of reference.

A Welsh gig network has now been established in collaboration with the Arts Council of Wales' Night Out Scheme, Cwmni PYST/AM and the Mentrau Iaith across Wales. We are now looking at setting up another network made up of smaller Welsh theatre companies.

Yvonne Murphy, Omidaze
Following a Network Zoom session 'What Next? Cymru' on the 'Talking Shop' project, Yvonne Murphy set up a project for Merthyr in collaboration with the Fenter with a view to introducing more Welsh into the project across Wales. The Welsh Millennium Centre was supported through the Creu Cyffro project to set up the project in a vacant shop in Merthyr town centre. The Menter supported the project by offering advice, engaging our community's wellbeing and arts organisations with the project and running a weekly Welsh language activity at the venue. The project is one of the biggest success stories of the Creu Cyffro project. Our community has benefited greatly from the project in raising awareness of the importance of active participation in democracy and the expression of our community's voice in decisions that affect them.

Theatr Genedlaethol Cymru: CALL
Merthyr Tydfil is one of three location-based communities in Wales involved with Galwad, which was part of a UK project called Unboxed. In Wales, Galwad is described as "a story of our future" and "is a multi-platform, multilingual story set in a possible world in 2052 – on television, digital medium and in locations across Wales." It was shown across Wales on digital screens and their material came from a number of 'World Building' workshops held in Merthyr Tydfil, Swansea and Blaenau Ffestiniog. The producers, Collective Cymru, wanted to be involved in the project to leave a legacy for the participating community, the 'World Builders'.

Our Chief Officer contributed to the Galwad project by facilitating World Building workshops with the community. Theatr Soar supported the project through community links to ensure a Welsh language element to the project in Merthyr

Creu Cyffro
Creu Cyffro funded by the UK Government, enabled ten local and regional partners to work together to establish a Creative Industries Training Programme for Merthyr Tydfil residents. The aim was to inspire and motivate people in Merthyr Tydfil to develop new initiatives by supporting them with training and learning opportunities as well as giving them the space to facilitate this process

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Bu i'r Prif Swyddog weithio gydag Ymddiriedolaeth Hamdden Merthyr Tudful i baratoi a chyflwyno'r cais oedd werth £1 miliwn. Rhedodd y prosiect o fis Awst i fis Rhagfyr a bu i ni weithio gyda'r partneriaid fel lleoliad i gynnal hyfforddiant a rhaglen greadigol. Bu i ni weithio mewn partneriaeth gyda Chanolfan Mileniwm Cymru, GTFM Radio, Cerddoriaeth Gymunedol Cymru, Screen Alliance Wales, Into Film, Beacons Bees, First Campus, Open University a Puppet Soup, Redhouse a Chlinig Creadigol y Gurnos.

AM - Ap Digidol i Hyrwyddo Digwyddiadau Cymunedol
Cydweithiodd y Fenter gydag Alun Llwyd, AM ar greu gwefan ac ap yn seiliedig ar gynnwys cymunedol ac wedi ei lleoli ym Merthyr Tudful. Casglwyd tystiolaeth am y galw oedd i'r prosiect trwy wrando ar anghenion ein cymuned. Mae gan y Fenter berthynas gyda llawer iawn o fudiadau eraill ac mae cydweithio gydag eraill yn ein cymuned yn gryfder mawr sy'n ein galluogi i gyrraedd cynulleidfaoedd newydd er mwyn ehangu ein gwaith.

Partneriaid Cymraeg
Mudiad Meithrin , Cymraeg i Blant, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg Morgannwg, Ysgol Gymraeg Santes Tudful, Ysgol Gymraeg Rhyd y Grug, Ysgol Rhyd y Waun, RhAG, Cynrychiolaeth Gymraeg Bwrdd Iechyd Cwm Taf, Consortiwm Addysg Gymraeg, Partneriaeth Ranbarthol Pencampwr Addysg Gymraeg, Eisteddfod Genedlaethol, Coleg Merthyr Tudful.

Partneriaid Cymunedol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful, Dysgu Oedolion Cymru (ALW), Dysgu Oedolion Cymunedol Merthyr Tudful, Ymddiriedolaeth Hamdden a Diwylliant Merthyr Tudful, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Merthyr Tudful, Partneriaeth Ganol y Dref, Fforwm Treftadaeth Merthyr Tudful, MIND Cwm Taf, Cerddoriaeth Gymunedol Cymru, 3G's Development Trust, Cymuned Artis.

Rhwydweithiau Cymunedol, Rhanbarthol a Chenedlaethol
Mentrau Iaith Cymru: Mae'r Fenter Iaith yn rhan o rwydwaith Mentrau Iaith Cymru, sef y sefydliad sy'n cefnogi'r 22 Menter Iaith ar draws Cymru. Rydym yn elwa o fod yn rhan o brosiectau datblygu'r Gymraeg cenedlaethol a rhanbarthol yn ogystal ag hyfforddiant cyson ar bob agwedd o'n gwaith. Mae'r rhwydwaith hefyd yn dod a ni ynghyd ar draws Cymru er mwyn trafod a bwydo mewn i strategaethau a pholisi cenedlaethol sy'n ymwneud a'r Gymraeg, y Gymuned, yr Economi, Addysg, Tai a llawer mwy.

Rhwydweithiau lleol
Mae gennym berthynas agos gyda rhwydweithiau lles, treftadaeth, cymunedol, economaidd a chelfyddydol lleol. Mae'r Prif Swyddog yn mynychu'r Fforwm Lles sy'n cynnwys aelodau o'r holl sefydliadau cymunedol sy'n ymwneud â gwaith lles yr ardal, e.e. Cyngor Gwirfoddol Gweithredol Merthyr Tudful, Versus Arthritus, Alzheimer's Society, Cwmpas, Small Woods, Gwasanaethau Iechyd y Sir, Merthyr Tudful Institute for the Blind,Sense Active, Age Cymru,Recovery4All, Llamau, CTM MIND, Stroke Association, Bowel Cancer, Age Connects a llawer mwy. Mae'r Prif Swyddog yn cynrychioli'r Gymraeg, y gymuned, treftadaeth a'r celfyddydau ar Bartneriaeth Ganol y Dref sy'n cynnwys busnesau lleol, sefydliadau gwirfoddol, y BID (Business Investment District) ac Adran Economaidd y Cyngor Sir.

Rhwydweithiau Celfyddydol a Diwylliannol lleol, Rhanbarthol a chenedlaethol
Mae'r Prif Swyddog wedi cyfrannu ac elwa'n fawr o fod yn rhan o rwydweithiau sy'n trafod y Celfyddydau yng Nghymru a'r ffordd y gall y Celfyddydau gefnogi cymunedau wrth ddelio gyda Chofid. Mae'r Rhwydweithiau yn cynnwys Beth Nesaf? Cymoedd, Beth Nesaf? Cymru a Chynghrair Diwylliant Cymru.

Cwmnïau Cyswllt Creadigol
Dros y 3 blynedd diwethaf rydym wedi ffurfio a magu partneriaethau newydd hir dymor sy'n ymateb i anghenion ac yn datblygu syniadau ein cymuned. Mae partneriaethau wedi amlygu eu hunain i fod yn sail gref i ddatblygiad Theatr Soar. Rydym wedi bod yn cydweithio gyda phob un o'r cwmnïau cyswllt ers cyn y Pandemig. Mae'r synergedd rhyngom wedi datblygu'n organig wrth i ni gefnogi ein gilydd a gweithio ar brosiectau amrywiol dros y tair blynedd diwethaf.

- Consortiwm Cymraeg (Theatr Nannog)
- Cynyrchiadau Leeway
- Cwmni Blodau Haul
- Criw Brwd

Consortiwm Cymraeg
Cydweithrediad rhwng Theatr Soar, Theatr Nannog Ymddiriedolaeth Ddiwylliannol Awen a Neuadd Les Ystradgynlais gychwynnodd ar drothwy'r Pandemig yn 2020 yw'r Consortiwm Cymraeg. Ariennir y prosiect trwy gronfa Cysylltu â Ffynnu Cyngor Celfyddydau Cymru.

Academy Leeway
Academi Theatr Gerdd llawr gwlad sydd wedi'i lleoli yng nghanol y Cymoedd yw Academi Leeway. Mae wedi ei sefydlu i fod yn bwerdy theatr gerdd Gymraeg newydd a phwrpas ei bodolaeth yw ysbrydoli perfformwyr i edrych y tu hwnt i fodel canu'r West End, Broadway a'r 'Llyfr caneuon *Americanaidd*'.

The Chief Officer worked with Merthyr Tydfil Leisure Trust to prepare and submit the £1 million bid. The project ran from August to December. We worked with the partners as a venue to run training and a creative programme. We worked in partnership with WMC, GTFM Radio, Community Music Wales, Screen Alliance Wales, Into Film, Beacons Bees, First Campus, Open University and Puppet Soup, Redhouse and the Gurnos Creative Clinic.

AM - Digital App to Promote Community Events
The Menter collaborated with Alun Llwyd, AM on the creation of a website and app based on community content and based in Merthyr Tydfil. We gathered evidence of the demand for the project by listening to the needs of our community. The Menter has a good relationship with many organisations, collaborating with others in our community is a strength that allows us to reach new audiences in order to expand our work.

Welsh Partners
Mudiad Meithrin , Welsh for Children, Urdd Gobaith Cymru, Learn Welsh Glamorgan, Ysgol Gymraeg Santes Tudful, Ysgol Gymraeg Rhyd y Grug, Ysgol Rhyd y Waun, GTP, Cwm Taf Health Board Welsh Representation, Welsh Education Consortium, Welsh Education Champion Regional Partnership, National Eisteddfod, The College, Merthyr Tydfil.

Community Partners
Merthyr Tydfil County Borough Council, Adult Learning Wales (ALW), Merthyr Tydfil Community Adult Learning, Merthyr Tydfil Leisure and Culture Trust, Merthyr Tydfil Voluntary Action Council, Town Centre Partnership, Tydfil Heritage Forum, MIND Cwm Taf, Community Music Wales, 3G Development Trust, Artis Community.

Community, Regional and National Networks
Mentrau Iaith Cymru: The Menter Iaith is part of the Mentrau Iaith Cymru network, the organisation supporting the 22 Mentrau Iaith across Wales. We benefit from being involved in national and regional Welsh language development projects as well as constant training on all aspects of our work. The network also brings us together across Wales to discuss and feed into national strategies and policy relating to the Welsh language, Community, Economy, Education, Housing and much more.

Local networks
We have close relationships with local wellbeing, heritage, community, economic and arts networks. The Chief Officer attends the Wellbeing Forum which includes members of all community organisations involved in the wellbeing work of the area, e.g. Merthyr Tydfil Executive Voluntary Council, Versus Arthritus, Alzheimer's Society, Scope, Small Woods, , County Health Services, Merthyr Tydfil Institute for the Blind, Sense Active, Age Cymru, Recovery4All, Llamau, CTM MIND, Stroke Association, Bowel Cancer, Age connects and much more. The Chief Officer represents the Welsh language, community, heritage and arts on the Town Centre Partnership which includes local businesses, voluntary organisations, the BID (Business Investment Area) and the County Council's Economic Department.

Local, Regional and national Arts and Cultural Networks
The Chief Officer has contributed and benefited greatly from being part of networks that discuss the Arts in Wales and the way in which the Arts can support communities in dealing with Cofid. The Networks include What Next? Valleys, What Next? Cymru and the Welsh Culture Alliance.

Creative Associates
Over the past 3 years we have formed and built new long-term partnerships that respond to the needs and develop the ideas of our community. Partnerships have manifested themselves to form a strong basis for the development of Theatr Soar. We have been collaborating with all of the associates since before the Pandemic. The synergy between us has developed organically as we have supported each other and worked on various projects over the past three years.

- Welsh Consortium (Theatr Nannog)
- Leeway Productions
- Cwmni Blodau haul
- Criw Brwd

Welsh Consortium
The Welsh Consortium is a collaboration between Theatr Soar, Theatr Nannog Awen Cultural Trust and Ystradgynlais Welfare Hall which started on the eve of the Pandemic in 2020. The project is funded through the Arts Council of Wales' Connect and Flourish fund.

Academi Leeway
Leeway Academy is a grassroots Musical Theatre Academy located in the heart of the Valleys. It is set up to become a new Welsh musical theatre powerhouse and the purpose of its existence is to inspire performers to look beyond the West End, Broadway and the 'American Songbook' model.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Cwmni Blodau Haul
Mae Cwmni Blodau Haul yn griw o 3 o artistiaid lleol sy'n cynnal sesiynau drama a cherddoriaeth Cymraeg i blant 0-11 oed. Mae'r cwmni wedi esblygu yng Nghanolfan Soar dros y saith mlynedd diwethaf. Yn wreiddiol, roedd Delyth, Cyfarwyddwraig y Cwmni, yn gweithio fel Swyddog Ieuenctid Urdd ac wedi ei lleoli yng Nghanolfan Soar. O ganlyniad i'r galw am glwb drama wythnosol, pan adawodd Delyth ei swydd gyda'r Urdd penderfynodd sefydlu cwmni er mwyn cario ymlaen i gynnal clwb wythnosol i blant 5-11 oed.

Criw Brwd
Elin Phillips a Gwawr Loader yw sylfaenwyr Criw Brwd. Mae'r ddwy'n wreiddiol o'r cymoedd ond erbyn hyn wedi ymgartrefu yng Nghaerdydd. Mae'r ddwy'n actorion proffesiynol ac yn datblygu fel sgwennwyr, cyfarwyddwyr a chynhyrchwyr. Eu prif nod yw creu gwaith hygyrch, cyfoes a chyffrous, yn enwedig ar gyfer pobl o gymoedd de Cymru a'r ardaloedd cyfagos. Maent am weld y cynulleidfaoedd yn teimlo eu bod yn cael eu cynrychioli'n deg ac yn cael eu dathlu yn ein theatrau.

Diweddglo
Mae Canolfan Soar yn ystyried ei hun fel Menter sy'n chwarae rhan ganolog ym mywyd cymunedol Merthyr Tudful. Rydym yn ymgysylltu'n llawn a'r gymuned honno o ddydd i ddydd ond hefyd wrth gynllunio'n strategol ar gyfer y dyfodol. Rydym yn ymgysylltu'n llawn a phartneriaid a phrosiectau amrywiol ac yn sicrhau bod y Gymraeg yn ystyriaeth ym mhob agwedd o fywyd yn y gymuned.

Mae Canolfan Soar yn cael ei gweld fel pwerdy adfywio yn yr ardal ac yn gyfleuster sy'n rhoi hwb i amrywiaeth o brosiectau treftadaeth a chelfyddydol yn ogystal a darparu gwasanaethau cyfieithu trwy ein cwmni cyfieithu cymunedol.
Mae gan Ganolfan Soar rôl hollbwysig yn y sgwrs genedlaethol ar faterion yn ymwneud a chymuned, y celfyddydau, treftadaeth ac ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddyhead hirdymor y Llywodraeth at gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
Mae Canolfan Soar yn cydnabod cefnogaeth y gymuned a'r rhai sy'n gwirfoddoli i sicrhau ei llwyddiant ac yn ddiolchgar i staff am eu hymrwymiad i'w gweledigaeth, nodau a'i hamcanion.

Adolygiad ariannol

Polisi ar gronfeydd wrth gefn
Mae'r Ymddiriedolwyr wedi archwilio gofynion yr elusen ar gyfer cronfeydd wrth gefn yng ngoleuni'r prif risgiau i'w weithrediad. Sefydlodd bolisi y dylai cronfeydd anghyfyngedig nad ydynt wedi eu hymroi na'u buddsoddi fod gyfwerth â 6 mis o wariant i alluogi'r elusen i barhau i weithredu pe byddai cwymp annisgwyl mewn cyllid yn digwydd.

Ar ddyddiad y fantolen, cyfanswm cronfeydd rhydd wrth gefn yr Elusen oedd y ffigur negyddol o £29,617 (2022 positif -£23,184)

Prif ffynonellau cyllid
Darparwyd cyllid £62,400 gan Lywodraeth Cymru am gyflogaeth y Prif Swyddog a'r Swyddog Maes.

Cafodd y mwyafrif o incwm yr elusen ei gynhyrchu o'i gweithgareddau elusennol, sef amryw o grantiau a rhoddion.

Yn unol a SORP yr elusen mae grantiau a rhoddion yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgaredd Ariannol yn y flwyddyn derbyn ac, os na chaiff ei wario, caiff ei ddwyn ymlaen yn y balans cronfeydd wrth gefn.

Polisi ac amcanion buddsoddi
Mae holl arian yr elusen i'w wario yn y tymor byr ac felly nid oes arian ar gael ar gyfer buddsoddiad tymor hir.

I'r Dyfodol

Cryfder ein sefydliad yw ein gallu i ymateb i anghenion ein cymuned. Mae ein lleoliad canolog, strwythur hyblyg, staff ymroddgar a'n gallu i ffurfio partneriaethau lleol a chenedlaethol yn gwneud hyn yn bosib. Gwneir ein gwaith gorau wrth wrando a gweithio law yn llaw gyda'n cymuned. Mae'n bwysig creu'r gofod i ymateb i anghenion a gwireddu breuddwydion ein defnyddwyr.

Cyflwynir cais i Adolygiad Buddsoddi Cyngor Celfyddydau Cymru ar gyfer grant aml-flwyddyn am gyfnod cychwynnol o dair blynedd. Mae Cynllun Corfforaethol ein sefydliad a'r Cynllun Gweithredu a gynlluniwyd am y tair blynedd nesaf yn manylu sut byddwn yn parhau i gefnogi ein cymuned wrth ddatblygu ein partneriaethau a chynyddu nifer ein staff gweithredol er mwyn datblygu'r Gymraeg a'r Celfyddydau ym Merthyr Tudful.

Cwmni Blodau Haul
Cwmni Blodau Hauli are a group of 3 local artists who run Welsh drama and music sessions for children aged 0-11. The company has evolved at Canolfan Soar over the past seven years. Delyth, the Company Director originally worked as an Urdd Youth Officer and was based at Canolfan Soar. As a result of the demand for a weekly drama club, when Delyth left her post with the Urdd she decided to set up a company in order to carry on running a weekly club for children aged 5-11.

Criw Brwd
Elin Phillips and Gwawr Loader are the founders of Criw Brwd. Both are originally from the valleys but now settled in Cardiff. Both are professional actors and develop as screenwriters, directors and producers. Their main aim is to create accessible, contemporary and exciting work, particularly for people from the valleys of South Wales and surrounding areas. They want to see the audiences feel represented in a fair manner and celebrated in our theatres.

Conclusion
Canolfan Soar sees itself as an Enterprise that plays a central role in the community life of Merthyr Tydfil. We are fully engaged with that community on a day-to-day basis but also in strategically planning for the future. We fully engage with various partners and projects and ensure that the Welsh language is a consideration in all walks of life within the community.

Canolfan Soar is seen as a regeneration powerhouse in the area and a facility that supports and acts as a catalyst to a range of heritage and arts projects as well as providing translation services through our community translation company.

Canolfan Soar has a vital roll in the national conversation on issues relating to community, the arts, heritage and the Welsh Government's commitment to the Welsh Government's long-term aspiration to reach the target of one million Welsh speakers by 2050.
Canolfan Soar acknowledges the support of the community and those who volunteer to ensure its success and is grateful to staff for their commitment to our vision, aims and objectives.

Financial review

Policy on reserves
The Trustees have examined the charity's requirements for reserves in the light of the main risks to its operation. It has established a policy that unrestricted funds not committed or invested should be equivalent to 6 months expenditure to allow the charity to continue to operate in the event of an unexpected drop in funding.

At the balance sheet date the Charity's free reserves amounted to negative figure of -£29,617 (2022 positive - £23,184)

Principal funding sources
Funding for the employment of the Chief Officer and Outreach Officer of £62,400 was provided by the Welsh Government.

The majority of the charity's income was generated by its charitable activities, namely a range of grants and donations.

In accordance with the charity SORP grants and donations are recognised in the Statement of Financial Activities in the year of receipt and, if unspent, carried forward within the reserves balance.

Investment policy and objectives
All the charity's funds are to be spent in the short term and so there are no funds available for long-term investment.

Into the Future

The strength of our organisation is our ability to respond to the needs of our community. Our central location, flexible structure, dedicated staff and ability to form local and national partnerships make this possible. Our best work is done listening and working hand in hand with our community. It is important to create the space to respond to needs and realise the dreams of our users.

An application is being submitted to the Arts Council of Wales Investment Review for a multi-year grant for an initial period of three years. Our organisation's Corporate Plan and Action Plan for the next three years detail how we will continue to support our community in developing our partnerships and increasing the number of our operational staff to develop the Welsh language and arts in Merthyr Tydfil.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Strwythur, Llywodraethu A Rheoli

Natur y ddogfen lywodraethu
Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gwmni elusennol cyfyngedig drwy warant, a ymgorfforwyd ar 16 Mai 2007 ac a gofrestrwyd fel elusen ar 11 Mehefm 2008.

Ar 23 Chwefror 2009, daeth yr elusen anghorfforedig, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, i ben ac fe'i trosglwyddwyd i'r Cwmni Elusennol hwn.

Sefydlwyd y cwmni dan Femorandwm Cymdeithasiad, a sefydlodd amcanion a grymoedd y cwmni elusennol a'i lywodraethu yn unol a'i Erthyglau Cymdeithasu.

Recriwtio a phenodi ymddiriedolwyr newydd
Mae cyfarwyddwyr y cwmni hefyd yn ymddiriedolwyr yr elusen at ddibenion cyfraith elusennau a chyfeirir atynt yn Erthyglau Cymdeithasu 'r cwmni fel ymddiriedolwyr.

Bydd busnes yr Elusen yn cael ei reoli gan Fwrdd o gyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau

Bydd traean o'r Bwrdd Cyfarwyddwyr, hynny yw'r Cyfarwyddwyr hynny a oeddent mewn swyddi yn ystod y flwyddyn flaenorol, yn cael eu hethol yn flynyddol gan aelodau yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Elusen. Bydd aelodau sy'n ymddeol yn gymwys i gael eu hail ethol heb enwebiad pellach. Os oes angen gwneud penderfyniad rhwng Cyfarwyddwyr sy'n ymddeol sydd â gwasanaeth cyfartal yna bwrir coelbren.

Bydd gwahoddiad am enwebiadau i fod yn Gyfarwyddwr yn cael eu hanfon i'r holl aelodau gyda'r hysbysiad o Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol. Derbynnir enwebiadau hyd at saith diwrnod gyn dyddiad y cyfarfod. Mae angen llofnod y person enwebedig a llofnod y cynigydd a'r eilydd ar bob enwebiad a rhaid i bob un ohonynt fod yn aelodau o'r Elusen.

Oni bai y penderfynir fel arall gan yr Elusen mewn Cyfarfod Cyffredinol nifer y Cyfarwyddwyr ni fydd llai na 3 a dim mwy na 15.

Fe all y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gynnig unrhyw berson i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr p'run a ydyw'n aelod o'r Elusen ai peidio, ar yr amod nad yw'n fwy na'r uchafswm a ragnodir yn Erthyglau 3 ac nad oes mwy na thri chyfetholiad o'r fath yn digwydd rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Rhaid i bob person sy'n cael ei gyfethol ymddeol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn dilyn eu cyfetholiad ond bydd yn gymwys i gael ei ail benodi wedi hynny.

Sefydlu a hyfforddi ymddiriedolwyr newydd
Mae ymddiriedolwyr yn cael eu sefydlu a'u hyfforddi gan yr Ymddiriedolwyr sy'n bodoli eisoes a staffuwch. Maen nhw hefyd yn cael eu hysbysu am faterion elusennol trwy gyfrwng cylchlythyrau rheolaidd i Ymddiriedolwyr gan y Comisiwn Elusennau, yn cynnwys cyfleoedd am hyfforddiant allanol a all fod o ddiddordeb iddynt.

Trefniadau ar gyfer gosod tâl cydnabyddiaeth personel rheoli allweddol
Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff. Y bwrdd sy'n gosod y tâl cydnabyddiaeth.

Strwythur trefnyddol
Daeth y sefydliad i fodolaeth ym 1992. Mae'r sefydliad wedi ehangu i gynnwys Theatr Gymunedol ddwyieithog (Theatr Soar), prosiect sydd wedi sicrhau bron i £1.4 miliwn i adnewyddu'r Ganolfan Gymraeg a thrawsnewid hen gapel Cymraeg yn Theatr Gymunedol. Mae'r Ganolfan bellach yn cael ei hadnabod fel Canolfan Soar.

Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff

Mae bwrdd Ymddiriedolwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn cyfarfod 8 gwaith y flwyddyn ac mae'n gyfrifol am gyfeiriad a pholisi strategol yr elusen. Mae'r gweithgareddau sydd wedi eu cynllunio am y flwyddyn yn cael eu nodi mewn cynllun gweithredu. Prif Swyddog sy'n gyfrifol am sicrhau fod y gweithgareddau'n digwydd a bod targedau'r elusen yn cael eu cyrraedd.

Perthynas a Pharfion Perthnasol
Mae'r elusen wedi datblygu perthynas weithio dda gydag amrywiaeth eang o sefydliadau perthnasol. Mae sefydliadau iaith Gymraeg eraill sy'n gwasanaethu'r gymuned ym Metihyr Tudful bellach wedi eu lleoli o fewn adeilad Canolfan Soar.

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gweithio'n agos gyda sefydliadau Menter Iaith eraill ar draws Cymru trwy rwydwaith Mentrau Iaith Cymru.

Structure, governance and management

Nature of governing document
Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful is a charitable company limited by guarantee, incorporated on 16 May 2007 and registered as a charity on 11 June 2008.

On 23 February 2009, the unincorporated charity, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, was wound up and transferred into this Charitable Company.

The company was established under a Memorandum of Association, which established the objects and powers of the charitable company and is governed under its Articles of Association.

Recruitment and appointment of trustees
The directors of the company are also charity trustees for the purposes of charity law and are known under the company's Articles of Association as trustees.

The business of the Charity shall be managed by a Board of Directors which shall be accountable to the members.

A third of the Board of Directors, that is those Directors that were in positions during the preceding year, will be elected annually by the members at the Annual General Meeting of the Charity. Retiring members shall be eligible for re-election without further nomination. If there is a choice to be made between Directors that are retiring that have equal service then lots will be drawn.

Invitations for nominations for the position of Director will be sent to all members with the notice of theAnnual General Meeting. Completed nominations will be accepted up to seven days before the date of the meeting. All nominations require the signature of the nominated person and the signature of a proposor and seconder all of which shall be members of the Charity.

Unless otherwise determined by the Charity in General Meeting the number of Directors shall be not less than3 and not more than 15.

The Directors may at any time co-opt any person to the Board of Directors whether or not they are a memberof the Charity, provided that the maximum number prescribed in Articles 39 is not exceeded and that no more than three such co-options shall be made between one Annual General Meeting and the next. All persons so co- opted shall retire at the Annual General Meeting following their co-option but shall be eligible to be re- appointed thereafter.

Induction and training of trustees
Trustees are inducted and trained by existing Trustees and by senior staff. They are also informed about charity matters via regular newsletters for Trustees from the Charity Commission, including external training opportunities that may have been of interest.

Arrangements for setting key management personnel remuneration
The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff. Remuneration is set by the Board.

Organisational structure
The organisation was first established in 1992. The organisation has expanded to include a bi-lingual Community Theatre (Theatr Soar), a project that has successfully secured nearly £1.4 million to renovate the Welsh Centre and transform an old Welsh Chapel into a Community Theatre. The Centre is now known as Canolfan Soar.

The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff.

The board of Trustees of Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets 8 times a year, and is responsible for the strategic direction and policy of the charity. The planned activities for the year are set out in an action plan. Responsibility for ensuring the activities take place and for meeting the charity's targets rests with the Chief Officer.

Relationships with related parties
The charity has developed a good working relationship with a wide range of relevant organisations. Other Welsh language organisations that serve the Merthyr Tudful community are now located within the Canolfan Soar building.

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful works closely with other Menter Iaith organisations across Wales through the Mentrau Iaith Cymru network.

Manylion Cyfeirio a Gweinyddol

Ymddiriedolwyr
A Carpenter (penodwyd 08/03/2023)
B Davies (ymddiwyddodd 10/03/2023)
H Davies (penodwyd 08/03/2023)
A England (ymddiwyddodd 24/10/2022)
L R Harrington
S Harris (penodwyd 24/10/2022)
R L Howell (ymddiwyddodd 24/10/2022)
M L Howells
N M Hughes (penodwyd 08/03/2023)
L R Jones (penodwyd 24/10/2022)
H Lowe (ymddiwyddodd 24/10/2022)
D Morgan (ymddiwyddodd 22/10/2022)
G E Morgan (penodwyd 08/03/2023)
S Ward (penodwyd 24/10/2022)

Ysgrifennydd
L G McLean

Prif Swyddog
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF47 8UB

Rhif Cofrestru'r Cwmni
06249902

Rhif Cofrestru'r Elusen
1124473

Arholwr Annibynnol
Mitchell Meredith Cyfyngedig
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwiliwr Statudol
Y Ganolfan Fusnes Pare Busnes Triongl
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF48 1DL

Offerynnau Ariannol
Amcanion a pholisi'au
Mae gweithgareddau'r elusen yn ei gwneud yn agored i nifer o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg llif arian, a risg hylifedd.

Risg credyd
Prif asedau ariannol yr elusen yw balansau bane ac arian parod, masnach a derbyniadwyon eraill.

Mae risg credyd yr elusen yn bennaf i'w briodoli i'w derbyniadwyon masnach. Mae'r symiau a gyflwynwyd ar y fantolen yn net o'r lwfansau ar gyfer derbyniadwyon amheus. Caiff lwfans ar gyfer amhariad ei wneud pan fo digwyddiad o golled wedi ei ddynodi, sydd, yn seiliedig ar brofiad blaenorol, yn dystiolaeth o adferadwyedd y llif arian.

Prif risgiau a rheoli'r risgiau hynny
Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi ymchwilio'r risgiau busnes a gweithredol strategol mwyaf y mae'r elusen yn eu hwynebu ac yn cadarnhau bod systemau wedi eu sefydlu i alluogi cynhyrchu adroddiadau rheolaidd fel y gellir cymryd y camau angenrheidiol i leihau'r risgiau hyn.

Cafodd systemau eu gosod mewn lle i osod cyllidebau ar gyfer pob blwyddyn ariannol a monitro incwm a gwariant bob chwarter yn erbyn ei gyllideb. Mae'r Ymddiriedolwyr yn sicrhau fod y systemau yn ddigonol ar gyfer iechyd ariannol cyfredol yr elusen.

Reference and Administrative Details

Trustees
A Carpenter (appointed 08/03/2023)
B Davies (resigned 10/03/2023)
H Davies (appointed 08/03/2023)
A England (resigned 24/10/2022)
L R Harrington
S Harris (appointed 24/10/2022)
R L Howell (resigned 24/10/2022)
M L Howells
N M Hughes (appointed 08/003/2023)
L R Jones (appointed 24/10/2022)
H Lowe (resigned 24/10/2022)
D Morgan (resigned 22/10/2022)
G E Morgan (appointed 08/03/2023)
S Ward (appointed 24/10/2022)

Secretary
L G McLean

Principal Office
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

Company Registration Number
06249902

Charity Registration Number
1124473

Independent Examiner
Mitchell Meredith Limited
Chartered Accountants and Statutory Auditor
The Business Centre Triangle Business Park
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF48 4TQ

Financial instruments
Objectives and policies
The charity's activities expose it to a number of fmancial risks including credit risk, cash flow risk and liquidity risk.

Credit risk
The charity's principal fmancial assets are bank balances and cash, trade and other receivables.

The charity's credit risk is primarily attributable to its trade receivables. The amounts presented in the balance sheet are net of allowances for doubtful receivables. An allowance for impairment is made where there is an identified loss event which, based on previous experience, is evidence of a reduction in the recoverability of the cash flows.

Major risks and management of those risks
The board of Trustees has examined the major strategic business and operational risks which the charity faces and confirms that systems have been established to enable regular reports to be produced so that the necessary steps can be taken to Jessen these risks.

Systems have been put in place to set budgets for each fmancial year and monitor income and expenditureagainst the budget each quarter. The Trustees ensure that the systems are adequate for the scale and current fmancial health of the charity.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful at ddibenion cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifyddu Cyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig) a chyfraith a rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol yn ôl cyfraith cwmni fod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol. 0 dan gyfraith cwmni, rhaid i'r ymddiriedolwyr beidio a chymeradwyo'r datganiadau ariannol oni bai eu bod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ac o'i hadnoddau sy'n dod i mewn, a chymhwysedd adnoddau, yn cynnwys ei hincwm a'i gwariant, ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol bod yr ymddiriedolwyr yn:

- dethol polisiau cyfrifyddu priodol a'u cymhwyso'n gyson;
- cadw at ddulliau ac egwyddorion yn y Datganiad o Arfer Argymhellir ar gyfer Elusennau
- pasio barn ac amcangyfrifon sy 'n rhesymol ac yn bwyllog
- datgan a yw Safonau Cyfrifyddu DU wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a gaiff eu hesbonio yn y datganiadau ariannol: a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail barhaol oni bai ei fod yn amhriodol rhagdybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldeb yr ymddiriedolwyr yw cadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigon i ddangos ac esbonio trafodion elusennol y cwmni a datgelu a chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol a'u galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydsynio â Deddf Cwmniau 2006. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

Cafodd yr adroddiad blynyddol ei gymeradwyo gan ymddiriedolwyr yr elusen ar 20/12/23 a'i arwyddo ar ei ran gan

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

TRUSTEES' REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

Statement of Trustees Responsibilities
The trustees (who are also the directors of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful for the purposes of company law) are responsible for preparing the trustees' report and the financial statements in accordance with the United Kingdom Accounting Standards (United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice) and applicable law and regulations.

Company law requires the trustees to prepare financial statements for each financial year. Under company law the trustees must not approve the financial statements unless they are satisfied that they give a true and fair view of the state of affairs of the charitable company and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities Statement of Recommended Practice (SORP);
- make judgements and estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the financial statements; and
- prepare the financial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in business.

Statement of Responsibilities

The trustees are responsible for keeping adequate accounting records that are sufficient to show and explain the charitable company's transactions and disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

The annual report was approved by the trustees of the charity on 20/12/23 and signed on its behalf by:

A Carpenter
Trustee

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

ADRODDIAD ARHOLWR ANNIBYNNOL AR GYFER YMDDIRIEDOLWYR

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

Yr wyf yn adrodd yn ôl i'r grŵp o ymddiriedolwyr yn sgil arholi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful a'r is-gwmnïau yr ymgymerwyd â hwy ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022.

Cyfrifoldebau a sail yr Adroddiad

Fel ymddiriedolwyr y grŵp, chi sy'n gyfrifol am baratoi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Â minnau wedi'm bodloni nad oes gofyniad i archwilio cyfrifon Menter Gymraeg Merthyr Tudful o dan Rhan 16 Deddf 2006 a'u bod yn gymwys am arholi annibynnol, yr wyf yn adrodd mewn perthynas â'm arholi o'r cyfrifon cyfunol fel y'i cyflawnwyd o dan adran 145 Deddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gyflawni'r f'arholi, yr wyf wedi dilyn y Cyfarwyddiadau a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) Deddf 2011.

Nid yw arholi annibynnol yn cynnwys casglu'r holl dystiolaeth a fyddai'n ofynnol mewn archwiliad ac o ganlyniad nid yw'n cynnwys yr holl faterion y mae'r archwiliwr yn eu hystyried wrth roddi ei farn am y cyfrifon. Mae cynllunio a chyflawni archwiliad yn mynd y tu hwnt i'r sicrwydd cyfyngedig y gall arholwr annibynnol ei ddarparu. O ganlyniad, nid wyf yn mynegi unrhyw farn ynghylch a yw'r cyfrifon cyfunol presennol yn cyflwyno barn 'gwir a theg' ac mae f'adroddiad wedi ei gyfyngu i'r materion penodol hynny a osodwyd allan yn natganiad yr arholwr annibynnol.

Datganiad yr arholwr annibynnol

Gan fod incwm gros Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn fwy na £250,000 rhaid i'ch arholwr fod yn aelod o gorff rhestredig yn adran 145 Deddf 2011. Rwyf yn cadarnhau fy mod yn gymwys i ymgymryd â'r arholi gan fy mod yn aelod o Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr, sef un o'r cyrff rhestredig.

Yr wyf wedi cwblhau fy arholi. Yr wyf yn cadarnhau nad oes unrhyw faterion wedi tynnu fy sylw mewn perthynas â'r arholi sy'n peri i mi gredu'r canlynol:

1. nad yw cofnodion cyfrifon yn cael eu cadw mewn perthynas â Chanolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful fel sy'n ofynnol yn ôl adran 386 Deddf 2006; neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cydsynio gyda'r cofnodion hynny; neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion cyfrifo adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad fod y cyfrifon yn rhoi 'safbwynt gwir a theg' nad yw'n fater sy'n cael ei ystyried fel rhan o arholi annibynnol; neu

4. na chafodd y cyfrifon eu paratoi'n unol â dulliau ac egwyddorion Datganiad Ymarfer a Argymhellir ar gyfer cyfrifo ac adrodd yn ôl gan elusennau [sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).]

Nid oes gennyf unrhyw bryderon ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill yn gysylltiedig â'r arholiad hwn y dylid tynnu sylw tuag atynt er mwyn galluogi dod i ddealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

T Richardson
Cyfrifydd Siartredig
Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr

Y Ganolfan Fusnes
Parc Busnes Triongl
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF48 1DL
Dyddiad: 20/12/2023

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

INDEPENDENT EXAMINER'S REPORT TO THE TRUSTEES

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

I report to the charity trustees on my examination of the consolidated accounts of the Group comprising the Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful and its subsidiary undertakings for the year ended 31 March 2023.

Responsibilities and basis of report
As the trustees of the group you are responsible for the preparation of the consolidated accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

Having satisfied myself that the accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful are not required to be audited under Part 16 of the 2006 Act and are eligible for independent examination, I report in respect of my examination of the consolidated accounts as carried out under section 145 of the Charities Act 20 11 ('the 2011 Act'). In carrying out my examination I have followed the Directions given by the Charity Commission under section 145(5)(b) of the 2011 Act.

An independent examination does not involve gathering all the evidence that would be required in an audit and consequently does not cover all the matters that an auditor considers in giving theiropinion on the accounts. The planning and conduct of an audit goes beyond the limited assurance that an independent examination can provide. Consequently I express no opinion as to whetherthe consolidated accounts present a 'true and fair' view and my report is limited to those specific matters set out in the independent examiner's statement.

Independent examiner's statement
Since Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful's gross income exceeded £250,000 your examiner must be a member of a body listed in section 145 of the 2011 Act. I confirm that I am qualified to undertake the examination because I am a member of Institute of Chartered Accountants in England and Wales, which is one ofthe listed bodies.

I have completed my examination. I confirm that no matters have come to my attention in connection with the examination giving me cause to believe:

1. accounting records were not kept in respect of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful as required by section 386 of the 2006 Act; or

2. the accounts do not accord with those records; or

3. the accounts do not comply with the accounting requirements of section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair view' which is not a matter considered as part of an independent examination; or

4. the accounts have not been prepared in accordance with the methods and principles of the Statement of Recommended Practice for accounting and reporting by charities [applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 1 02)].

I have no concerns and have come across no other matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

T Richardson
Chartered Accountant
Institute of Chartered Accountants in England and Wales

The Business Park
Triangle Business Centre
Merthyr Tydfil
CF48 4TQ
Date 20/12/2023

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

DATGANIAD CYFUNNOL O WEITHGAREDD ARIANNOL AR

GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

(Gan gynnwys Incwm a Chyfrif Gwariant a Datganiad o Gyfanswm Cydnabyddedig Enillion a Cholledion)

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2023 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:				
Roddion a chymynroddion	3	329	109,820	110,149
Gweithgareddau Elusennol	5	96,032	5,420	101,452
Gweithgarddau masnachu eraill	6	88,810	0	88,810
Icwm Buddsoddi	7	85	0	85
Cyfanwm Incwm		185,256	115,240	300,496
Gwariant ar:				
Codi Cyllid	8	(98,498)	0	(98,498)
Gweithgareddau elusennol	9	(182,286)	(145,865)	(328,151)
Cyfansum gwariant		(280,784)	(145,865)	(426,649)
Net gwariant		(95,528)	(30,625)	(126,153)
Trosglwyddiadu rhwng cronfeydd		11,774	(11,774)	0
Net symidiad mewn cyllid		(83,754)	(42,399)	(126,153)
Cysoni cyllid				
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen		1,247,785	97,827	1,345,612
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	21	1,164,031	55,428	1,219,459

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2023 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:				
Roddion a chymynroddion	3	2,143	315,122	317,265
Gweithgareddau Elusennol	5	38,177	2,000	40,177
Gweithgarddau masnachu eraill	6	97,634	0	97,634
Icwm Buddsoddi	7	7	0	7
Cyfanwm Incwm		137,961	317,122	455,083
Gwariant ar:				
Codi arian	8	(97,822)	0	(97,822)
Gweithgareddau Elusennol	9	(68,460)	(295,693)	(364,153)
Cyfanswm gwariant		(166,282)	(295,693)	(461,975)
Net gwariant		(28,321)	21,429	(6,892)
Trosglwyddiadu rhwng cronfeydd		0	0	0
Net symidiad mewn cyllid		(28,321)	21,429	(6,892)
Cysoni Arian				
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen		1,276,106	76,398	1,352,504
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	21	1,247,785	97,827	1,345,612

Mae holl weithgareddau'r grwp yn deillio o weithrediadau parhaus yn ystod y ddau gyfnod uchod.

Dangosir dadansoddiad cyllid ar gyfer 2022 yn nodyn 21.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 13 i 24 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL ACTIVITES

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

(Including Consolidated Income and Expenditure Account and Statement of Total Recognised Gains and Losses)

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2023 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	329	109,820	110,149
Charitable activities	5	96,032	5,420	101,452
Other trading activities	6	88,810	0	88,810
Investment income	7	85	0	85
Total income		185,256	115,240	300,496
Expenditure on:				
Raising funds	8	(98,498)	0	(98,498)
Chartitable activities	9	(182,286)	(145,865)	(328,151)
Total expenditure		(280,784)	(145,865)	(426,649)
Net (expenditure)/income		(95,528)	(30,625)	(126,153)
Transfers between funds		11,774	(11,774)	0
Net movement in funds		(83,754)	(42,399)	(126,153)
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,247,785	97,827	1,345,612
Total funds carried forward	21	1,164,031	55,428	1,219,459

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2022 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	2,143	315,122	317,265
Charitable activities	5	38,177	2,000	40,177
Other trading activities	6	97,634	0	97,634
Investment income	7	7	0	7
Total income		137,961	317,122	455,083
Expenditure on:				
Raising funds	8	(97,822)	0	(97,822)
Chartitable activities	9	(68,460)	(295,693)	(364,153)
Total expenditure		(166,282)	(295,693)	(461,975)
Net (expenditure)/income		(28,321)	21,429	(6,892)
Transfers between funds		0	0	0
Net movement in funds		(28,321)	21,429	(6,892)
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,276,106	76,398	1,352,504
Total funds carried forward	21	1,247,785	97,827	1,345,612

All of the group's activities derive from continuing operations during the above two periods.

The funds breakdown for 2022 is shown in note 21.

The notes on pages 13 to 24 form an integral part of these financial statements

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

MANTOLEN CYFUNNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 £	2022 £
Asedau sefydlog			
Asedau diriaethol	16	1,204,907	1,234,794
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	18	35,684	70,885
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	50,599	95,676
		86,283	166,561
Credidwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen un flwyddyn	20	(71,731)	(55,743)
Net asedau/(rhwymediagaethau) cyfredol		14,552	110,818
Net asedau		1,219,459	1,345,612
Cyllid yr elusen:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	21	55,428	97,827
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,164,031	1,247,785
Cyfanswm funds	21	1,219,459	1,345,612

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2022 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

- Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a
- Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 10 i 24 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 20/12/23 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

A Carpenter
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 13 i 24 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

CONSOLIDATED BALANCE SHEET

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

	Note	2023 £	2022 £
Fixed Assests			
Tangible assets	16	1,204,907	1,234,794
Current assets			
Debtors	18	35,684	70,885
Cash at bank and in hand	19	50,599	95,676
		86,283	166,561
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(71,731)	(55,743)
Net current assests		14,552	110,818
Net assets		1,219,459	1,345,612
Funds of the group:			
Restricted income funds			
Restricted funds	21	55,428	97,827
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,164,031	1,247,785
Total funds	21	1,219,459	1,345,612

For the financial year ending 31 March 2023 the charity was entitled to exemption from audit under section 477 of the Companies Act 2006 relating to small companies Directors responsibilities:

- The members have not required the charity to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476; and
- The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies regime.

The financial statements on pages 10 to 24 were approved by the trustees, and authorised for issue on 20/12/23 and signed on their behalf by:

A Carpenter
Trustee

The notes on pages 13 to 24 form an integral part of these financial statements

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

MANOTOLEN

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 £	2022 £
Asedau sefydlog			
Asedau diriaethol	16	1,202,877	1,234,794
Buddsoddiadau		1	1
		1,202,878	1,234,795
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	18	24,239	55,895
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	29,319	78,699
		53,558	134,594
Credidwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen un flwyddyn	20	(27,009)	(23,497)
Net asedau/(rhwymediagaethau) cyfredol		26,549	111,097
Net asedau		1,229,427	1,345,892
Cyllid yr elusen:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	21	55,428	97,827
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,173,999	1,248,065
Cyfanswm funds	21	1,229,427	1,345,892

Mae'r nodiadau ar dudalennau 13 i 24 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

BALANCE SHEET

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

	Note	2023 £	2022 £
Fixed Assests			
Tangible assets	16	1,202,877	1,234,794
Investments		1	1
		1,202,878	1,234,795
Current assets			
Debtors	18	24,239	55,895
Cash at bank and in hand	19	29,319	78,699
		53,558	134,594
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(27,009)	(23,497)
Net current assests		26,549	111,097
Net assets		1,229,427	1,345,892
Funds of the group:			
Restricted income funds			
Restricted funds	21	55,428	97,827
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,173,999	1,248,065
Total funds	21	1,229,427	1,345,892

The notes on pages 13 to 24 form an integral part of these financial statements

1 Statws Elusennol

Mae'r elusen yn un sydd wedi ei chyfyngu gan warant, a'i hymgorffori yng Nghymru a Lloegr, ac o ganlyniad nid oes ganddi gyfran o'r cyfalaf. Mae pob un o'r ymddiriedolwyr yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r elusen pe byddai'n methdalu.

Mae'r elusen wedi ei hymgorffori yng Nghymru a Lloegr.
Cyfeiriad ei swyddfa gofrestredig yw:
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF47 8UB

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn I'w cyhoeddi gan yr ymddiriedolwyr ar [Dyddiad]

2 Polisïau cyfrifo

Crynodeb o bolisïau cyfrifo sylweddol ac amcangyfrifon cyfrifo allweddol
Caiff y prif bolisïau cyfrifo a weithredwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu gosod isod. Cafodd y polisïau hyn eu gweithredu'n gyson ym mhob blwyddyn a gyflwynwyd, oni nodir fel arall.

Datganiad o gydsynio
Cafodd y datganiadau ariannol eu paratoi yn unol â Chyfrifyddu ac Adrodd yn Ôl gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) - (Datganiad o'r Arfer a Argymhellir gan Elusennau (FRS 102)), Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) Maent hefyd yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006 a Deddf Elusennau 2011

Sail y paratoad

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Caiff asedau a rhwymedigaethau eu cydnabod i ddechrau yn ôl cost hanesyddol neu werth trafod oni nodir fel arall yn y nodiadau polisi cyfrifyddu perthnasol.

Sail cyfuno
Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol yr elusen ac ymgymeriadau ei his-gwmnïau a luniwyd hyd at 31 Mawrth 2023.

Ni chaiff unrhyw ddatganiad am weithgareddau ariannol ei gyflwyno ar gyfer yr elusen, fel a ganiatawyd gan adran 408 Deddf Cwmnïau 2006. Gwnaeth yr elusen colled o ariannol ar ôl treth ar gyfer y flwyddyn ariannol, sef £116,463 (2022 – £6,892).

Mae is-gwmni'n endid sy'n cael ei reoli gan yr elusen. Caiff rheolaeth ei gyflawni pan fo gan yr elusen y pŵer i lywodraethu polisïau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgaredd.

Caiff canlyniadau is-gwmnïau caffaeledig neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn eu cynnwys yn natganiad y gweithgareddau ariannol o'r dyddiad y daeth y caffaeliad i rym neu i fyny at y dyddiad y daeth y gwaredu i rym, fel sy'n briodol. Ble y bo'n angenrheidiol, caiff addasiadau eu gwneud i ddatganiadau'r is-gwmnïau er mwyn dod â'u polisïau cyfrifo i fod yn unol â'r rheini a ddefnyddiwyd gan y grŵp.

Caiff trafodion rhwng cwmnïau, balansau ac enillion na chaiff eu gwireddu ar drafodion rhwng yr elusen a'i his-gwmnïau, sy'n berthnasol i bartïon, eu gwaredu'n llwyr.

Caiff colledion intra-grŵp eu gwaredu hefyd ond gallent ddynodi nam sy'n gofyn am gydnabyddiaeth yn y datganiadau ariannol cyfunol.

Cafodd polisïau cyfrifo is-gwmnïau eu newid ble yr oedd yn angenrheidiol i sicrhau cysondeb gyda'r polisïau a fabwysiadwyd gan y grŵp.

Eithrio rhag paratoi datganiad llif arian
Dewisodd yr elusen fabwysiadu Bwletin 1 a gyhoeddwyd ar 2 Chwefror 2016 ac felly nid ydyw wedi cynnwys datganiad llif arian yn y datganiadau ariannol hyn.

1 Charity status

The charity is limited by guarantee, incorporated in England and Wales, and consequently does not have share capital. Each of the trustees is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the assets of the charity in the event of liquidation.

The charity is incorporated in England and Wales. The address of its registered office is:

Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

These financial statements were authorized for issue by the trustees on

2 Accounting policies

Summary of significant accounting policies and key accounting estimates
The principal accounting policies applied in the preparation of these financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the years presented, unless otherwise stated.

Statement of compliance
The financial statements have been prepared in accordance with Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice (applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102)) (issued in October 2019)
- (Charities SORP (FRS 102)), the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102) and the Companies Act 2006.

Basis of preparation

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets the definition of a public benefit entity under FRS 102. Assets and liabilities are initially recognised at historical cost or transaction value unless otherwise stated in the relevant accounting policy notes.

Basis of consolidation
The consolidated financial statements consolidate the financial statements of the charity and its subsidiary undertakings drawn up to 31 March 2023.

No statement of financial activities is presented for the charity as permitted by section 408 of the Companies Act 2006. The charity made a deficit after tax for the financial year of £116,463 (2022 - £6,892).

A subsidiary is an entity controlled by the charity. Control is achieved where the charity has the power to govern the financial and operating policies of an entity so as to obtain benefits from its activities.

The results of subsidiaries acquired or disposed of during the year are included in the statement of financial activities from the effective date of acquisition or up to the effective date of disposal, as appropriate. Where necessary, adjustments are made to the financial statements of subsidiaries to bring their accounting policies into line with those used by the group.

Inter-company transactions, balances and unrealised gains on transactions between the charity and its subsidiaries, which are related parties, are eliminated in full.

Intra-group losses are also eliminated but may indicate an impairment that requires recognition in the consolidated financial statements.

Accounting policies of subsidiaries have been changed where necessary to ensure consistency with the policies adopted by the group

Exemption from preparing a cash flow statement
The charity opted to early adopt Bulletin 1 published on 2 February 2016 and have therefore not included a cash flow statement in these financial statements.

Busnes hyfyw
Cafwyd pwysau ar y llif arian o ganlyniad i gyfraniad ariannol blynyddol sylweddol y cyngor yn dod i ben rai blynyddoedd yn ôl, ynghyd â chyndynrwydd noddwyr i ddarparu ar gyfer costau craidd y Fenter. Yn ychwanegol at hyn mae ansicrwydd cynhenid o ganlyniad i Bandemig Covid-19. Mae'r Ymddiriedolwyr yn hyderus y bydd sicrhau nawdd oddi wrth ddau Grant Ardrethi Busnes, Cynllun Cadw Swyddi, Cronfa Sefydlogrwydd Cyngor y Celfyddydau a Chronfa Dreftadaeth y Loteri yn ystod Argyfwng Covid wedi galluogi'r elusen i gynllunio ar gyfer dyfodol y sefydliad. Er gwaetha'r problemau a wynebwyd gan y sefydliad dros y 2 flynedd ddiwethaf a'r ansicrwydd mae Pandemig Covid-19 yn ei gyflwyno i ni, mae'r ymddiriedolwyr o'r farn nad oes yna unrhyw ansicrwydd materol ynghylch gallu'r elusen i barhau fel busnes hyfyw, nac unrhyw feysydd ansicrwydd sylweddol eraill sy'n effeithio ar werth cario ymlaen asedau a gedwir gan yr elusen.

Incwm a gwaddolion
Caiff yr holl incwm ei gydnabod pan fydd gan yr elusen hawliad dros yr incwm, y mae'n debygol y bydd yr incwm yn cael ei dderbyn ac y bydd y swm o'r incwm sy'n dderbyniadwy yn gallu cael ei fesur yn ddibynadwy.

Rhoddion a chymunroddion

Caiff rhoddion eu cydnabod pan fo'r elusen wedi cael ei hysbysu yn ysgrifenedig am swm a dyddiad y setliad. Ar achlysur pan fo rhodd yn amodol ar amodau sy'n gofyn am lefel o berfformiad gan yr elusen cyn bod yr elusen â hawl i'r cyllid, caiff yr incwm ei ohirio ac ni chaiff ei gydnabod hyd nes bod yr amodau hynny'n cael eu bodloni'n llwyr, neu fod cyflawniad o'r amodau hynny yn gyfan gwbl oddi fewn i reolaeth yr elusen a'i fod yn debygol y bydd yr amodau hyn yn cael eu cyflawni yn ystod y cyfnod adrodd yn ôl.

Grantiau derbynadwy

Caiff grantiau eu cydnabod pan fo gan yr elusen hawliad i'r cyllid a bod unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â'r grantiau eto i'w diwallu, caiff yr incwm ei gydnabod fel rhwymedigaeth a'i gynnwys ar y fantolen fel incwm gohiriedig i'w ryddhau.

Gwariant
Caiff yr holl wariant ei gydnabod cyn gynted ag y bo oblygiad cyfreithiol neu adeiladol i'r gwariant hwnnw, y mae'n debygol fod angen setliad ac y gall y swm gael ei fesur mewn modd dibynadwy. Caiff yr holl gostau eu dyrannu i'r pennawd gwariant cymwys sy'n cronni costau tebyg i'r categori hwnnw. Pan na fo costau'n gallu cael eu priodoli i benawdau penodol y maent wedi eu dyrannu ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, gyda chostau canolog staff wedi eu dyrannu ar sail amser a dreuliwyd, a chostau dibrisiad wedi eu dyrannu a ddyrannwyd ar y gyfran o'r defnydd o'r ased.

Gweithgareddau elusennol

Mae gwariant elusennol yn cynnwys y costau hynny sy'n ddyledus i'r elusen wrth iddi gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau i'w buddiolwyr. Y mae'n cynnwys y costau y gellir eu dyrannu'n uniongyrchol i'r fath weithgareddau a'r costau hynny sydd o natur anuniongyrchol sydd eu hangen i'w cefnogi nhw.

Costau cefnogi
Mae costau cefnogi'n cynnwys swyddogaethau canolog ac maen nhw wedi cael eu dyrannu i gategorïau costau gweithgaredd ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, er enghraifft, dyrannu costau eiddo yn ôl arwynebedd lawr, neu per capita, costau staff yn ôl yr amser a chostau eraill yn ôl y defnydd ohonynt.

Costau llywodraethiant
Mae'r rhain yn cynnwys costau a briodolir â chydsynio'r elusen â gofynion cyfansoddiadol a statudol, yn cynnwys archwilio, rheoli strategol a chyfarfodydd ymddiriedolwyr ac ad-dalu costau.

Trethiant
Caiff ei ystyried fod yr elusen wedi llwyddo yn y profion a osodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac felly y mae'n bodloni'r diffiniad o gwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaethol DU. Gan hynny, mae'n bosibl fod yr elusen wedi ei hesgusodi rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd oddi fewn i gategorïau sy'n cael eu cynnwys ym Mhennod 3 Rhan 11 Deddf Treth Gorfforaethol 2010 neu Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Taliadau 1992, i'r graddau fod incwm neu enillion o'r fath yn gymwys yn gyfan gwbl at ddibenion elusennol.

Asedau sefydlog diriaethol
Mae asedau sefydlog unigol sy'n costio £500.00 neu fwy yn cael eu cofnodi i ddechrau yn ôl cost.

Going concern
There has been pressure on cashflow as a result of the considerable annual Financial contribution of the council having come to an end a few years ago, together with the reluctance of funders to provide for core costs of the Menter. Added to this are the inherent uncertainties as a result of the Covid 19 Pandemic. The Trustees are confident that as a result of funding from Business Rates Grants, the Job Retentions Scheme, the Arts Council Stabilization Fund and the Heritage Lottery Covid Emergency Fund the Charity has been able to plan for the future of the organisation. Despite the problems faced by the organisation and the uncertainty that the Covid 19 Pandemic continues to present, the trustees believe that there are no material uncertainties about the charity's ability to continue as a going concern nor any significant areas of uncertainty that affect the carrying value of assets held by the charity.

Income and endowments
All income is recognised once the charity has entitlement to the income, it is probable that the income will be received and the amount of the income receivable can be measured reliably.

Donations and legacies

Donations are recognised when the charity has been notified in writing of both the amount and settlement date. In the event that a donation is subject to conditions that require a level of performance by the charity before the charity is entitled to the funds, the income is deferred and not recognised until either those conditions are fully met, or the fulfilment of those conditions is wholly within the control of the charity and it is probable that these conditions will be fulfilled in the reporting period.

Grants receivable

Grants are recognised when the group has an entitlement to the funds and any conditions linked to the grants have been met. Where performance conditions are attached to the grant and are yet to be met, the income is recognised as a liability and included on the balance sheet as deferred income to be released.

Expenditure
All expenditure is recognised once there is a legal or constructive obligation to that expenditure, it is probable settlement is required and the amount can be measured reliably. All costs are allocated to the applicable expenditure heading that aggregate similar costs to that category. Where costs cannot be directly attributed to particular headings they have been allocated on a basis consistent with the use of resources, with central staff costs allocated on the basis of time spent, and depreciation charges allocated on the portion of the asset's use. Other support costs are allocated based on the spread of staff costs.

Charitable activities

Charitable expenditure comprises those costs incurred by the charity in the delivery of its activities and services for its beneficiaries. It includes both costs that can be allocated directly to such activities and those costs of an indirect nature necessary to support them.

Support costs
Support costs include central functions and have been allocated to activity cost categories on a basis consistent with the use of resources, for example, allocating property costs by floor areas, or per capita, staff costs by the time spent and other costs by their usage.

Governance costs
These include the costs attributable to the charity's compliance with constitutional and statutory requirements, including audit, strategic management and trustees's meetings and reimbursed expenses.

Taxation
The charity is considered to pass the tests set out in Paragraph 1 Schedule 6 of the Finance Act 2010 and therefore it meets the definition of a charitable company for UK corporation tax purposes. Accordingly, the charity is potentially exempt from taxation in respect of income or capital gains received within categories covered by Chapter 3 Part 11 of the Corporation Tax Act 2010 or Section 256 of the Taxation of Chargeable Gains Act 1992, to the extent that such income or gains are applied exclusively to charitable purposes.

Tangible Fixed assets
Individual fixed assets costing £500.00 or more are initially recorded at cost.

Dibrisiad ac amorteiddiad
Caiff dibrisiad ei ddarparu ar asedau sefydlog diriaethol er mwyn dibrisio'r gost neu'r prisiad, llai unrhyw werth gweddilliol amcangyfrifir, dros eu bywyd economaidd defnyddiol ddisgwylied fel a ganlyn:

Dosbarth ased	Dull a chyfradd dibrisiad
Eiddo Rhydd-ddaliol	2% ar y gost
Darnau gosod ac offer	15% llai balans

Dyledwyr masnach
Y symiau sy'n ddyledus gan gwsmeriaid yw dyledwyr masnach, a hynny am nwyddau a werthwyd neu wasanaethau a berfformiwyd wrth redeg y busnes.

Caiff dyledwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn. Caiff darpariaeth ar gyfer amhariad dyledwyr masnach ei sefydlu pan fo tystiolaeth wrthrychol na fydd yr elusen yn gallu casglu'r holl symiau sy'n ddyledus yn ôl telerau gwreiddiol y derbyniadwyon.

Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod
Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod wrth law ac adneuon galw.

Credydwyr masnach
Mae credydwyr masnach yn oblygiadau i dalu am nwyddau neu wasanaethau sydd wedi eu caffael yn ystod hynt busnes oddi wrth gyflenwyr. Mae cyfrifon taladwy yn cael eu dosbarthu fel rhwymedigaethau cyfredol os and oes gan yr elusen hawl ddiamod, ar ddiwedd y cyfnod adrodd yn ôl, i ohirio setliad o'r credydwr am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl. Os oes yna hawl ddiamod i oedi setliad am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl, maen nhw'n cael eu cyflwyno fel rhwymedigaethau di-gyfredol.

Caiff credydwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn.

Strwythur cronfa ariannol
Mae cronfeydd cyffredinol ydy cronfeydd incwm di-gyfyngedig sydd ar gael i'w defnyddio yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr ymhellach at amcanion yr elusen

Mae cronfa asedau sefydlog yn cynrychioli net gwerth llyfr eiddo ac asedau diraethol sefydlog eraill.

Cronfeydd incwm cyfyngedig yw'r rheini sy'n cael eu rhoi i'w defnyddio mewn maes penodol neu at ddibenion arbennig, ac mae'r defnydd ohono wedi ei gyfyngu i'r maes neu'r diben hwnnw.

Pensiynau ac oblygiadau ôl-ymddeoliad eraill
Mae'r grŵp yn gweithredu cynllun cyfraniadau pensiwn diffiniedig. Codir tâl cyfraniadau yn y Datganiad o Weithredoedd Ariannol gan eu bod yn dyfod yn daladwy yn unol â rheolau'r cynllun. sef cynllun pensiwn ble y caiff cyfraniadau sefydlog eu talu i gronfa bensiwn ac nad oes gan y grŵp oblygiad cyfreithiol nad adeiladol i dalu cyfraniadau pellach hyd yn oed os nad yw'r gronfa'n dal asedau digonol i dalu'r holl gyflogeion a'r buddion perthnasol i wasanaeth cyflogeion yn y cyfnod hwn a chyfnodau blaenorol.

Caiff cyfraniadau i gynllunio cyfrannu diffiniedig eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ble y maent yn ddyledus.

Offerynnau ariannol

Dosbarthiad

Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol o'r fath sy'n cymhwyso fel offerynnau ariannol sylfaenol, sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu cydnabod yn ôl gwerth trafodyn.

3 Incwm oddi wrth roddion a chymunroddion

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Rhoddion a chymynroddion;				
Rhoddion oddi wrth unigolion	329	0	329	853
Grantiau	0	109,820	109,820	372,939
	329	109,820	110,149	373,792

Depreciation and amortisation
Depreciation is provided on tangible fixed assets so as to write off the cost or valuation, less any estimated residual value, over their expected useful economic life as follows:

Asset class	Depreciation method and rate
Freehold property	2% on cost
Furniture and Equipment	15% reducing balance

Trade debtors
Trade debtors are amounts due from customers for merchandise sold or services performed in the ordinary course of business.

Trade debtors are recognised initially at the transaction price. A provision for the impairment of trade debtors is established when there is objective evidence that the charity will not be able to collect all amounts due according to the original terms of the receivables.

Cash and cash equivalents
Cash and cash equivalents comprise cash on hand and call deposits.

Trade creditors
Trade creditors are obligations to pay for goods or services that have been acquired in the ordinary course of business from suppliers. Accounts payable are classified as current liabilities if the charity does not have an unconditional right, at the end of the reporting period, to defer settlement of the creditor for at least twelve months after the reporting date. If there is an unconditional right to defer settlement for at least twelve months after the reporting date, they are presented as non-current liabilities.

Trade creditors are recognised initially at the transaction price.

Fund structure
General Fund are unrestricted income funds that are available for use at the trustees's discretion in furtherance of the objectives of the charity.

Fixed asset fund represents the net book value of property and other tangible fixed assets.

Restricted income funds are those donated for use in a particular area or for specific purposes, the use of which is restricted to that area or purpose.

Pensions and other post retirement obligations
The group operates a defined contribution pension scheme which is a pension plan under which fixed contributions are paid into a pension fund and the group has no legal or constructive obligation to pay further contributions even if the fund does not hold sufficient assets to pay all employees the benefits relating to employee service in the current and prior periods.

Contributions to defined contribution plans are recognised in the Statement of Financial Activities when they are due.

Financial instruments

Classification

The charity only has financial assets and financial liabilities of a kind that qualify as basic financial instruments. Basic financial instruments are recognised at transaction value.

3 Income from donations and legacies

	General Funds	Restricted funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£	£
Donations and legacies;				
Donations from individuals	329	0	329	853
Grants	0	109,820	109,820	372,939
	329	109,820	110,149	373,792

4 Grantiau derbyniadwy

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Llywodraeth Cymru	0	62,400	62,400	60,000
Cyngor Celfyddydau Cymru	0	0	0	145,720
MTCBC	0	3,480	3,480	13,132
Loteri Treftadaeth CBSMT	0	13,506	13,506	44,344
Davies Charities	0	0	0	2,500
Kickstart	0	2,240	2,240	10,796
Pilgrim Trust	0	0	0	7,647
Cynllun Cadw Swyddi	0	0	0	7,294
Welsh Churches Fund	0	0	0	23,689
Ffos y Fran	0	3,750	3,750	0
Merthyr Tydfil Leisure Trust	0	12,500	12,500	0
Mentrau Iaith Cymru	0	11,944	11,944	0
	0	109,820	109,820	315,122

5 Incwm o weithgareddau elusennol

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Incwm Rent	55,098	0	55,098	34,180
Gweithgareddau'r Theatr	15,728	0	15,728	1,890
Gweithgareddau'r Ganolfan	25,206	5,420	30,626	4,107
	96,032	5,420	101,452	40,177

6 Incwm o weithgareddau masnachu eraill

	Cronfeydd cyffredinol	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£
Incwm masnachu			
Gwaith Cyfieithu	88,810	88,810	97,634
	88,810	88,810	97,634

7 Incwm Buddsoddiad

	Cronfeydd cyffredinol	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£
Llog derbyniadwy ar adnau banc	85	85	7
	85	85	7

4 Grants Receivable

	General Funds	Restricted funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£	£
Welsh Government	0	62,400	62,400	60,000
Arts Council of Wales	0	0	0	145,720
MTCBC	0	3,480	3,480	13,132
Heritage Lottery	0	13,506	13,506	44,344
Davies Charities	0	0	0	2,500
Kickstart	0	2,240	2,240	10,796
Pilgrim Trust	0	0	0	7,647
Job Retention Scheme / SSP	0	0	0	7,294
Welsh Churches Fund	0	0	0	23,689
Ffos y Fran	0	3,750	3,750	0
Merthyr Tydfil Leisure Trust	0	12,500	12,500	0
Mentrau Iaith Cymru	0	11,944	11,944	0
	0	109,820	109,820	315,122

5 Income from charitable activities

	General Funds	Restricted funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£	£
Rental income	55,098	0	55,098	34,180
Theatre activities	15,728	0	15,728	1,890
Centre activites	25,206	5,420	30,626	4,107
	96,032	5,420	101,452	40,177

6 Income from other trading activities

	General Funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£
Trading income			
Translation work	88,810	88,810	97,634
	88,810	88,810	97,634

7 Investment income

	General Funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£
Interest receivable on bank deposits	85	85	7
	85	85	7

8 Gwariant ar godi arian

	Cronfeydd cyffredinol	
	2023	2022
Costau masnachu'r is-gwmni	£	£
Cyfieithwyr llawrydd	32,149	34,384
Costau staff	41,125	42,932
Hysbysebu	0	642
Costau swyddfa	11,046	8,857
Costau adeiladau	5,988	6,012
Costau cyffredinol	3,090	9
Tanysgrifiadau	1,579	2,790
Ffioedd cyfrifydd	2,585	2,100
Taliadau banc	333	96
Dibrisiant	603	0
	98,498	97,822

9 Gwariant ar weithgareddau elusennol

	Nodyn	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
		£	£	£	£
Costau uniongyrchol		9,435	62,860	72,295	74,706
Costau staff		56,880	74,626	131,506	102,573
Costau cefnogi dynodedig	11	104,769	8,379	113,148	177,322
Costau llywodraethiant	11	11,202	0	11,202	9,552
		182,286	145,865	328,151	364,153

10 Dadansoddiad o gostau llywodraethiant a chymorth

Costau llywodraethiant

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Ffi yr Arholwr Annibynnol				
Arholi'r datganiadau ariannol	5,500	0	5,500	5,000
Ffioedd eraill a dalwyd i'r Arholwyr	5,702	0	5,702	4,552
	11,202	0	11,202	9,552

8 Expenditure on raising funds

	General Funds	
	2023	2022
Trading subsidiary costs	£	£
Freelance Translators	32,149	34,384
Staff Costs	41,125	42,932
Advertising	0	642
Office costs	11,046	8,857
Premises costs	5,988	6,012
General expenses	3,090	9
Bad Debt	1,579	2,790
Accountancy fees	2,585	2,100
Bank charges	333	96
Depreciation	603	0
	98,498	97,822

9 Expenditure on charitable activities

	Note	General Funds	Restricted funds	Total 2023	Total 2022
		£	£	£	£
Direct costs		9,435	62,860	72,295	74,706
Staff costs		56,880	74,626	131,506	102,573
Allocated support costs	11	104,769	8,379	113,148	177,322
Governance costs	11	11,202	0	11,202	9,552
		182,286	145,865	328,151	364,153

10 Analysis of governance and support costs

Governance costs

	General Funds	Restricted funds	Total 2023	Total 2022
	£	£	£	£
Independent examiner fees				
Examinationof the financial statements	5,500	0	5,500	5,000
Other fees paid to examiners	5,702	0	5,702	4,552
	11,202	0	11,202	9,552

Dadansoddi costau cymorth

	Gweithgaredd Elusennol	Swyddogaeth Llywodraethiant	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Hysbysebu	270	0	270	5,728
Hyfforddiant	0	0	0	1,634
Costau Swyddfa	34,817	0	34,817	16,562
Costau Adeiladau	21,645	0	21,645	103,230
Costau Cyffredinol	4,120	0	4,120	2,193
Ffioedd Cyfrifeg	0	11,202	11,202	9,552
Tanysgrifiadau	1,739	0	1,739	954
Ffioedd Proffesiynol	14,840	0	14,840	20,090
Dyled Gwael	770	0	770	(8,642)
Costau Banc	1,176	0	1,176	1,125
Dibrisiant	33,771	0	33,771	34,448
	113,148	11,202	124,350	186,874

11 Net incwm / adnoddau

Mae Net adnoddau allan am y flwyddyn yn cynnwys:

	2023	2022
	£	£
Gweithredu prydlesau – offer a pheririannau	872	1,986
Dibrisiant asedau sefydlog	33,771	34,448

12 Cydnabyddiaeth tâl a chostau'r Ymddiriedolwyr

Nid does unrhyw ymddiriedolwr, nac unrhyw berson sy'n gysylltiedig â hwy, wedi derbyn unrhyw gydnabyddiaeth tâl oddi wrth y grŵp yn ystod y flwyddyn.

Nid oes unrhyw ymddiriedolwr wedi derbyn unrhyw ad-daliad costau nac unrhyw fudd-dal arall oddi wrth yr elusen yn ystod y flwyddyn.

13 Costau staff

Roedd costau cronnol y gyflogres fel a ganlyn:

	2023	2022
	£	£
Costau staff yn ystod y flwyddyn:		
Pae a chyflogau	125,560	95,121
Costau nawdd cymdeithasol	3,795	5,123
Costau pensiwn	2,151	2,329
	131,506	102,573

Roedd cyfartaledd misol y nifer o bersonau (yn cynnwys tîm uwch reoli) a gyflogwyd gan yr elusen yn ystod yflwyddyn wedi ei fynegi fel cyfwerthyddion llawn amser fel a ganlyn:

	2023	2022
Staff	9	7

Ni dderbyniodd unrhyw gyflogai enillion o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn.

Cyfanswm buddion cyflogai personél rheoli allweddol yr elusen oedd £33,570 (2020 - £33,570).

Support costs

	Charitable Activity	Governance Function	Total 2023	Total 2022
	£	£	£	£
Advertising	270	0	270	5,728
Training	0	0	0	1,634
Office costs	34,817	0	34,817	16,562
Premises costs	21,645	0	21,645	103,230
General expenses	4,120	0	4,120	2,193
Accountancy fees	0	11,202	11,202	9,552
Subscriptions	1,739	0	1,739	954
Professional fees	14,840	0	14,840	20,090
Bad debt	770	0	770	(8,642)
Bank charges	1,176	0	1,176	1,125
Depreciation	33,771	0	33,771	34,448
	113,148	11,202	124,350	186,874

11 Net incoming/outgoing resources

Net (outgoing)/incoming resources for the year include:

	2023	2022
	£	£
Operating leases - plant and machinery	872	1,986
Depreciation of fixed assets	33,771	34,448

12 Trustees remuneration and expenses

No trustees, nor any persons connected with them, have received any remuneration from the group during the year.

No trustees have received any reimbursed expenses or any other benefits from the charity during the year.

13 Staff costs

The aggregate payroll costs were as follows:

	2023	2022
	£	£
Staff costs during the year were:		
Wages and salaries	125,560	95,121
Social security costs	3,795	5,123
Pension costs	2,151	2,329
	131,506	102,573

The monthly average number of persons (including senior management / leadership team) employed by the group during the year expressed as full time equivalents was as follows:

	2023	2022
	No	No
Staff	9	7

No employee received emoluments of more than £60,000 during the year.

The total employee benefits of the key management personnel of the group were £33,570 (2022 - £33,570).

14 Tâl yr arholwr annibynnol

	2023	2022
	£	£
Arholi'r datganiadau ariannol	5,500	5,000
Ffioedd eraill yr arholwyr		
Arholi cyfrifon unrhywrai sy'n gysylltiedig â'r elusen	2,100	2,100
Yr holl wasanaethau eraill	6,187	4,552
	8,287	6,652

15 Trethiant

Mae'r elusen yn elusen gofrestredig ac felly wedi ei hesgusodi rhag trethiant.

16 Asedau diriaethol sefydlog

Grŵp

	Tir ac Adeiladau	Dodrefn ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£
Cost			
Ar 1 Ebrill 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Ychwanegiadau	0	4,487	4,487
Ar 31 Mawrth 2023	1,532,649	103,224	1,635,873
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2022	323,893	72,699	396,592
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	4,521	34,374
Ar 31 Mawrth 2023	353,746	77,220	430,966
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2023	1,178,903	26,004	1,204,907
Ar 31 Mawrth 2022	1,208,756	26,038	1,234,794

Elusen

	Tir ac Adeiladau	Dodrefn ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£
Cost			
Ar 1 Ebrill 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Ychwanegiadau	0	1,854	1,854
Ar 31 Mawrth 2023	1,532,649	100,591	1,633,240
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2022	323,893	72,699	396,592
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	3,918	33,771
Ar 31 Mawrth 2023	353,746	76,617	430,363
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2023	1,178,903	23,974	1,202,877
Ar 31 Mawrth 2022	1,208,756	26,038	1,234,794

14 Independent examiner's remuneration

	2023	2022
	£	£
Examination of the financial statements	5,500	5,000
Other fees to examiners		
The examining of accounts of any associate of the charity	2,100	2,100
All other services	6,187	4,552
	8,287	6,652

15 Taxation

The Charity is a registered charity and is therefore exempt from taxation

16 Tangible fixed assets

Group

	Land and buildings	Furniture and equipment	Total
	£	£	£
Cost			
At 1 April 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Additions	0	4,487	4,487
At 31 March 2023	1,532,649	103,224	1,635,873
Depreciation			
At 1 April 2022	323,893	72,699	396,592
Charge for the year	29,853	4,521	34,374
At 31 March 2023	353,746	77,220	430,966
Net book value			
At 31 March 2023	1,178,903	26,004	1,204,907
At 31 March 2022	1,208,756	26,038	1,234,794

Charity

	Land and buildings	Furniture and equipment	Total
	£	£	£
Cost			
At 1 April 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Additions	0	1,854	1,854
At 31 March 2023	1,532,649	100,591	1,633,240
Depreciation			
At 1 April 2022	323,893	72,699	396,592
Charge for the year	29,853	3,918	33,771
At 31 March 2023	353,746	76,617	430,363
Net book value			
At 31 March 2023	1,178,903	23,974	1,202,877
At 31 March 2022	1,208,756	26,038	1,234,794

17 Buddsoddiadau asedau sefydlog

Elusen

Cyfranddaliadau yn ymgymeriadau'r grŵp a buddion cyfranogol

	Ymgymeriadau'r is-gwmni	Cyfanswm
	£	£
Cost		
Ar 1 Ebrill 2022	1	1
Ar 31 Mawrth 2023	1	1
Net llyfrwerth		
Ar 31 Mawrth 2023	1	1
Ar 31 Mawrth 2022	1	1

Manylion yr ymgymeriadau

Yn dilyn, ceir manylion y buddsoddiadau ble deil yr elusen 20% neu fwy o werth enwol unrhyw ddosbarth o gyfalaf cyfranddaliadau:

Ymgymeriad	Gwlad ei ymgorffori	Daliad	Cyfran daliad hawliau pleidleiso a chyfranddaliadau		Prif weithgaredd
			2023	2022	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tydfil CF47 8UB	Cymru a Lloegr	Cyfranddaliadau cyffredin	100%	100%	Darparu gwasanaeth cyfieithu

Is-gwmnïau

Y elw ar gyfer y cyfnod ariannol i Lingo Soar Cyfyngedig oedd £9,688 (2022 - £(192)) a swm cronnol cyfalaf ac wrth gefn ar ddiwedd y cyfnod oedd £(9,967) (2022 - £(279)).

Rhif Cofrestru'r Cwmni yw 11810191.

18 Debtors

	Grŵp		Elusen	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Dyledwyr masnach	35,325	68,589	23,880	54,013
Rhagdaliadau	359	2,296	359	1,882
	35,684	70,885	24,239	55,895

19 Arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod

	Grŵp		Elusen	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Arian parod yn y banc	50,599	95,676	29,319	78,699

17 Fixed asset investments

Charity

Shares in group undertakings and participating interests

	Subsidiary undertakings	Total
	£	£
Cost		
At 1 April 2022	1	1
At 31 March 2023	1	1
Net book value		
At 31 March 2023	1	1
At 31 March 2022	1	1

Details of undertakings

Details of the investments in which the charity holds 20% or more of the nominal value of any class of share capital are as follows:

Undertaking	Country of incorporation	Holding	Proportion of voting rights and shares held		Principal activity
			2023	2022	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar Pontmorlais Merthyr Tydfil CF47 8UB	England and Wales	Ordinary shares	100%	100%	Provision of translation services

Subsidiaries

The loss for the financial period of Lingo Soar Cyfyngedig was £9,688 (2022 - £(192)) and the aggregate amount of capital and reserves at the end of the period was £(9,967) (2022 - £(279)).

The Company registered number is 11810191.

18 Debtors

	Group		Charity	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Trade debtors	35,325	68,589	23,880	54,013
Prepayments	359	2,296	359	1,882
	35,684	70,885	24,239	55,895

19 Cash and cash equivalents

	Group		Charity	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Cash at bank	50,599	95,676	29,319	78,699

20 Credidwyr: symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn

	Grŵp		Elusen	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Credydwyr treth	20,301	27,864	12,965	12,714
Oherwydd ymgymeriadau grŵp	0	0	897	1,481
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	3,951	2,663	3,951	2,663
VAT taliadwy	31,167	13,873	0	0
Credywyr eraill	530	347	530	347
A Croniadau	15,782	10,996	8,666	6,292
	71,731	55,743	27,009	23,497

21 Cronfeydd

Grŵp

	Mantolen ar 1 Ebrill 2022	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	23,182	185,256	(248,426)	11,774	(28,214)
Cronfa Asedau Sefydlog	1,224,603	0	(32,358)	0	1,192,245
	1,247,785	185,256	(280,784)	11,774	1,164,031
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	13,506	(13,506)	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	4,451	0	(667)	0	3,784
Llywodraeth Cymru	2,199	62,400	(62,400)	(2,199)	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	69,177	0	(33,631)	(1,722)	33,824
MTCBC	13,132	0	(3,446)	0	9,686
Loteri Fawr	6,368	0	(734)	0	5,634
Kickstart	0	2,240	(2,240)	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	(14,747)	(3,173)	0
Ffos Y Fran	0	3,750	(3,750)	0	0
Summer of Fun	0	15,424	(10,744)	(4,680)	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	97,827	115,240	(145,865)	(11,774)	55,428
Cyfanswm funds	1,345,612	300,496	(426,649)	0	1,219,459

20 Creditors: amounts falling due within one year

	Group		Charity	
	2023	2022	2023	2022
	£	£	£	£
Trade creditors	20,301	27,864	12,965	12,714
Due to group undertakings	0	0	897	1,481
Other taxation and social security	3,951	2,663	3,951	2,663
VAT payable	31,167	13,873	0	0
Other creditors	530	347	530	347
Accruals	15,782	10,996	8,666	6,292
	71,731	55,743	27,009	23,497

21 Funds

Group

	Balance at 1 April 2022	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2023
	£	£	£	£	£
Unresticed funds					
General					
General funds	23,182	185,256	-248,426	11,774	-28,214
Fixed asset fund	1,224,603	0	-32,358	0	1,192,245
	1,247,785	185,256	-280,784	11,774	1,164,031
Restricted funds					
Organ fund	0	13,506	-13,506	0	0
Coalfield Regeneration Trust	4,451	0	-667	0	3,784
Welsh Government	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Arts Council of Wales	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Big Lottery	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Total restricted funds	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Total funds	1,345,612	300,496	-426,649	0	1,219,459

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

	Mantolen ar 1 Ebrill 2021	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2022
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	18,644	137,961	(133,423)	0	23,182
Cronfa Asedau Sefydlog	1,257,462	0	(32,859)	0	1,224,603
	1,276,106	137,961	(166,282)	0	1,247,785
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	75,680	(75,680)	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	5,236	0	(785)	0	4,451
Llywodraeth Cymru	2,199	60,000	(60,000)	0	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	43,555	147,720	(122,098)	0	69,177
MTCBC	0	13,132	0	0	13,132
Loteri Fawr	7,171	0	(803)	0	6,368
Loteri Treftadaeth	18,237	0	(18,237)	0	0
Cynllun Cadw Swyddi	0	7,294	(7,294)	0	0
Kickstart	0	10,796	(10,796)	0	0
Davies Charities	0	2,500	0	0	2,500
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	76,398	317,122	(295,693)	0	97,827
Cyfanswm funds	1,352,504	455,083	(461,975)	0	1,345,612

Elusen

	Mantolen ar 1 Ebrill 2022	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	23,462	96,446	(149,928)	11,774	(18,246)
Cronfa Asedau Sefydlog	1,224,603	0	(32,358)	0	1,192,245
	1,248,065	96,446	(182,286)	11,774	1,173,999
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	0	13,506	(13,506)	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	4,451	0	(667)	0	3,784
Llywodraeth Cymru	2,199	62,400	(62,400)	(2,199)	0
Cyngor Celfyddydau Cymru	69,177	0	(33,631)	(1,722)	33,824
MTCBC	13,132	0	(3,446)	0	9,686
Loteri Fawr	6,368	0	(734)	0	5,634
Kickstart	0	2,240	(2,240)	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	(14,747)	(3,173)	0
Ffos Y Fran	0	3,750	(3,750)	0	0
Summer of Fun	0	15,424	(10,744)	(4,680)	0
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	97,827	115,240	(145,865)	(11,774)	55,428
Cyfanswm funds	97,827	1,363,305	(49,419)	(194,060)	1,229,427

	Balance at 1 April 2021	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2022
	£	£	£	£	£
Unresticed funds					
General					
General funds	18,644	137,961	-133,423	0	23,182
Fixed asset fund	1,257,462	0	-32,859	0	1,224,603
	1,276,106	137,961	-166,282	0	1,247,785
Restricted funds					
Organ fund	0	75,680	-75,680	0	0
Coalfield Regeneration Trust	5,236	0	-785	0	4,451
Welsh Government	2,199	60,000	-60,000	0	2,199
Arts Council of Wales	43,555	147,720	-122,098	0	69,177
MTCBC	0	13,132	0	0	13,132
Big Lottery	7,171	0	-803	0	6,368
National Heritage Lottery	18,237	0	-18,237	0	0
Job Retention Scheme	0	7,294	-7,294	0	0
Kickstart	0	10,796	-10,796	0	0
Davies Charities	0	2,500	0	0	2,500
Total restricted funds	76,398	317,122	-295,693	0	97,827
Total funds	1,352,504	455,083	-461,975	0	1,345,612

Charity

	Balance at 1 April 2022	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2023
	£	£	£	£	£
Unresticed funds					
General					
General funds	23,462	96,446	(149,928)	11,774	(18,246)
Fixed asset fund	1,224,603	0	(32,358)	0	1,192,245
	1,248,065	96,446	(182,286)	11,774	1,173,999
Restricted funds					
Organ fund	0	13,506	-13,506	0	0
Coalfield Regeneration Trust	4,451	0	-667	0	3,784
Welsh Government	2,199	62,400	-62,400	-2,199	0
Arts Council of Wales	69,177	0	-33,631	-1,722	33,824
MTCBC	13,132	0	-3,446	0	9,686
Big Lottery	6,368	0	-734	0	5,634
Kickstart	0	2,240	-2,240	0	0
Davies Charities	2,500	0	0	0	2,500
Creu Cyfro	0	17,920	-14,747	-3,173	0
Ffos Y Fran	0	3,750	-3,750	0	0
Summer of Fun	0	15,424	-10,744	-4,680	0
Total restricted funds	97,827	115,240	-145,865	-11,774	55,428
Total funds	97,827	1,363,305	-49,419	-194,060	1,229,427

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN GORFFEN 31 MAWRTH 2023

	Mantolen ar 1 Ebrill 2021	Adnoddau i mewn	Adnoddau a wariwyd	Trosglwyddiadau	Mantolen ar 31 Mawrth 2022
	£	£	£	£	£
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	18,736	40,326	(35,600)	0	23,462
Cronfa Asedau Sefydlog	1,257,462	0	(32,859)	0	1,224,603
	1,276,198	40,326	(68,459)	0	1,248,065
	0	0	0	0	0
Cronfeydd cyfyngedig	0	0	0	0	0
Cronfa'r organ	0	75,680	(75,680)	0	0
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	5,236	0	(785)	0	4,451
Llywodraeth Cymru	2,199	60,000	(60,000)	0	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	43,555	147,720	(122,098)	0	69,177
MTCBC	0	13,132	0	0	13,132
Loteri Fawr	7,171	0	(803)	0	6,368
Loteri Treftadaeth	18,237	0	(18,237)	0	0
Cynllun Cadw Swyddi	0	7,294	(7,294)	0	0
Kickstart	0	10,796	(10,796)	0	0
Davies Charities	0	2,500	0	0	2,500
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	76,398	317,122	(295,693)	0	97,827
Cyfanswm funds	1,352,596	357,448	(364,152)	0	1,345,892

Mae'r canlynol yn nodi'r dibenion penodol y caiff y cronfeydd eu cymhwyso ar eu cyfer:

Cronfa Organ - adnewyddu organau o Gronfa Dreftadaeth y Loteri, Stadiwm y Mileniwm a CFAP

Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo – diweddaru'r systemau cyfrifiadurol

Llywodraeth Cymru – Costau cyflogi'r Prif Swyddog a'r Swyddog Datblygu a chymorth marchnata

Cyngor Celfyddydau Cymru – Prosiect Datblygu Cynulleidfaoedd a chymorth gyda phandemig Covid 19

MTCBC - Gwaith adeiladu i ardal llawr gwaelod adeilad y Ganolfan

Loteri Fawr – Offer

Menter Iaith – Gŵyl Werin

Loteri Treftdaeth Genedlaethol - chymorth gyda phandemig Covid 19

Moondance – gweithgareddau

Cynllun Cadw Swyddi – Cyllid llywodraeth ganolog I gefnogi cyflogaeth drwy'r pandemig Covid 19

Kickstart - Cynllun cyflogaeth gweithredwyd trwy Mentrau Iaith Cymru ar gyfer cyflogaeth Derbynnydd a staff Caffi

Davies Charities - Prosiect Ieuenctid Theatr Gerdd Academi Leeway

Creu Cyffro - Gweithgareddau Celfyddydol mewn cydweithrediad a Lles@Merthyr

Ffos y Fran - Gweithdai Rock a chelfyddydol ac ysgol haf drama

Haf o Hwyl - Gweithdai Rock a chelfyddydol ac ysgol haf drama

	Balance at 1 April 2021	Incoming resources	Resources expended	Transfers	Balance at 31 March 2022
	£	£	£	£	£
Unresticed funds					
General					
General funds	18,736	40,326	-35,600	0	23,462
Fixed asset fund	1,257,462	0	-32,859	0	1,224,603
	1,276,198	40,326	-68,459	0	1,248,065
Restricted funds					
Organ fund	0	75,680	-75,680	0	0
Coalfield Regeneration Trust	5,236	0	-785	0	4,451
Welsh Government	2,199	60,000	-60,000	0	2,199
Arts Council of Wales	43,555	147,720	-122,098	0	69,177
MTCBC	0	13,132	0	0	13,132
Big Lottery	7,171	0	-803	0	6,368
National Heritage Lottery	18,237	0	-18,237	0	0
Job Retention Scheme	0	7,294	-7,294	0	0
Kickstart	0	10,796	-10,796	0	0
Davies Charities	0	2,500	0	0	2,500
Total restricted funds	76,398	317,122	-295,693	0	97,827
Total funds	1,352,596	357,448	-364,152	0	1,345,892

The specific purposes for which the funds are to be applied are as follows:

Organ Fund - Organ refurbishment from Heritage Lottery Fund, Millenuim Stadium and CFAP.

Coalfield Regeneration Trust - update of computer systems

Welsh Government - Employment costs of Chief Officer and Development Officer and marketing support

Arts Council of Wales - Audience Development Project and assistance with Covid 19 pandemic

MTCBC Sets - Building works to the basement of the Canolfan building

Big Lottery - Equipment

Menter Iaith - Folk Festival

National Heritage Lottery - assistance with Covid 19 pandemic

Moondance - activities

Job Retention Scheme - Central Government Funding supporting employment through the Covid 19 pandemic

Kickstart - Employment scheme administered by Mentrau Iaith Cymru for the employment of Receptionist and Cafe staff

Davies Charities - Leeway Academi Musical Theatr Youth Project

Creu Cyffro - Arts activities in collaboration with Wellbeing@Merthyr

Ffos y Fran - Music and song workshops with Nurseries

Summer of fun - Rock and arts workshops and drama summer school

22 Analysis of net assets between funds

Grŵp

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2023
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,193,648	11,259	1,204,907
Asedau cyfredol	42,114	44,169	86,283
Rhwymedigaethau presennol	(71,731)	0	(71,731)
Cyfanswm net assets	1,164,031	55,428	1,219,459

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2022
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,224,601	10,193	1,234,794
Asedau cyfredol	78,927	87,634	166,561
Rhwymedigaethau presennol	(55,743)	0	(55,743)
Cyfanswm net assets	1,247,785	97,827	1,345,612

Elusen

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2023
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,191,618	11,259	1,202,877
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	9,389	44,169	53,558
Rhwymedigaethau presennol	(27,009)	0	(27,009)
Cyfanswm net assets	1,173,999	55,428	1,229,427

	Cronfeydd Cyffredinol	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2022
	£	£	£
Asedau sefydlog diriaethol	1,224,601	10,193	1,234,794
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	0	1
Asedau cyfredol	46,960	87,634	134,594
Rhwymedigaethau presennol	(23,497)	0	(23,497)
Cyfanswm net assets	1,248,065	97,827	1,345,892

22 Analysis of net assets between funds

Group

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2023
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,193,648	11,259	1,204,907
Current assets	42,114	44,169	86,283
Current liabilities	(71,731)	0	(71,731)
Total net assets	1,164,031	55,428	1,219,459

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2022
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,224,601	10,193	1,234,794
Current assets	78,927	87,634	166,561
Current liabilities	(55,743)	0	(55,743)
Total net assets	1,247,785	97,827	1,345,612

Charity

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2023
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,191,618	11,259	1,202,877
Fixed asset investments	1	0	1
Current assets	9,389	44,169	53,558
Current liabilities	(27,009)		(27,009)
Total net assets	1,173,999	55,428	1,229,427

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds at 31/03/2022
	£	£	£
Tangible fixed assets	1,224,601	10,193	1,234,794
Fixed asset investments	1	0	1
Current assets	46,960	87,634	134,594
Current liabilities	(23,497)	0	(23,497)
Total net assets	1,248,065	97,827	1,345,892

CANOLFAN A MENTOR GYMRAEG MERTHYR TUDFUL

England & Wales - Charity number 1124473

Accounts

Rhif Cofrestru'r Cwmni: 06249902

Rhif Cofrestru'r Elusen: 1124473

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Cwmni cyfyngedig drwy warant) Adroddiad

Blynyddol a Datganiadau Ariannol

ar gyfer y Flwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2022

Mitchell Meredith Limited
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwiliwr Statudol
Y Ganolfan Fusnes
Parc Busnes Triongl
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF48 4TQ

Company registration number: 06249902

Charity registration number: 1124473

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(A company limited by guarantee)

Annual Report and Financial Statements

for the Year Ended 31 March 2022

Mitchell Meredith Limited
Chartered Accountants and Statutory Auditor
The Business Centre
Triangle Business Park
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF48 4TQ

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Cynnwys

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1 i 12
Adroddiad Arholwr Annibynnol	13 i 14
Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol	15
Mantolen Cyfunol	16
Mantolen	17
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	18 i 34

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Contents

Trustees' Report	1 to 12
Independent Examiner's Report	13 to 14
Consolidated Statement of Financial Activities	15
Consolidated Balance Sheet	16
Balance Sheet	17
Notes to the Financial Statements	18 to 34

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr, sy'n gyfarwyddwyr at ddibenion cyfraith cwmni, yn cyflwyno'r adroddiad blynyddol ynghyd â datganiadau ariannol y cwmni elusennol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022.

Nodau ac amcanion

Datblygu addysg a gwybodaeth gyffredinol y gymuned, drwy sefydlu a chynnal canolfan er mwyn annog astudiaeth a defnydd o'r iaith Gymraeg, gyda darpariaeth o ddarlithoedd, grwpiau trafod, a gweithgareddau celfyddydol drwy gyfrwng yr iaith honno.

Crynodeb Gweithredol

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn ganolbwynt i ddatblygiad y Gymraeg trwy weithrediad Canolfan Soar ac integreiddiad y Gymraeg i'r gymuned leol.

Amcan strategol Menter Iaith Merthyr Tudful yw cefnogi cyflawniad strategaeth Cymraeg Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr; trwy gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned. Gwneir hyn drwy gyflawni targedau a osodwyd mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru gyda chefnogaeth Rhwydwaith Mentrau Iaith ledled Cymru.

Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw Creu Cymru yr ydym oll am fyw ynddi heddiw, ac yn y dyfodol sy'n mynd law yn llaw â Strategaeth y Gymraeg. Yn ganolog i ethos ein sefydliad yw bod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg yn ffynnu ym Merthyr Tudful.

Cyflwyniad Cryno

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithredu fel rhan o rwydwaith o bartneriaid Cymraeg sydd yn gwasanaethu'r ardal gan gynnwys Dysgu Cymraeg Morgannwg (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin a Chymraeg i Blant. Mae'r Fenter yn aml yn cyfeirio unigolion a sefydliadau at y partneriaid eraill a chaiff ei hystyried fel y 'glud' sydd yn gwneud i'r Rhwydwaith weithredu'n llwyddiannus yn ein cymuned. Mae sefydlu Canolfan Soar fel cartref i bartneriaid Cymraeg yng nghanol tref Merthyr wedi bod yn allweddol i gydweithrediad ein sefydliadau wrth gyflawni Strategaethau Llywodraeth Cymru ers 2011.

Mae Menter Iaith Merthyr Tudful yn gweithio mewn partneriaeth ag amrywiaeth eang o sefydliadau cymunedol, celfyddydol a llesiant i gyrraedd cynulleidfaoedd a chymunedau newydd. Ymdrechwn at ymateb i'n cymuned leol a myfyrio arni.

Cyd-destun

Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yw un o'r lleiaf yng Nghymru. Hen ardal ddiwydiannol yw hi ac er mor gryf yw'r rhwydweithiau cymdogol a'r ymdeimlad o berthyn, mae ei phoblogaeth yn dal i ddioddef sgil effeithiau diflaniad y diwydiannau mawr traddodiadol. Mae lefelau diweithdra yma gyda'r uchaf yng Nghymru a dyma'r ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru yn ôl ffigurau'r Llywodraeth. Felly mae heriau sylfaenol i'r awdurdod lleol o ran iechyd, lles, cyflogaeth a sgiliau pobl yr ardal.

Cafodd Menter Iaith Merthyr Tudful ei sefydlu yn 2003 ar ôl blynyddoedd o weithgaredd gwirfoddol yn lleol. Nod y Fenter Iaith yw ehangu a chryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ardal drwy feithrin cyfleoedd a gwasanaethau i drigolion y sir ddefnyddio'r Gymraeg yn eu cymunedau lleol.

Cyd-destun Cyfnod ers Cofid-19

Merthyr Tudful yw un o'r ardaloedd sydd wedi cael ei heffeithio fwyaf gan y Coronafeirws gyda chanolfannau profi ledled y sir a chanrannau heintus uchaf Cymru ar adegau. Fel sefydliad sydd wedi gwreiddio yn ein cymuned, mae angen i ni gefnogi adfywiad ein hardal a gweithio mewn ffyrdd gwahanol er mwyn goresgyn y cyfnod anodd hwn.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Trustees' Report

The trustees, who are directors for the purposes of company law, present the annual report together with the financial statements of the charitable company for the year ended 31 March 2022.

Aims and objectives

Developing the education and general knowledge of the community, by establishing and maintaining a centre in order to encourage the study and use of the Welsh language, with the provision of lectures, discussion groups, and artistic activities through the medium of that language.

Executive Summary

Menter Iaith Merthyr Tydfil is a centre for the development of the Welsh language through the operation of Canolfan Soar and the integration of the Welsh language into the local community.

The strategic objective of Menter Iaith Merthyr Tydfil is to support the objective of the Welsh Government's Welsh strategy, Welsh 2050: A Million Speakers; by increasing the use of the Welsh language in the community. This is done by achieving targets set in collaboration with the Welsh Government with the support of the Mentrau Iaith Network throughout Wales.

The aim of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 is to create the Wales we all want to live in today, and in the future which goes hand in hand with the Welsh Language Strategy. Central to the ethos of our organisation is that the culture, heritage and the Welsh language flourish in Merthyr Tydfil.

Brief Introduction

Menter Iaith Merthyr Tydfil operates as part of a network of Welsh partners serving the area including Dysgu Cymraeg Glamorgan (CiO), Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin and Welsh for Children. The Initiative often refers individuals and organisations to the other partners and is seen as the 'glue' that makes the network operate successfully in our community. The establishment of Canolfan Soar as a home for Welsh partners in Merthyr town centre has been key to the cooperation of our organisations in achieving Welsh Government Strategies since 2011.

Menter Iaith Merthyr Tydfil works in partnership with a wide variety of community, arts and well-being organisations to reach new audiences and communities. We strive to respond to and reflect our local community.

Context

Merthyr Tydfil County Borough is one of the smallest in Wales. It is an old industrial area and despite the strength of neighbourhood networks and the sense of belonging, its population is still suffering the side effects of the decline in the large traditional industries. Unemployment levels here are among the highest in Wales and this is also the most deprived area in Wales according to Government figures. There are fundamental challenges for the local authority in terms of the health, well-being, employment and skills of the people in the area.

Menter Iaith Merthyr Tydfil was established in 2003 after years of voluntary activity locally. The aim of the Menter Iaith is to expand and strengthen the use of the Welsh language in the area by fostering opportunities and services for residents of the county to use the Welsh language in their local communities.

Context of Period since Covid-19

Merthyr Tydfil is one of the areas that has been most affected by the Coronavirus with testing centres throughout the county and at times the highest infection rates in Wales. As an organisation rooted in our community, we need to support the regeneration of our area and work in different ways to overcome these difficult times.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Mae'r cyfnod clo wedi dod â chyfleoedd yn ogystal â rhwystrau i'n sefydliad. Rydym wedi cael amser i feddwl yn wahanol am beth sy'n bwysig i ni. Trwy fod yn rhan o drafodaethau cenedlaethol am y Gymraeg a'r Celfyddydau yng Nghymru rydym wedi ffocysu ar y meysydd celfyddydol a threftadaeth fel ffordd o gyflawni ein huchelgais o gyrraedd a chefnogi ein cymuned i ffynnu.

Budd y cyhoedd

Mae gweithgareddau elusennol y Fenter wedi cyfrannu at dwf yn y defnydd o'r iaith Gymraeg ym Merthyr, codi hyder a hunan-barch ac ehangu gorwelion trigolion Merthyr.

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydsynio â gofynion Adran 4 Deddf Elusennau 2011 o ran talu'r sylw dyledus at ganllawiau buddion cyhoeddus a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Elusennau dros Gymru a Lloegr.

Cefnogi'r gymuned yn sgil Covid-19

O ddechrau'r cyfnod digwyddodd pob elfen o'n gwaith cyfathrebu yn ddigidol. Caniataodd hyn i ni gadw mewn cysylltiad gyda'n cyfranogwyr a'r gymuned ehangach, er mwyn dangos i'r gymuned ein bod ni yno i'w cefnogi yn ystod y cyfnod anodd yma. Arweiniodd hyn, yn naturiol, at gynnydd mawr yn ein presenoldeb ar lein, wrth i ni rannu gwybodaeth ar ein platfformau fel: Facebook, Twitter ac Instagram.

Oherwydd strwythur y platfform a sgiliau technegol ein cyfranogwyr, digwyddodd y rhan fwyaf o'n cyfathrebu a'n gweithgareddau trwy gyfrwng Facebook. Fe ddefnyddiwyd platfformau fel MailChimp i aros mewn cysylltiad gyda'n defnyddwyr ehangach a rhaglenni fel Zoom er mwyn cynnal ein sesiynau siarad wythnosol. Golygodd hyn gynnydd yn y nifer o bobl sy'n ymgysylltu a'n platfformau cyfryngau cymdeithasol.

Yn ogystal â'n cyfathrebu digidol, er mwyn aros mewn cysylltiad gyda phobl sydd heb fynediad at y we, rhannwyd gwybodaeth yn y papur bro lleol, sy'n cael ei bostio at bobl yn y gymuned. Anelwyd y rhan fwyaf o'n negeseuon a'n gweithgareddau at ofalu am iechyd a lles ein cymuned.
O ran presenoldeb ar-lein, parhaodd waith rhithiol yn dilyn cyfnod Covid gyda gweithgareddau megis cystadleuaeth fisol, rhannu cân yr wythnos a 'pethau'r penwythnos.

Bu cynnydd yn ein presenoldeb ar-lein wedi arwain at gynnydd eithaf sylweddol yn ein niferoedd o ddilynwyr ar ein platfformau.

Bwrdd Llywodraethu

Aed ati eleni'n llwyddiannus i recriwtio aelodau newydd i Fwrdd Llywodraethu Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful.

Gweithgareddau: Cyfnod 1 Ebrill – 31 Mawrth 2022

Hyrwyddo'r Gymraeg: Yn Lleol

Cyfrannodd y Prif Swyddog at:

- Gynhadledd Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg Cyngor Merthyr;
- Fforwm Addysg Gymraeg Cyngor Merthyr;
- Grŵp Strategol y Gymraeg Cyngor Merthyr;
- Fforwm Sirol Cymraeg Merthyr.

Cyflwynodd y Fenter ymateb i ymgynghoriad y Cynllun Strategol Addysg Gymraeg.

Cynhaliwyd sesiwn paned agored i Gynghorwyr yng Nghaffi Soar gyda chefnogaeth cangen Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG) lleol er mwyn trafod materion addysg Gymraeg

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Trustees' Report

The lockdown period has brought opportunities as well as obstacles to our organisation. We have had time to think differently about what is important to us. By being part of national discussions about the Welsh language and the Arts in Wales we have focused on the arts and heritage areas as a way of achieving our ambition to reach and support our community to flourish.

Public benefit

The Menter's charitable activities have contributed to a growth in the use of the Welsh language in Merthyr, raising confidence and self-esteem and broadening the horizons of Merthyr residents.

The trustees confirm that they have consented to the requirements of Section 4 of the Charities Act 2011 in terms of paying due attention to public benefit guidelines published by the Charity Commission for England and Wales.

Supporting the community in the wake of Covid-19

From the beginning of the period every aspect of our communication work took place digitally. This allowed us to keep in touch with our participants and the wider community, in order to show the community that we are there to support them during this difficult time. This naturally led to a large increase in our online presence, as we shared information on our platforms such as: Facebook, Twitter and Instagram.

Due to the structure of the platform and the technical skills of our participants, most of our communication and activities took place through Facebook. Platforms such as MailChimp were used to stay in touch with our wider users and programs such as Zoom to hold our weekly speaking sessions. This meant an increase in the number of people engaging with our social media platforms.

In addition to our digital communication, in order to stay in touch with people who do not have access to the web, information was shared in the local paper, which is posted to people in the community. Most of our messages and activities were aimed at looking after the health and well-being of our community.

In terms of online presence, virtual work continued following the Covid period with activities such as a monthly competition, sharing a song of the week and *'pethau penwythnos'*.

An increase in our online presence has led to a fairly significant increase in the number of followers on our platforms.

Governing Board

This year we successfully recruited new members to the Governing Board of the Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful.

Activities: Period 1 April – 31 March 2022

Promoting the Welsh language: Locally

The Chief Officer contributed to:

- Welsh Language Promotion Strategy Conference Merthyr Council;
- Merthyr Council's Welsh Education Forum;
- Merthyr Council's Welsh Language Strategic Group;
- Merthyr Welsh County Forum.

The Menter submitted a response to the Welsh Education Strategic Plan consultation.

An open panel session for Councillors was held at Caffi Soar with the support of the local Parents for Welsh Education (RhAG) branch to discuss Welsh education issues.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Bu i'r Fenter gynnal cyfarfod gydag ymgynghorwyr sy'n arwain ar yr Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant er mwyn eu darbwyllo i ymgynghori gyda theuluoedd sy'n ystyried dewis addysg Gymraeg i'w plant.

Cyfrannodd y Prif Swyddog at drafodaethau am ddatblygiad Cynllun Datblygiad Economaidd i Ferthyr Tudful ac o ganlyniad mae'r Gymraeg a datblygiad Mentrau Cymdeithasol wedi eu cynnwys yn y Cynllun.

Mae'r Fenter yn y broses o sefydlu Rhwydwaith Diwylliannol ar y cyd gyda'r Cyngor, yr Ymddiriedolaeth Hamdden a Choleg Merthyr. Eisoes cynhaliwyd sesiynau gyda'r gymuned ai drafod egwyddorion a gweledigaeth y rhwydwaith newydd. Ariennir y prosiect gan gynllun Cysylltu a Ffynnu Cyngor Celfyddydau Cymru.

Bu i'r Prif Swyddog gymryd rhan mewn Arolwg Estyn o wasanaethau addysg Cyngor Merthyr Tudful fel un o'r partneriaid cymunedol.

Cafodd y Prif Swyddog gyfarfod llwyddiannus gyda Rheolwraig y 'Business Investment District' ym Merthyr i drafod Cymreigio eu gwasanaeth.

Hyrwyddo'r Gymraeg: Yn Genedlaethol

Cyfrannodd y Prif Swyddog at gynhadledd Cwmni Iaith yn dwyn y teitl: Creu Lleoedd i'r Gymraeg Ffynnu. Sut Gall Cynghorau Cymuned a Thref Gyfrannu at Lesiant y Gymraeg? Cyflwynwyd Canolfan a Theatr Soar fel astudiaeth achos i ddangos' 'Datblygu Cymunedol a Iaith Gymraeg Sy'n Ffynnu Mewn Cyd-destun Trefol (Merthyr Tudful).

Cadeiriodd y Prif Swyddog sesiwn rithiol rhwydwaith What Next? Cymru wedi ei drefnu gan Einir Siôn, Swyddog ysgogi'r Gymraeg Cyngor Celfyddydau Cymru. Trafodwyd Strategaeth Cymraeg newydd Cyngor Celfyddydau Cymru a'r ffordd i fynd ati i ymgynghori ar y Strategaeth. Mynychodd y Prif Swyddog sesiwn ymgynghori ar iaith a diwylliant.

Mynychodd y Prif Swyddog sesiwn ymgynghori Tai Cymunedol Cymru, Mentrau Iaith Cenedlaethol.

Hyrwyddo'r Gymraeg: Tu hwnt

Bu i'r Prif Swyddog gyfrannu fel Siaradwr Gwadd mewn Cynhadledd Rhwydwaith Treftadaeth y Deyrnas Unedig gan gyflwyno gwaith y Fenter a Chanolfan Soar i'r cynadleddwyr fel enghraifft lwyddiannus o gydweithredu, ymgysylltu a datblygu cymunedol trwy gyfrwng treftadaeth a'r Gymraeg.

Gweithio mewn partneriaethau

Partneriaeth gyda phrosiect Comin Gelligaer

Yn dilyn ein prosiect 'Gair Cymraeg Mercher' gyda Chomin Gelligaer a Merthyr, cafodd y Fenter gais i arwain prosiect tebyg gyda mudiad arall yn yr ardal, sy'n codi ymwybyddiaeth o'r gwaith sy'n digwydd o gwmpas Afon Taf Bargod. Mae'r prosiect hwn yn gyfle gwych i godi ymwybyddiaeth o'r Gymraeg, trwy helpu mudiad lleol i ddenu sylw at brosiect lleol pwysig.

The Menter held a meeting with consultants who lead on the Child Care Sufficiency Assessment in order to convince them to consult with families who are considering choosing Welsh education for their children.

The Chief Officer contributed to discussions about the development of an Economic Development Plan for Merthyr Tydfil and as a result the Welsh language and the development of Social Enterprises have been included in the Plan.

The Menter is in the process of establishing a Cultural Network jointly with the Council, the Leisure Trust and Coleg Merthyr. Sessions have already been held with the community to discuss the principles and vision of the new network. The project is funded by the Arts Council of Wales' Connect and Flourish scheme.

The Chief Officer took part in an Estyn Inspection of Merthyr Tydfil Council's education services as one of the community partners.

The Chief Officer had a successful meeting with the Manager of the 'Business Investment District' in Merthyr to discuss the Welsh language within its service.

Promoting the Welsh language: Nationally

The Chief Officer contributed to a Cwmni Iaith conference entitled: Placemaking for a Thriving Welsh Language. How Community & Town Councils can contribute to the Welsh Well-Being Goal? Canolfan a Theatr Soar was presented as a case study to show 'Community Development and a Welsh Language That Thrives in an Urban Context' (Merthyr Tydfil).

The Chief Officer chaired a virtual session of the What Next? Cymru organised by Einir Sion, Welsh Language Enabler of the Arts Council of Wales. The Arts Council of Wales' new Welsh language strategy was discussed and the process of consulting on the strategy. The Chief Officer attended a consultation session on language and culture.

The Chief Officer attended the consultation session of Community Housing Cymru, Mentrau Iaith Cennedlaethol.

Promoting the Welsh language: Beyond

The Chief Officer contributed as a Guest Speaker at a United Kingdom Heritage Network Conference presenting the work of Fenter a Chanolfan Soar to the delegates as a successful example of collaboration, engagement and community development through the medium of heritage and the Welsh language.

Working in partnerships

Partnership with the Gelligaer Common project

Following our 'Gair Cymraeg Mercher' project with Comin Gelligaer and Merthyr, the Menter was asked to lead a similar project with another organisation in the area, which raises awareness of the work that takes place around the Afon Taf Bargod. This project is a great opportunity to raise awareness of the Welsh language, by helping a local organisation to attract attention to an important local project.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Partneriaeth gyda Cerdd Cymunedol Cymru

Mae nifer o weithgareddau llwyddiannus wedi digwydd.

Ysgol Roc: Gweithio gyda Menter Iaith RhCT; perfformiadau yn Tafwyl, Parti Ponty, Noson Meic Agored Caffi Soar.

Sesiynau Iwcalili: Sesiynau Ukelele y grwpiau Tudfulele yn denu criw selog i'r ddwy sesiwn ar gyfer plant ac oedolion.

Partneriaeth gydag Urdd Gobaith Cymru

Mae ein perthynas gyda'r Urdd Gobaith Cymru wedi ei atgyfnerthu ac mae'r Urdd Gobaith Cymru yn defnyddio swyddfa yn Soar yn rheolaidd.

Bu i bartneriaeth rhwng Menter Iaith, Coleg Merthyr, Gwasanaethau Ieuenctid Merthyr ac Urdd Gobaith Cymru drefnu taith llesiant i bobl ifanc. Roedd nifer o sialensiau ond trefnwyd bod taith yn digwydd ddiwedd Ebrill. Oherwydd cau Gwersyll Llangrannog i ymwelwyr bu rhaid ail-drefnu lleoliad ond cafwyd cymorth gan Urdd Gobaith Cymru i sicrhau lleoliad amgen sef Canolfan yr Urdd, Caerdydd.

Cynhaliwyd amserlen lawn o ddigwyddiadau rheolaidd.

- prynhawn i rieni a phlant yn ystod gêm agoriadol Pencampwriaeth y Chwe Gwlad i wylio'r gêm ar y sgrin fawr;
- dathliad dros ginio Dydd Gŵyl Dewi: Caffi Soar, Mudiad Meithrin, Cymraeg i Blant;
- gweithdy berfformio wythnosol i blant: Cwmni Blodau Haul
- Ysgol Roc, gyda thri arall yn y calendr ar y cyd gyda Cerdd Cymunedol Cymru ac Urdd Gobaith Cymru – gweler uchod
- Gweithdai iwcalili wythnosol i blant ac oedolion ar y cyd gyda Cerdd Cymunedol Cymru ac Urdd Gobaith Cymru – gweler uchod
- Pedwar gweithdy gwyliau i blant;
- Dwy Eisteddfod ranbarthol;

Partneriaeth gydag ysgolion lleol

- Yn ystod misoedd Mai a Mehefin cynhaliwyd cwrs chwe wythnos gyda grŵp o ddisgyblion Blwyddyn 8 gyda'r bwriad o gynnig cyfle i ddisgyblion ffocysu ar ddefnyddio'r Gymraeg fel iaith lafar gyda'r Swyddog Datblygu yn cydlynu'r cwrs a chreu cynnwys. Ar ddiwedd y cyfnod roedd pawb wedi creu deialog mewn grwpiau er mwyn trafod y pynciau dan sylw yn y sesiynau.
- Eleni, am y tro cyntaf, cynhaliwyd Cwis Dim Clem yn genedlaethol am y tro cyntaf. Roedd Blwyddyn 6 o ysgol Gymraeg Rhyd-y-Grug wedi cynrychioli Merthyr yn y rownd genedlaethol ac roeddent yn llwyddiannus tu hwnt. Daeth y tîm yn drydydd drwy Gymru a'r disgyblion wedi mwynhau'r profiad yn fawr iawn.

Partneriaeth gyda Chyngor Merthyr Tudful (digwyddiadau)

- Cyngerdd dathlu Eisteddfodau clystyrau Ysgolion Cyfarthfa a Phen y Dre.
- Cynhaliwyd Ffair gelf a Chrefft gydag ymweliad gan Sion Corn ym mis Rhagfyr gyda 11 o stondinau crefftau lleol yn bresennol gan gynnwys y grŵp gwau sy'n cwrdd yn wythnosol yng Nghaffi'r Ganolfan. Mynychodd dros 300 y Ffair gyda 38 o blant yn dod i weld Sion Corn.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Trustees' Report

Partnership with Cymru Community Music

A number of successful activities have taken place.

Ysgol Roc; Working with Menter Iaith RCT; performances at Tafwyl, Ponty Party, Caffi Soar Open Mic Evenings.

Ukulele sessions: The Ukelele sessions of the Tydfulele groups attract a dedicated crowd to both children and adult sessions.

Partnership with Urdd Gobaith Cymru

Our relationship with the Urdd Gobaith Cymru has been strengthened and Urdd Gobaith Cymru uses an office in Soar regularly.

A partnership between Menter Iaith, Coleg Merthyr, Merthyr Youth Services and Urdd Gobaith Cymru organised a well-being trip for young people. There were a number of challenges, but a trip was arranged that will take place at the end of April. Due to the closure of Gwersyll Llangrannog to visitors, the location had to be rearranged but help was obtained from Urdd Gobaith Cymru to secure an alternative location which was the Vanolfan yr Urdd centre, Cardiff.

A full schedule of regular events was held.

- an afternoon for parents and children to watch the opening game of the Six Nations Championship on the big screen;
- celebration over St David's Day lunch: Caffi Soar, Mudiad Meithrin, Welsh for Children;
- a weekly performance workshop for children: Cwmni Blodau Haul
- Ysgol Roc, with three others in the calendar together with Cerdd Cymunedol Cymru and Urdd Gobaith Cymru - see above
- Weekly ukulele workshops for children and adults in conjunction with Cerdd Cymunedol Cymru and Urdd Gobaith Cymru - see above
- Four holiday workshops for children;
- Two regional Eisteddfodau.

Partnership with local schools

- During the months of May and June a six-week course was held with a group of Year 8 pupils with the intention of offering pupils an opportunity to focus on using Welsh as a spoken language with the Development Officer coordinating the course and creating content. At the end of the period everyone had created a dialogue within groups in order to discuss the topics covered in the sessions.
- This year, for the first time, Cwis Dim Clem was held nationally for the first time. Year 6 from Rhyd-y-Grug Welsh School represented Merthyr in the national round and were extremely successful. The team came third throughout Wales and the pupils enjoyed the experience very much.

Partnership with Merthyr Tydfil Council (events)

- A concert to celebrate the Eisteddfodau of the Cyfarthfa and Pen y Dre School clusters.
- An art and craft fair was held with a visit from Father Christmas in December with 11 local craft stalls present including the knitting group who meet weekly in the Canolfan's Cafe. Over 300 attended the Fair with 38 children coming to see Father Christmas.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Partneriaeth gyda Mudiad Meithrin

Cynhaliwyd grŵp Ti a Fi (6-10 o blant) gan Mudiad Meithrin a Grŵp Tylino Babi (5-6 o blant) gan Cymraeg i Blant wedi cyfarfod yn wythnosol ers mis Mehefin 2021 gyda'r rhieni/gwarchodwyr yn cymdeithasu yng Nghaffi Soar cyn pob sesiwn

Partneriaeth gyda Lles Merthyr

Rydym wedi parhau i arwain ar brosiect ar y cyd gyda Lles Merthyr, sy'n gofyn i bobl rannu lluniau o'r ardal leol gyda ni, gan ganolbwyntio ar wahanol thema bob wythnos.

Partneriaeth gyda Coleg Merthyr

Cynhaliwyd cwis hwyliog am Gymru a'r Gymraeg gyda'r myfyrwyr er mwyn dathlu eu bod wedi cwblhau'r asesiadau llafar. Yn ogystal â'r cwis, roedd y sesiwn hefyd yn gyfle gwych i'r myfyrwyr siarad am eu prosiectau gyda rhywun gwahanol, ac i ateb a holi cwestiynau.

Partneriaeth gyda Dysgu Cymraeg Morgannwg

Cynhelir nosweithiau misol i ddysgwyr ar y cyd gyda Dysgu Cymraeg Morgannwg. Yn dilyn cais gan Dysgu Cymraeg Morgannwg, mae rhai aelodau o'r staff wedi cytuno i fod yn bartneriaid sgwrsio fel rhan o'r cynllun 'Siarad'.

Rydym wedi cydweithio gyda'r swyddog dysgu anffurfiol, er mwyn datblygu cyfres o nosweithiau cymdeithasol ar ddiwedd bob mis, gyda siaradwr gwadd yn ymuno â'r sesiwn, er mwyn sôn am eu profiadau gyda'r Gymraeg. Mae'r sesiynau rhithiol wedi profi'n boblogaidd tu hwnt.

Partneriaeth gyda MIND

Mae trafodaethau wedi parhau ynglŷn â'r bwriad i ryddhau cân ddwyieithog, er mwyn codi ymwybyddiaeth o broblemau iechyd meddwl a chodi arian i MIND. Mae'r gân bellach wedi ei ysgrifennu a bydd yn cael ei recordio'n fuan a thrafodaethau'n digwydd o ran lansio'r gân.

Partneriaeth gydag Academi Leeway/Theatr Genedlaethol Cymru

Cynhaliwyd sesiynau Blwyddyn 2 Academi Leeway gyda chwe aelod yn mynychu'r prosiect.

Paratowyd cyfres o dair sioe gerdd gwta a'u cyflwyno yn yr Eisteddfod Amgen. Teitl y cyfanwaith oedd "Rhyfeloedd y 'Rona". Roedd y sioeau yn gyflwyniadau air am air yn trafod safbwyntiau, yr hyn a gytunwyd ac na chytunwyd, y rhwystredigaethau a'r sylwadau a gasglwyd gan y cwmni wrth iddyn nhw ymchwilio i adran sylwadau newyddion Wales Online. Roedd y newyddion yn ystyried tair araith allweddol gafodd eu cyflwyno gan Boris Johnson, Mark Drakeford a Nicola Sturgeon yn ystod pandemig 2020 – 2021. Roedd Theatr Genedlaethol Cymru hefyd yn cyfrannu at y prosiect.

Partneriaeth gydag Y Consortiwm Cymraeg

Shirley Valentine oedd perfformiad byw gyntaf Y Consortiwm Cymraeg gafodd ei chreu a'i pherfformio trwy gydol fis Mawrth ac Ebrill. Mynychodd dros 2,000 o bobl y perfformiadau mewn deg o theatrau ym mhob cwr o Gymru gyda'r prosiect yn denu llawer o sylw gan y cyfryngau a chanmoliaeth. Bu i'r Fenter weithio gyda Mentrau Iaith Bro Ogwr, a Chastell-nedd Port Talbot i hyrwyddo'r sioe er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn elwa o'r prosiect.

Partnership with Mudiad Meithrin

The Ti a Fi group (6-10 children) was held by Mudiad Meithrin and Grŵp Tylinio Babi (5-6 children) by Cymraeg i Blant have met weekly since June 2021 with the parents/guardians socialising at Caffi Soar before each session.

Partnership with Merthyr Well-being

We have continued to lead on a joint project with Merthyr Well-being, which asks people to share photos of the local area with us, focusing on a different theme each week.

Partnership with Coleg Merthyr

A fun quiz about Wales and the Welsh language was held with the students in order to celebrate that they had completed their oral assessments. As well as the quiz, the session was also a great opportunity for the students to talk about their projects with someone different, and to answer and ask questions.

Partnership with Dysgu Cymraeg Morgannwg

Monthly evenings for learners are held jointly with Dysgu Cymraeg Morgannwg. Following a request from Dysgu Cymraeg Glamorgan, some members of staff have agreed to be conversation partners as part of the 'Siarad' scheme.

We have collaborated with the informal learning officer, in order to develop a series of social evenings at the end of each month, with a guest speaker joining the session, in order to talk about their experiences with the Welsh language. The virtual sessions have proven extremely popular.

Partnership with MIND

Discussions have continued regarding the intention to release a bilingual song, in order to raise awareness of mental health problems and raise money for MIND. The song has now been written and will be recorded soon with discussions taking place regarding the song's production.

Partnership with Leeway Academy/National Theatre of Wales

Leeway Academy Year 2 sessions were held with six members attending the project.

A series of three musical shows were prepared and presented at the Alternative Eisteddfod. The title of the series was "The Wars of the 'Rona". The shows were verbatim presentations discussing views, what was agreed and what was not agreed, the frustrations and comments gathered by the company as they investigated the comments section in the Wales Online news website. The news considered three key speeches delivered by Boris Johnson, Mark Drakeford and Nicola Sturgeon during the 2020 – 2021 pandemic. The National Theatre of Wales also contributed to the project.

Partnership with Y Consortiwm Cymraeg

Shirley Valentine was the first live performance of Y Consortium Cymraeg which was created and performed through March and April. Over 2,000 people attended the performances in ten theatres all over Wales with the project attracting a lot of attention and praise from the media. The Menter worked with Mentrau Iaith Bro Ogwr, and Neath Port Talbot to promote the show in order to ensure that learners benefitted from the project.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Partneriaeth gyda Chanolfan y Mileniwm/Prifysgol Agored

Cychwynnodd prosiect 'Community Renewal Fund' (Levelling Up) yn ystod mis Mawrth mewn partneriaethau newydd i'r Fenter gan gynnwys Canolfan y Mileniwm a'r Brifysgol Agored. Y disgwyl yw y daw llu o brosiectau, prentisiaethau a chyfleoedd ymgysylltu trwy'r cynllun. Bydd y Fenter yn chwarae rôl ganolog mewn sicrhau bod cyfleoedd o ran y Gymraeg yn bodoli trwy'r prosiect i gyd.

Partneriaeth gyda Screen Alliance Wales

Mae trafodaethau cynnar wedi digwydd gyda Rheolwr Addysg Cyfrwng Cymraeg Screen Alliance Wales er mwyn datblygu prosiect o fewn y Sir i annog pobl ifanc i ymddiddori a hyfforddi mewn gweithio yn y sector ffilm a theledu, yn enwedig yng Nghymru a thrwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd trafodaethau yn parhau er mwyn archwilio'r posibilrwydd o sefydlu sianel deledu ddigidol gymunedol.

Partneriaeth gyda Theatr Bara Caws

Cynhaliwyd gweithdy a chyflwyniad gyda Chwmni Theatr Bara Caws i ddysgwyr Cymraeg, wedi ei seilio ar y sioe rithiol, 'Gair o Gariad'. Roedd y sesiwn yn gyfle i ddysgwyr ddysgu mwy am y cwmni a'r sioe, wrth ddefnyddio'r Gymraeg i drafod y celfyddydau. Roedd y sesiwn hefyd yn sicrhau bod mynediad gan y dysgwyr at y sioe, ac roedd sawl un ohonynt wedi mynychu'r sioe, fel canlyniad i'r gweithdy.

Prosiect Organ Theatr Soar

Mae'r gwaith ar adfer yr organ wedi ei gwblhau er gwaethaf yr holl ansicrwydd gododd oherwydd y cyfnod clo. Ariennir prosiect Organ Theatr Soar gan Gronfa Treftadaeth Y Loteri Genedlaethol a'r cam nesaf fydd apwyntio Swyddog Treftadaeth.

Datblygu'r Sin Gwerin

Yn dilyn llwyddiant yr Ŵyl Werin yn 2019 a 2020, mae trafodaethau wedi dechrau gyda phartneriaid ynglŷn â datblygu'r sin ym mhellach. Mae syniad wedi codi o gynnal gigs gwerin yn fisol, wedi eu ffrydio'n fyw o Theatr Soar. Bydd hyn yn golygu y bydd modd i bawb fwynhau cerddoriaeth byw, boed hynny yn y gynulleidfa, neu yn eu cartrefi. Byddai'r cynllun hefyd yn cynnwys hyfforddiant ffrydio byw i staff y theatr.

Cydnabyddiaeth

Yn ddiweddar mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful wedi derbyn Marc Elusen Ddibynadwy mudiadau'r trydydd sector yng Nghymru. Mae'r marc safon hwn yn cydnabod gwaith sydd yn cael ei fesur yn erbyn 11 o safonau ymarfer effeithiol gan gynnwys llywodraethant, rheolaeth ac arweiniad, rheoli staff a gwirfoddolwyr a rheoli arian. Llwyddwyd i gyrraedd bob un o'r safonau disgwyliedig.

Dyma oedd sylwadau Nick Snow, Rheolwr Rhaglen Elusen Ddibynadwy, Cyngor Cenedlaethol Mudiadau Gwirfoddol, "Rydym yn falch dros ymddiriedolwyr, staff a gwirfoddolwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful eu bod wedi llwyddo i dderbyn y Marc Elusen Ddibynadwy. Rydym yn gwybod bod mudiadau sy'n defnyddio'r Safonau Elusen Ddibynadwy yn elwa o well llywodraethant, gwell systemau a gwell gwasanaeth ar gyfer eu defnyddwyr'.

Cydnabod pwysigrwydd sylfaenol cynaliadwyedd

Mae cynaliadwyedd ein cymuned, ein hiaith a'n sefydliad wrth wraidd ein gwaith. Rydym yn cofleidio egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 trwy gyfrannu at bob un o'r 7 o bileri llesiant. Mae pob un o'n prosiectau yn cyd-fynd gyda gweithrediad y ddeddf.

Partnership with the Millennium Centre/Open University

The 'Community Renewal Fund' (Levelling Up) project started during March in new partnerships for the Enterprise including the Millennium Centre and the Open University. It is expected that many projects, apprenticeships, and engagement opportunities will emerge from the scheme. The Menter will play a central role in ensuring that Welsh language opportunities exist throughout the project.

Partnership with Screen Alliance Wales

Early discussions have taken place with Screen Alliance Wales' Welsh Medium Education Manager in order to develop a project within the County to encourage young people to become interested in and train in working within the film and television sector, especially in Wales and through the medium of Welsh. Discussions will continue in order to explore the possibility of establishing a community digital television channel.

Partnership with Theatr Bara Caws

A workshop and presentation was held with Cwmni Theatr Bara Caws for Welsh learners, based on the virtual show, 'Gair o Gariad'. The session was an opportunity for learners to learn more about the company and the show, while using Welsh to discuss the arts. The session also ensured that the learners had access to the show, and several of them attended the show, as a result of the workshop.

Theatr Soar Organ Project

The work on restoring the organ has been completed despite all the uncertainty that arose due to the lock period. The Theatre Soar Organ Project is funded by the National Lottery Heritage Fund and the next step will be to appoint a Heritage Officer.

Developing the Folk Scene

Following the success of Gŵyl Werin in 2019 and 2020, discussions have begun with partners about developing the scene further. An idea has arisen to hold monthly folk gigs, streamed live from Theatr Soar. This will mean that everyone will be able to enjoy live music, whether in the audience, or in their homes. The plan would also include live streaming training for theatre staff.

Recognition

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful has recently received the Trusted Charity Mark of third sector organisations in Wales. This standard mark recognises work that is measured against 11 effective practice standards including governance, management and leadership, staff and volunteer management and financial management. All of the expected standards were achieved.

These were the comments of Nick Snow, Trusted Charity Program Manager, National Council of Voluntary Organisations, "We are proud for the trustees, staff and volunteers of Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful that they have succeeded in obtaining the Trusted Charity Mark. We know that organisations that use the Trustworthy Charity Standards benefit from better governance, better systems and better service for their users'.

Recognize the fundamental importance of sustainability

The sustainability of our community, our language and our organisation is at the heart of our work. We embrace the principles of the Well-being of Future Generations Act 2015 by contributing to all 7 pillars of well-being. All of our projects are in line with the implementation of the act.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Mae'r Prif Swyddog wedi chwarae rhan flaenllaw mewn rhwydweithiau sydd yn trafod y Celfyddydau yng Nghymru a'r ffordd gall y Celfyddydau gefnogi cymunedau wrth ddelio gyda Covid. Mae'r Rhwydweithiau yn cynnwys Beth Nesaf? Cymoedd, Beth Nesaf? Cymru a Chynghrair Diwylliant Cymru.

Mae cynnwys persbectif a llais Menter Iaith Merthyr mewn trafodaethau sector am ddyfodol y Celfyddydau yn cyd-fynd a'r hyn a fynegwyd yn ddiweddar gan Brif Weithredwr Cyngor Celfyddydau Cymru, Nick Capaldi, yn ei ddarn "Ailosod y Llwyfan" am fwriad Cyngor Celfyddydau Cymru i: "greu partneriaeth gryfach gyda Uned Datblygu Iaith Llywodraeth Cymru a'r sefydliadau hynny sy'n weithgar ym maes datblygu'r Gymraeg sy'n cynnwys yr Urdd, yr Eisteddfod Genedlaethol a'r Mentrau Iaith"

Cychwynnodd Y Fenter ar drafodaethau i ddatblygu rhwydwaith celfyddydol ym Merthyr gyda Chyngor Merthyr, Coleg Merthyr ac Ymddiriedolaeth Hamdden y Sir. Y gobaith yw ysgogi mentergarwch a chydweithrediad yn y sector celfyddydau ar draws y Sir.

Cychwynnwyd trafodaethau gyda Menter Iaith Conwy, Ynni Ogwen, Neuadd Ogwen a Menter Stiniog ynghylch datblygu rhwydwaith Celfyddydol Cymraeg a sefydlu Mentrau Cymdeithasol newydd.

Mentora i'r Prif Swyddog gan Elen ap Robert

Rôl Elen ap Robert oedd gweithio gyda'r Prif Swyddog i ystyried ffyrdd newydd o weithredu ein gweithgarwch. Mae gan Elen y profiad er mwyn creu Cynllun Strategol Celfyddydol i'r sefydliad a fyddai'n adeiladu cymhwysedd pellach i ddatblygu gwaith y Theatr.

Cafwyd 8 sesiwn mentora gan Elen ap Robert yn ystod y flwyddyn.

Manteisiodd y Prif Swyddog ar y cyfle yn ystod y cyfnodau clo i ganolbwyntio ar ddatblygiad Theatr Soar fel adnodd allweddol i adfywio'r Gymraeg yn lleol, rhanbarthol ac yn genedlaethol. Bu'r sesiynau yn allweddol o ran magu hyder y Prif Swyddog i gymryd camau digynsail yn natblygiad Strategaeth Celfyddydol i Theatr Soar.

Diweddglo

Mae Canolfan Soar yn ystyried ei hun fel Menter sy'n chwarae rhan ganolog ym mywyd cymunedol Merthyr Tudful. Rydym yn ymgysylltu'n llawn â'r gymuned honno o ddydd i ddydd ond hefyd wrth gynllunio'n strategol ar gyfer y dyfodol. Rydym yn ymgysylltu'n llawn â phartneriaid a phrosiectau amrywiol ac yn sicrhau bod y Gymraeg yn ystyriaeth ym mhob agwedd o fywyd yn y gymuned.

Mae Canolfan Soar yn cael ei gweld fel pwerdy adfywio yn yr ardal ac yn gyfleuster sy'n rhoi hwb i amrywiaeth o brosiectau treftadaeth a chelfyddydol. Rydym wedi llwyddo i sicrhau bod gweithgareddau wedi digwydd drwy gydol y pandemig Covid ac wedi myfyrio ar botensial gweithgareddau a phartneriaethau amrywiol ar ôl Covid.

Mae gan Ganolfan Soar rôl hollbwysig yn y sgwrs genedlaethol ar faterion yn ymwneud â chymuned, y celfyddydau, treftadaeth ac ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddyhead hirdymor Llywodraeth Cymru at gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Mae Canolfan Soar yn cydnabod cefnogaeth y gymuned a'r rhai sy'n gwirfoddoli i sicrhau llwyddiant yng Nghanolfan Soar a'r un mor ddiolchgar i staff Canolfan Soar am eu hymrwymiad i'w gweledigaeth, nodau a'i hamcanion.

The Chief Officer has played a leading role in networks that discuss the Arts in Wales and the way the Arts can support communities when dealing with Covid. The Networks include What Next? Valleys, What Next? Wales and the Welsh Culture Alliance.

The inclusion of Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful's perspective and voice in sector discussions about the future of the Arts is in line with what was recently expressed by Welsh Arts Council's Chief Executive, Nick Capaldi, in his piece "Resetting the Stage" about Welsh Arts Council's intention to: "create a stronger partnership with the Welsh Government's Language Development Unit and those organisations that are active in the development of the Welsh language which include the Urdd, the National Eisteddfod and the Mentrau Iaith"

Y Menter started discussions to develop an arts network in Merthyr with Merthyr Council, Coleg Merthyr and the County Leisure Trust. The hope is to stimulate entrepreneurship and collaboration in the arts sector across the County.

Discussions were initiated with Menter Iaith Conwy, Ynni Ogwen, Neuadd Ogwen and Menter Stiniog regarding the development of a Welsh Arts network and the establishment of new Social Initiatives.

Mentoring for the Chief Officer by Elen ap Robert

Elen ap Robert's role was to work with the Chief Officer to consider new ways of implementing our activity. Elen has the experience to create a Strategic Arts Plan for the organisation which would build further competence to develop the Theatre's work.

There were 8 mentoring sessions with Elen ap Robert during the year.

The Chief Officer took advantage of the opportunity during the lockdown periods to focus on the development of Theatr Soar as a key resource to revive the Welsh language locally, regionally and nationally. The sessions were key in building the confidence of the Chief Officer to take unprecedented steps in the development of an Arts Strategy for Theatr Soar.

Conclusion

Canolfan Soar sees itself as having a central role in the community life of Merthyr Tydfil. We engage fully with that community on a day to day basis but also in strategically planning for the future. We are fully engaged with various partners and projects and ensure that the Welsh language is a consideration in all aspect of life in the community.

Canolfan Soar is seen as a powerhouse of regeneration in the area and a facility that provides impetus for a variety of heritage and arts project. We have successful ensured that activities have taken place throughout the Covid pandemic and reflected on the potential of various activities and partnerships post Covid.

Canolfan Soar has a crucial role in the national conversation on matters relating to community, arts, heritage and the Welsh Government's commitment as outlined by the *Welsh* Government's long-term approach to achieving the target of a million *Welsh* speakers by *2050.*

Canolfan Soar acknowledges the support of the community and those who volunteer to ensure success at Canolfan Soar is valued and are equally grateful to the staff of Canolfan Soar for their commitment to its vision, aims and objectives.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Adolygiad ariannol

Polisi ar gronfeydd wrth gefn
Mae'r Ymddiriedolwyr wedi archwilio gofynion yr elusen ar gyfer cronfeydd wrth gefn yng ngoleuni'r prif risgiau i'w weithrediad. Sefydlodd bolisi y dylai cronfeydd anghyfyngedig nad ydynt wedi eu hymroi na'u buddsoddi fod gyfwerth â 6 mis o wariant i alluogi'r elusen i barhau i weithredu pe byddai cwymp annisgwyl mewn cyllid yn digwydd.

Ar ddyddiad y fantolen, cyfanswm cronfeydd rhydd wrth gefn yr Elusen oedd y ffigur o £23,184(2021 – £18,645)

Prif ffynonellau cyllid
Darparwyd cyllid £60,000 gan Lywodraeth Cymru am gyflogaeth y Prif Swyddog a'r Swyddog Maes.

Cafodd y mwyafrif o incwm yr elusen ei gynhyrchu o'i gweithgareddau elusennol, sef amryw o grantiau a rhoddion.

Yn unol â SORP yr elusen mae grantiau a rhoddion yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgaredd Ariannol yn y flwyddyn derbyn ac, os na chaiff ei wario, caiff ei ddwyn ymlaen yn y balans cronfeydd wrth gefn.

Polisi ac amcanion buddsoddi
Mae holl arian yr elusen i'w wario yn y tymor byr ac felly nid oes arian ar gael ar gyfer buddsoddiad tymor hir.

Edrych i'r dyfodol

Mae'r cyfnod cloi wedi dod a chyfleoedd yn ogystal â rhwystrau i'n sefydliad. Rydym wedi cael amser i feddwl yn wahanol am beth sy'n bwysig i ni. Trwy fod yn rhan o drafodaethau cenedlaethol am y Gymraeg a'r Celfyddydau yng Nghymru rydym wedi ffocysu ar y meysydd celfyddydol a threftadaeth fel ffordd o gyflawni ein huchelgais o gyrraedd a chefnogi ein cymuned i ffynnu. Byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau cynnig celfyddydol cynhwysol ac ysbrydoledig i'n cymuned am y blynyddoedd i ddod.

Trustees' Report

Financial review

Policy on reserves
The Trustees have examined the charity's requirements for reserves in the light of the main risks to its operation. It has established a policy that unrestricted funds not committed or invested should be equivalent to 6 months expenditure to allow the charity to continue to operate in the event of an unexpected drop in funding.

At the balance sheet date the Charity's free reserves amounted to a figure of £23,184 (2021 – £18,600)

Principal funding sources
Funding for the employment of the Chief Officer and Outreach Officer of £60,000 was provided by the Welsh Government.

The majority of the charity's income was generated by its charitable activities, namely a range of grants and donations.

In accordance with the charity SORP grants and donations are recognised in the Statement of Financial Activities in the year of receipt and, if unspent, carried forward within the reserves balance.

Investment policy and objectives
All the charity's funds are to be spent in the short term and so there are no funds available for long-term investment.

Looking to the future

The lockdown period has brought opportunities as well as obstacles to our organisation. We have had time to think differently about what is important to us. By being part of a national discussions about the Welsh language and the Arts in Wales we have focused on the arts and heritage areas as a way of achieving our ambition of reaching and supporting our community to flourish. We will focus on ensuring an inclusive and inspiring arts input for our community for years to come.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Strwythur, Llywodraethu A Rheoli

Natur y ddogfen lywodraethu
Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gwmni elusennol cyfyngedig drwy warant, a ymgorfforwyd ar 16 Mai 2007 ac a gofrestrwyd fel elusen ar 11 Mehefin 2008.

Ar 23 Chwefror 2009, daeth yr elusen anghorfforedig, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, i ben ac fe'i trosglwyddwyd i'r Cwmni Elusennol hwn.

Sefydlwyd y cwmni dan Femorandwm Cymdeithasiad, a sefydlodd amcanion a grymoedd y cwmni elusennol a'i lywodraethu yn unol â'i Erthyglau Cymdeithasu.

Recriwtio a phenodi ymddiriedolwyr newydd
Mae cyfarwyddwyr y cwmni hefyd yn ymddiriedolwyr yr elusen at ddibenion cyfraith elusennau a chyfeirir atynt yn Erthyglau Cymdeithasu'r cwmni fel ymddiriedolwyr.

- Bydd busnes yr Elusen yn cael ei reoli gan Fwrdd o gyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau

- Bydd traean o'r Bwrdd Cyfarwyddwyr, hynny yw'r Cyfarwyddwyr hynny a oeddent mewn swyddi yn ystod y flwyddyn flaenorol, yn cael eu hethol yn flynyddol gan aelodau yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Elusen. Bydd aelodau sy'n ymddeol yn gymwys i gael eu hail ethol heb enwebiad pellach. Os oes angen gwneud penderfyniad rhwng Cyfarwyddwyr sy'n ymddeol sydd â gwasanaeth cyfartal yna bwrir coelbren.

- Bydd gwahoddiad am enwebiadau i fod yn Gyfarwyddwr yn cael eu hanfon i'r holl aelodau gyda'r hysbysiad o Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol. Derbynnir enwebiadau hyd at saith diwrnod gyn dyddiad y cyfarfod. Mae angen llofnod y person enwebedig a llofnod y cynigydd a'r eilydd ar bob enwebiad a rhaid i bob un ohonynt fod yn aelodau o'r Elusen.

- Oni bai y penderfynir fel arall gan yr Elusen mewn Cyfarfod Cyffredinol nifer y Cyfarwyddwyr fydd dim llai na 3 a dim mwy na 15.

- Fe all y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gynnig unrhyw berson i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr p' un a ydyw'n aelod o'r Elusen ai peidio, ar yr amod nad yw'n fwy na'r uchafswm a ragnodir yn Erthyglau 3 ac nad oes mwy na thri chyfetholiad o'r fath yn digwydd rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Rhaid i bob person sy'n cael ei gyfethol ymddeol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yn dilyn eu cyfetholiad ond bydd yn gymwys i gael ei ail benodi wedi hynny.

Sefydlu a hyfforddi ymddiriedolwyr newydd
Mae ymddiriedolwyr yn cael eu sefydlu a'u hyfforddi gan yr Ymddiriedolwyr sy'n bodoli eisoes a staff uwch. Maen nhw hefyd yn cael eu hysbysu am faterion elusennol trwy gyfrwng cylchlythyrau rheolaidd i Ymddiriedolwyr gan y Comisiwn Elusennau, yn cynnwys cyfleoedd am hyfforddiant allanol a all fod o ddiddordeb iddynt.

Trefniadau ar gyfer gosod tâl cydnabyddiaeth personél rheoli allweddol.
Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff. Y bwrdd sy'n gosod y tâl cydnabyddiaeth.

Strwythur trefnyddol
Daeth y sefydliad i fodolaeth ym 1992. Yn ddiweddar mae'r sefydliad wedi ehangu i gynnwys Theatr Gymunedol ddwyieithog (Theatr Soar), prosiect sydd wedi sicrhau bron i £1.4 miliwn i adnewyddu'r Ganolfan Gymraeg a thrawsnewid hen gapel Cymraeg yn Theatr Gymunedol. Mae'r Ganolfan bellach yn cael ei hadnabod fel Canolfan Soar.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Trustees' Report

Structure, governance and management

Nature of governing document
Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful is a charitable company limited by guarantee, incorporated on 16 May 2007 and registered as a charity on 11 June 2008.

On 23 February 2009, the unincorporated charity, Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful, was wound up and transferred into this Charitable Company.

The company was established under a Memorandum of Association, which established the objects and powers of the charitable company and is governed under its Articles of Association.

Recruitment and appointment of trustees
The directors of the company are also charity trustees for the purposes of charity law and are known under the company's Articles of Association as trustees.

• The business of the Charity shall be managed by a Board of Directors which shall be accountable to the members.

• A third of the Board of Directors, that is those Directors that were in positions during the preceding year, will be elected annually by the members at the Annual General Meeting of the Charity. Retiring members shall be eligible for re-election without further nomination. If there is a choice to be made between Directors that are retiring that have equal service then lots will be drawn.

• Invitations for nominations for the position of Director will be sent to all members with the notice of theAnnual General Meeting. Completed nominations will be accepted up to seven days before the date of the meeting. All nominations require the signature of the nominated person and the signature of a proposor and seconder all of which shall be members of the Charity.

• Unless otherwise determined by the Charity in General Meeting the number of Directors shall be not less than3 and not more than 15.

• The Directors may at any time co-opt any person to the Board of Directors whether or not they are a memberof the Charity, provided that the maximum number prescribed in Articles 39 is not exceeded and that no more than three such co-options shall be made between one Annual General Meeting and the next. All persons so co- opted shall retire at the Annual General Meeting following their co-option but shall be eligible to be re- appointed thereafter.

Induction and training of trustees
Trustees are inducted and trained by existing Trustees and by senior staff. They are also informed about charity matters via regular newsletters for Trustees from the Charity Commission, including external training opportunities that may have been of interest.

Arrangements for setting key management personnel remuneration
Arrangements for setting key management personnel remuneration
The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff. Remuneration is set by the Board.

Organisational structure
The organisation was first established in 1992. The organisation has expanded to include a bi-lingual Community Theatre (Theatr Soar), a project that has successfully secured nearly £1.4 million to renovate the Welsh Centre and transform an old Welsh Chapel into a Community Theatre. The Centre is now known as Canolfan Soar.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Caiff y sefydliad ei reoli gan y Prif Swyddog, L G McLean, sy'n goruchwylio gwaith yr holl staff

Mae bwrdd Ymddiriedolwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn cyfarfod 8 gwaith y flwyddyn ac mae'n gyfrifol am gyfeiriad a pholisi strategol yr elusen. Mae'r gweithgareddau sydd wedi eu cynllunio am y flwyddyn yn cael eu nodi mewn cynllun gweithredu ar gyfer y flwyddyn. Y Prif Swyddog sy'n gyfrifol am sicrhau fod y gweithgareddau'n digwydd a bod targedau'r elusen yn cael eu cyrraedd.

Perthynas â Phartïon Perthnasol

Mae'r elusen wedi datblygu perthynas weithio dda gydag amrywiaeth eang o sefydliadau perthnasol. Mae sefydliadau iaith Gymraeg eraill sy'n gwasanaethu'r gymuned ym Merthyr Tudful bellach wedi eu lleoli o fewn adeilad Canolfan Soar.

Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn gweithio'n agos gyda sefydliadau Menter Iaith eraill ar draws Cymru trwy rwydwaith Mentrau Iaith Cymru.

Manylion Cyfeirio a Gweinyddol

Ymddiriedolwyr	B Davies (penodwyd 09/02/2021) A England L R Harrington (penodwyd 10 Rhagfyr 2019) R L Howell M L Howells H Lowe D Morgan
Ysgrifennydd	L G McLean
Prif Swyddog	Neuadd Soar Pontmorlais Merthyr Tudful Morgannwg Ganol CF47 8UB
Rhif Cofrestru'r Cwmni	06249902
Rhif Cofrestru'r Elusen	1124473
Arholwr Annibynnol	Mitchell Meredith Cyfyngedig Cyfrifwyr Siartredig ac Archwiliwr Statudol Y Ganolfan Fusnes Parc Busnes Triongl Merthyr Tudful Morgannwg Ganol CF48 1DL

Trustees' Report

The organisation is managed by the Chief Officer, L G McLean, who oversees the work of all staff.

The board of Trustees of Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets 8 times a year, and is responsible for the strategic direction and policy of the charity. The planned activities for the year are set out in an action plan for the year. Responsibility for ensuring the activities take place and for meeting the charity's targets rests with the Chief Officer.

Relationships with related parties
The charity has developed a good working relationship with a wide range of relevant organisations. Other Welsh language organisations that serve the Merthyr Tudful community are now located within the Canolfan Soar Building.

Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful works closely with other Menter Iaith organisations across Wales through the Mentrau Iaith Cymru network.

Reference and Administrative Details

Trustees
B Davies (Appointed 09/02/2021)
A England
L R Harrington
R L Howell
M L Howells
H Lowe
D Morgan

Secretary
L G McLean

Principal Office
Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

Company Registration Number
06249902

Charity Registration Number
1124473

Independent Examiner
Mitchell Meredith Limited
Chartered Accountants and Statutory Auditor
The Business Centre
Triangle Business Park
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF48 4TQ

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr

Offerynnau Ariannol

Amcanion a pholisïau
Mae gweithgareddau'r elusen yn ei gwneud yn agored i nifer o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg llif arian, a risg hylifedd.

Risg credyd
Prif asedau ariannol yr elusen yw balansau banc ac arian parod, masnach a derbyniadwyon eraill.

Mae risg credyd yr elusen yn bennaf i'w briodoli i'w derbyniadwyon masnach. Mae'r symiau a gyflwynwyd ar y fantolen yn net o'r lwfansau ar gyfer derbyniadwyon amheus. Caiff lwfans ar gyfer amhariad ei wneud pan fo digwyddiad o golled wedi ei ddynodi, sydd, yn seiliedig ar brofiad blaenorol, yn dystiolaeth o adferadwyedd y llif arian.

Prif risgiau a rheoli'r risgiau hynny
Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi ymchwilio'r risgiau busnes a gweithredol strategol mwyaf y mae'r elusen yn eu hwynebu ac yn cadarnhau bod systemau wedi eu sefydlu i alluogi cynhyrchu adroddiadau rheolaidd fel y gellir cymryd y camau angenrheidiol i leihau'r risgiau hyn.

Cafodd systemau eu gosod mewn lle i osod cyllidebau ar gyfer pob blwyddyn ariannol a monitro incwm a gwariant bob chwarter yn erbyn ei gyllideb. Mae'r Ymddiriedolwyr yn sicrhau fod y systemau yn ddigonol ar gyfer iechyd ariannol cyfredol yr elusen.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr
Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful at ddibenion cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifyddu Cyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig) a chyfraith a rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol yn ôl cyfraith cwmni fod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol. O dan gyfraith cwmni, rhaid i'r ymddiriedolwyr beidio â chymeradwyo'r datganiadau ariannol oni bai eu bod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ac o'i hadnoddau sy'n dod i mewn, a chymhwysedd adnoddau, yn cynnwys ei hincwm a'i gwariant, ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol bod yr ymddiriedolwyr yn:

- dethol polisïau cyfrifyddu priodol a'u cymhwyso'n gyson;
- cadw at ddulliau ac egwyddorion yn y Datganiad o Arfer Argymhellir ar gyfer Elusennau
- pasio barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn bwyllog
- datgan a yw Safonau Cyfrifyddu DU wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a gaiff eu hesbonio yn y datganiadau ariannol
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail barhaol oni bai ei fod yn amhriodol rhagdybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Financial instruments

Objectives and policies
The charity's activities expose it to a number of financial risks including credit risk, cash flow risk and liquidity risk.

Credit risk
The charity's principal financial assets are bank balances and cash, trade and other receivables.
The charity's credit risk is primarily attributable to its trade receivables. The amounts presented in the balance sheet are net of allowances for doubtful receivables. An allowance for impairment is made where there is an identified loss event which, based on previous experience, is evidence of a reduction in the recoverability of the cash flows.

Major risks and management of those risks
The board of Trustees has examined the major strategic business and operational risks which the charity faces and confirms that systems have been established to enable regular reports to be produced so that the necessary steps can be taken to lessen these risks.

Systems have been put in place to set budgets for each financial year and monitor income and expenditureagainst the budget each quarter. The Trustees ensure that the systems are adequate for the scale and current financial health of the charity.

Statement of Trustees Responsibilities
The trustees (who are also the directors of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful for the purposes of company law) are responsible for preparing the trustees' report and the financial statements in accordance with the United Kingdom Accounting Standards (United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice) and applicable law and regulations.

Company law requires the trustees to prepare financial statements for each financial year. Under company law the trustees must not approve the financial statements unless they are satisfied that they give a true and fair view of the state of affairs of the charitable company and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities SORP;
- make judgements and estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the financial statements; and
- prepare the financial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in business.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Arholwr Annibynnol ar gyfer Ymddiriedolwyr

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldeb yr ymddiriedolwyr yw cadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigon i ddangos ac esbonio trafodion elusennol y cwmni a datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol a'u galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydsynio â Deddf Cwmnïau 2006. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

Cafodd yr adroddiad blynyddol ei gymeradwyo gan ymddiriedolwyr yr elusen ar 8/3/23 a'i arwyddo ar ei ran gan :

L Harrington
Ymddiriedolwr

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Trustees' Report

Statement of Responsibilities

The trustees are responsible for keeping adequate accounting records that are sufficient to show and explain the charitable company's transactions and disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

The annual report was approved by the trustees of the charity on 8/3/23 and signed on its behalf by:

L Harrington
Trustee

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Arholwr Annibynnol ar gyfer Ymddiriedolwyr Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful (Y Grwp)

Yr wyf yn adrodd yn ôl i'r grŵp o ymddiriedolwyr yn sgil arholi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful a'r is-gwmnïau yr ymgymerwyd â hwy ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022.

Cyfrifoldebau a sail yr Adroddiad

Fel ymddiriedolwyr y grŵp, chi sy'n gyfrifol am baratoi cyfrifon cyfunol Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Â minnau wedi'm bodloni nad oes gofyniad i archwilio cyfrifon Menter Gymraeg Merthyr Tudful o dan Rhan 16 Deddf 2006 a'u bod yn gymwys am arholi annibynnol, yr wyf yn adrodd mewn perthynas â'm arholi o'r cyfrifon cyfunol fel y'i cyflawnwyd o dan adran 145 Deddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gyflawni'r f'arholi, yr wyf wedi dilyn y Cyfarwyddiadau a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) Deddf 2011.

Nid yw arholi annibynnol yn cynnwys casglu'r holl dystiolaeth a fyddai'n ofynnol mewn archwiliad ac o ganlyniad nid yw'n cynnwys yr holl faterion y mae'r archwiliwr yn eu hystyried wrth roddi ei farn am y cyfrifon. Mae cynllunio a chyflawni archwiliad yn mynd y tu hwnt i'r sicrwydd cyfyngedig y gall arholwr annibynnol ei ddarparu. O ganlyniad, nid wyf yn mynegi unrhyw farn ynghylch a yw'r cyfrifon cyfunol presennol yn cyflwyno barn 'gwir a theg' ac mae f'adroddiad wedi ei gyfyngu i'r materion penodol hynny a osodwyd allan yn natganiad yr arholwr annibynnol.

Datganiad yr arholwr annibynnol

Gan fod incwm gros Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn fwy na £250,000 rhaid i'ch arholwr fod yn aelod o gorff rhestredig yn adran 145 Deddf 2011. Rwyf yn cadarnhau fy mod yn gymwys i ymgymryd â'r arholi gan fy mod yn aelod o Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr, sef un o'r cyrff rhestredig.

Yr wyf wedi cwblhau fy arholi. Yr wyf yn cadarnhau nad oes unrhyw faterion wedi tynnu fy sylw mewn perthynas â'r arholi sy'n peri i mi gredu'r canlynol:

1. nad yw cofnodion cyfrifon yn cael eu cadw mewn perthynas â Chanolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful fel sy'n ofynnol yn ôl adran 386 Deddf 2006; neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cydsynio gyda'r cofnodion hynny; neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion cyfrifo adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad fod y cyfrifon yn rhoi 'safbwynt gwir a theg' nad yw'n fater sy'n cael ei ystyried fel rhan o arholi annibynnol; neu

4. na chafodd y cyfrifon eu paratoi'n unol â dulliau ac egwyddorion Datganiad Ymarfer a Argymhellir ar gyfer cyfrifo ac adrodd yn ôl gan elusennau [sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).]

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Independent Examiner's Report to the trustees of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful ("the Group")

I report to the charity trustees on my examination of the consolidated accounts of the Group comprising the Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful and its subsidiary undertakings for the year ended 31 March 2022.

Responsibilities and basis of report

As the trustees of the group you are responsible for the preparation of the consolidated accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

Having satisfied myself that the accounts of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful are not required to be audited under Part 16 of the 2006 Act and are eligible for independent examination, I report in respect of my examination of the consolidated accounts as carried out under section 145 of the Charities Act 2011 ('the 2011 Act'). In carrying out my examination I have followed the Directions given by the Charity Commission under section 145(5)(b) of the 2011 Act.

An independent examination does not involve gathering all the evidence that would be required in an audit and consequently does not cover all the matters that an auditor considers in giving theiropinion on the accounts. The planning and conduct of an audit goes beyond the limited assurance that an independent examination can provide. Consequently I express no opinion as to whetherthe consolidated accounts present a 'true and fair' view and my report is limited to those specific matters set out in the independent examiner's statement.

Independent examiner's statement

Since Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful's gross income exceeded £250,000 your examiner must be a member of a body listed in section 145 of the 2011 Act. I confirm that I am qualified to undertake the examination because I am a member of Institute of Chartered Accountants in England and Wales, which is one of the listed bodies.

I have completed my examination. I confirm that no matters have come to my attention in connection with the examination giving me cause to believe:

1. accounting records were not kept in respect of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful as required by section 386 of the 2006 Act; or

2. the accounts do not accord with those records; or

3. the accounts do not comply with the accounting requirements of section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair view' which is not a matter considered as part of an independent examination; or

4. the accounts have not been prepared in accordance with the methods and principles of the Statement of Recommended Practice for accounting and reporting by charities [applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102)].

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Adroddiad Arholwr Annibynnol ar gyfer Ymddiriedolwyr Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful (Y Grwp)

Nid oes gennyf unrhyw bryderon ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill yn gysylltiedig â'r arholiad hwn y dylid tynnu sylw tuag atynt er mwyn galluogi dod i ddealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

T Richardson
Cyfrifydd Siartredig
Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr

Y Ganolfan Fusnes
Parc Busnes Triongl
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF48 1DL

Dyddiad: 8/3/23

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Independent Examiner's Report to the trustees of Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful ("the Group")

I have no concerns and have come across no other matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

T Richardson
Chartered Accountant
Institute of Chartered Accountants in England and Wales

The Business Park
Triangle Business Centre
Merthyr Tydfil
CF48 4TQ

Date 8/3/23

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful
Datganiad Cyfunol o Weithgaredd Ariannol ar gyfer y Flwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2022

(Gan gynnwys Incwm a Chyfrif Gwariant a Datganiad o Gyfanswm Cydnabyddedig Enillion a Cholledion)

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £
Incwm a Gwaddolion oddi wrth:				
Roddion a chymynroddion	3	2,143	315,122	317,265
Gweithgareddau Elusennol	5	38,177	2,000	40,177
Gweithgarddau masnachu eraill	6	97,634	-	97,634
Icwm Buddsoddi	7	7	-	7
Cyfanwm Incwm		137,961	317,122	455,083
Gwariant ar: Codi Cyllid	8	(97,822)	-	(97,822)
Gweithgareddau elusennol	9	(68,461)	(295,692)	(364,153)
Cyfansum gwariant		(166,283)	(295,692)	(461,975)
Net gwariant		(28,322)	21,430	(6,892)
Net symidiad mewn cyllid		(28,322)	21,430	(6,892)
Cysoni cyllid				
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen		1,276,106	76,398	1,352,504
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	21	1,247,784	97,828	1,345,612

Incwm a Gwaddolin oddi wrth:	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £
Rhoddion a chymynroddion	3	30,853	342,939	373,792
Gweithgarredd Elusennol	5	11,937	1,750	13,687
Gweithgarredd masnachu eraill	6	55,982	-	55,982
Incwm buddsodiad	7	9	-	9
Cyfanswm Incwm		98,781	344,689	443,470
Gwariant ar:				
Codi arian				
Gweithgareddau Elusennol	8	(53,259)	-	(53,259)
Cyfanswm gwariant	9	(82,081)	(242,584)	(324,665)
		(135,340)	(242,584)	(377,924)
Net gwariant		(36,559)	102,105	65,546
Trosglwyddiadu rhwng cronfeydd		48,359	(48,359)	-
Net symidiad mewn cyllid		11,800	53,746	65,546
Cysoni Arian		1,264,306	22,652	1,286,958
Cyfanswm y cyllid a ddygwyd ymlaen				
Cyfanswm y cyllid a gariwyd ymlaen	21	1,276,106	76,398	1,352,504

Mae holl weithgareddau'r grwp yn deillio o weithrediadau parhaus yn ystod y ddau gyfnod uchod.
Dangosir dadansoddiad cyllid ar gyfer 2021 yn nodyn 21.
Mae'r nodiadau ar dudalennayu 20 I 36 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Consolidated Statement of Financial Activities for the Year Ended 31 March 2022 (Including Consolidated Income and Expenditure Account and Statement of Total Recognised Gains and Losses)

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2022 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	2,143	315,122	317,265
Charitable activities	5	38,177	2,000	40,177
Other trading activities	6	97,634	-	97,634
Investment income	7	7	-	7
Total income		137,961	317,122	455,083
Expenditure on:				
Raising funds	8	(97,822)	-	(97,822)
Charitable activities	9	(68,461)	(295,692)	(364,153)
Total expenditure		(166,283)	(295,692)	(461,975)
Net (expenditure)/income		(28,322)	21,430	(6,892)
Net movement in funds		(28,322)	21,430	(6,892)
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,276,106	76,398	1,352,504
Total funds carried forward	21	1,247,784	97,828	1,345,612

	Note	Unrestricted funds £	Restricted funds £	Total 2021 £
Income and Endowments from:				
Donations and legacies	3	30,853	342,939	373,792
Charitable activities	5	11,937	1,750	13,687
Other trading activities	6	55,982	-	55,982
Investment income	7	9	-	9
Total income		98,781	344,689	443,470
Expenditure on:				
Raising funds	8	(53,259)	-	(53,259)
Charitable activities	9	(82,081)	(242,584)	(324,665)
Total expenditure		(135,340)	(242,584)	(377,924)
Net (expenditure)/income		(36,559)	102,105	65,546
Transfers between funds		48,359	(48,359)	-
Net movement in funds		11,800	53,746	65,546
Reconciliation of funds				
Total funds brought forward		1,264,306	22,652	1,286,958
Total funds carried forward	21	1,276,106	76,398	1,352,504

All of the group's activities derive from continuing operations during the above two periods.

The funds breakdown for 2021 is shown in note 21.

The notes on pages 18 to 34 form an integral part of these financial statements.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Rhif Cofrestru: 06249902)
Mantolen ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	2022 £	2021 £
Asedau sefydlog			
Asedau diriaethol	16	1,234,794	1,269,242
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	18	70,885	31,403
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	95,676	85,397
		166,561	116,800
Credidwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen un flwyddyn	20	(55,743)	(33,538)
Net asedau /(rhwymedigaethau) cyfredol		110,818	83,262
Net asedau		1,345,612	1,352,504
Cyllid yr elusen:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	21	97,827	76,398
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,247,785	1,276,106
Cyfanswm funds	21	1,345,612	1,352,504

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2022 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

• Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a

• Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 17 i 36 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 8/3/23 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

L Harrington
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 20 i 36 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Registration number: 06249902)
Consolidated Balance Sheet as at 31 March 2022

	Note	2022 £	2021 £
Fixed assets			
Tangible assets	16	1,234,794	1,269,242
Current assets			
Debtors	18	70,885	31,403
Cash at bank and in hand	19	95,676	85,397
		166,561	116,800
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(55,743)	(33,538)
Net current assets		110,818	83,262
Net assets		1,345,612	1,352,504
Funds of the group:			
Restricted income funds			
Restricted funds	21	97,827	76,398
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,247,785	1,276,106
Total funds	21	1,345,612	1,352,504

For the financial year ending 31 March 2022 the charity was entitled to exemption from audit under section 477 of the Companies Act 2006 relating to small companies.Directors' responsibilities:

- The members have not required the charity to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476; and

- The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies regime.

The financial statements on pages 15 to 34 were approved by the trustees, and authorised for issue on 8/3/23 and signed on their behalf by:

L R Harrington
Trustee

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Rhif cofrestru: 06249902)
Mantolen Cyfunol as at 31 Mawrth 2022

Buddsoddiadau	Nodyn	2022 £	2021 £
Asedau gosodedig			
Asedau diriaethol	16	1,234,794	1,269,242
		1	1
		1,234,795	1,269,243
Asedau Cyfredol			
Dyledwyr	18	55,895	23,383
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	19	78,699	78,993
		134,594	101,376
Credydwyr: Symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn	20	(23,497)	(18,023)
Net asedau cyfredol (rhwymedigaethau)/asedau		111,097	83,353
Net asedau		1,345,892	1,352,596
Cyllid y grŵp:			
Cyllid incwm cyfyngedig			
Cronfeydd cyfyngedig	21	97,827	76,398
Cyllid incwm anghyfyngedig			
Cronfeydd anghyfyngedig		1,248,065	1,276,198
Cyfanswm funds	21	1,345,892	1,352,596

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2022 roedd gan yr elusen hawl i gael ei heithrio rhag archwilio ariannol o dan adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n ymwneud â chwmnïau bach. Cyfrifoldebau cyfarwyddwyr:

• Nid yw'r aelodau wedi ei gwneud yn ofynnol i'r elusen gael archwiliad ariannol o'i chyfrifon am y flwyddyn dan sylw yn unol ag adran 476; a

• Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldebau am gydymffurfio â gofynion y Ddeddf o ran cofnodion cyfrifyddu a pharatoi cyfrifon.

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r darpariaethau sy'n berthnasol i gwmnïau sy'n ddarostyngedig i'r drefn cwmnïau bach.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 18 i 34 gan yr ymddiriedolwyr, ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 8/3/23 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

L Harrington
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 20 i 36 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

(Registration number: 06249902)
Balance Sheet as at 31 March 2022

	Note	2022 £	2021 £
Fixed assets			
Tangible assets	16	1,234,794	1,269,242
Investments		1	1
		1,234,795	1,269,243
Current assets			
Debtors	18	55,895	22,383
Cash at bank and in hand	19	78,699	78,993
		134,594	101,376
Creditors: Amounts falling due within one year	20	(23,497)	(18,023)
Net current assets		111,097	83,353
Net assets		1,345,892	1,352,596
Funds of the charity:			
Restricted income funds			
Restricted funds	21	97,827	76,398
Unrestricted income funds			
Unrestricted funds		1,248,065	1,276,198
Total funds	21	1,345,892	1,352,596

For the financial year ending 31 March 2022 the charity was entitled to exemption from audit under section 477 of the Companies Act 2006 relating to small companies.Directors' responsibilities:

• The members have not required the charity to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476; and

• The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies regime.

The financial statements on pages 15 to 34 were approved by the trustees, and authorised for issue on 8/3/23 and signed on their behalf by:

L R Harrington
Trustee

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

1 Statws Elusennol

Mae'r elusen yn un sydd wedi ei chyfyngu gan warant, a'i hymgorffori yng Nghymru a Lloegr, ac o ganlyniad nid oes ganddi gyfran o'r cyfalaf. Mae pob un o'r ymddiriedolwyr yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r elusen pe byddai'n methdalu.

Mae'r elusen wedi ei hymgorffori yng Nghymru a Lloegr.

Cyfeiriad ei swyddfa gofrestredig yw:

Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tudful
Morgannwg Ganol
CF47 8UB

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi gan yr ymddiriedolwyr ar 8/03/23

2 Polisïau cyfrifo

Crynodeb o bolisïau cyfrifo sylweddol ac amcangyfrifon cyfrifo allweddol
Caiff y prif bolisïau cyfrifo a weithredwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu gosod isod. Cafodd y polisïau hyn eu gweithredu'n gyson ym mhob blwyddyn a gyflwynwyd, oni nodir fel arall.

Datganiad o gydsynio
Cafodd y datganiadau ariannol eu paratoi yn unol â Chyfrifyddu ac Adrodd yn Ôl gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) - (Datganiad o'r Arfer a Argymhellir gan Elusennau (FRS 102)), Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) Maent hefyd yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006 a Deddf Elusennau 2011

Sail y paratoad
Mae Canolfan a Menter Gymraeg Merthyr Tudful yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102. Caiff asedau a rhwymedigaethau eu cydnabod i ddechrau yn ôl cost hanesyddol neu werth trafod oni nodir fel arall yn y nodiadau polisi cyfrifyddu perthnasol.

Sail cyfuno
Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol yr elusen ac ymgymeriadau ei his-gwmnïau a luniwyd hyd at 31 Mawrth 2022.

Ni chaiff unrhyw ddatganiad am weithgareddau ariannol ei gyflwyno ar gyfer yr elusen, fel a ganiatawyd gan adran 408 Deddf Cwmnïau 2006. Gwnaeth yr elusen colled o ariannol ar ôl treth ar gyfer y flwyddyn ariannol, sef £6,892 (2021 – gwarged £65,546).

1 Charity status

The charity is limited by guarantee, incorporated in England and Wales, and consequently does not have share capital. Each of the trustees is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the assets of the charity in the event of liquidation.

The charity is incorporated in England and Wales.

The address of its registered office is:

Neuadd Soar
Pontmorlais
Merthyr Tydfil
Mid Glamorgan
CF47 8UB

These financial statements were authorized for issue by the trustees on 08/03/23

2 Accounting policies

Summary of significant accounting policies and key accounting estimates
The principal accounting policies applied in the preparation of these financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the years presented, unless otherwise stated.

Statement of compliance
The financial statements have been prepared in accordance with Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice (applicable to charities preparing their accounts in accordance with the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102)) (issued in October 2019) - (Charities SORP (FRS 102)), the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102) and the Companies Act 2006.

Basis of preparation

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful meets the definition of a public benefit entity under FRS 102. Assets and liabilities are initially recognised at historical cost or transaction value unless otherwise stated in the relevant accounting policy notes.

Basis of consolidation
The consolidated financial statements consolidate the financial statements of the charity and its subsidiary undertakings drawn up to 31 March 2022.

No statement of financial activities is presented for the charity as permitted by section 408 of the Companies Act 2006. The charity made a deficit after tax for the financial year of £6,892 (2021 - surplus of £65,546).

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

Mae is-gwmni'n endid sy'n cael ei reoli gan yr elusen. Caiff rheolaeth ei gyflawni pan fo gan yr elusen y pŵer i lywodraethu polisïau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgaredd.

Caiff canlyniadau is-gwmnïau caffaeledig neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn eu cynnwys yn natganiad y gweithgareddau ariannol o'r dyddiad y daeth y caffaeliad i rym neu i fyny at y dyddiad y daeth y gwaredu i rym, fel sy'n briodol. Ble y bo'n angenrheidiol, caiff addasiadau eu gwneud i ddatganiadau'r is-gwmnïau er mwyn dod â'u polisïau cyfrifo i fod yn unol â'r rheini a ddefnyddiwyd gan y grŵp.

Caiff trafodion rhwng cwmnïau, balansau ac enillion na chaiff eu gwireddu ar drafodion rhwng yr elusen a'i his-gwmnïau, sy'n berthnasol i bartïon, eu gwaredu'n llwyr.

Caiff colledion intra-grŵp eu gwaredu hefyd ond gallent ddynodi nam sy'n gofyn am gydnabyddiaeth yn y datganiadau ariannol cyfunol.

Cafodd polisïau cyfrifo is-gwmnïau eu newid ble yr oedd yn angenrheidiol i sicrhau cysondeb gyda'r polisïau a fabwysiadwyd gan y grŵp.

Eithrio rhag paratoi datganiad llif arian
Dewisodd yr elusen fabwysiadu Bwletin 1 a gyhoeddwyd ar 2 Chwefror 2016 ac felly nid ydyw wedi cynnwys datganiad llif arian yn y datganiadau ariannol hyn.

Busnes hyfyw
Cafwyd pwysau ar y llif arian o ganlyniad i gyfraniad ariannol blynyddol sylweddol y cyngor yn dod i ben rai blynyddoedd yn ôl, ynghyd â chyndynrwydd noddwyr i ddarparu ar gyfer costau craidd y Fenter. Yn ychwanegol at hyn mae ansicrwydd cynhenid o ganlyniad i Bandemig Covid-19. Mae'r Ymddiriedolwyr yn hyderus y bydd sicrhau nawdd oddi wrth ddau Grant Ardrethi Busnes, Cynllun Cadw Swyddi, Cronfa Sefydlogrwydd Cyngor y Celfyddydau a Chronfa Dreftadaeth y Loteri yn ystod Argyfwng Covid wedi galluogi'r elusen i gynllunio ar gyfer dyfodol y sefydliad. Er gwaetha'r problemau a wynebwyd gan y sefydliad dros y 2 flynedd ddiwethaf a'r ansicrwydd mae Pandemig Covid-19 yn ei gyflwyno i ni, mae'r ymddiriedolwyr o'r farn nad oes yna unrhyw ansicrwydd materol ynghylch gallu'r elusen i barhau fel busnes hyfyw, nac unrhyw feysydd ansicrwydd sylweddol eraill sy'n effeithio ar werth cario ymlaen asedau a gedwir gan yr elusen.

Incwm a gwaddolion
Caiff yr holl incwm ei gydnabod pan fydd gan yr elusen hawliad dros yr incwm, y mae'n debygol y bydd yr incwm yn cael ei dderbyn ac y bydd y swm o'r incwm sy'n dderbyniadwy yn gallu cael ei fesur yn ddibynadwy.

A subsidiary is an entity controlled by the charity. Control is achieved where the charity has the power to govern the financial and operating policies of an entity so as to obtain benefits from its activities.

The results of subsidiaries acquired or disposed of during the year are included in the statement of financial activities from the effective date of acquisition or up to the effective date of disposal, as appropriate. Where necessary, adjustments are made to the financial statements of subsidiaries to bring their accounting policies into line with those used by the group.

Inter-company transactions, balances and unrealised gains on transactions between the charity and its subsidiaries, which are related parties, are eliminated in full.

Intra-group losses are also eliminated but may indicate an impairment that requires recognition in the consolidated financial statements.

Accounting policies of subsidiaries have been changed where necessary to ensure consistency with the policies adopted by the group

Exemption from preparing a cash flow statement
The charity opted to early adopt Bulletin 1 published on 2 February 2016 and have therefore not included a cash flow statement in these financial statements.

Going concern
There has been pressure on cashflow as a result of the considerable annual Financial contribution of the council having come to an end a few years ago, together with the reluctance of funders to provide for core costs of the Menter. Added to this are the inherent uncertainties as a result of the Covid 19 Pandemic. The Trustees are confident that as a result of funding from Business Rates Grants, the Job Retentions Scheme, the Arts Council Stabilization Fund and the Heritage Lottery Covid Emergency Fund the Charity has been able to plan for the future of the organisation. Despite the problems faced by the organisation and the uncertainty that the Covid 19 Pandemic continues to present, the trustees believe that there are no material uncertainties about the charity's ability to continue as a going concern nor any significant areas of uncertainty that affect the carrying value of assets held by the charity.

Income and endowments
All income is recognised once the charity has entitlement to the income, it is probable that the income will be received and the amount of the income receivable can be measured reliably.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

Rhoddion a chymunroddion
Caiff rhoddion eu cydnabod pan fo'r elusen wedi cael ei hysbysu yn ysgrifenedig am swm a dyddiad y setliad. Ar achlysur pan fo rhodd yn amodol ar amodau sy'n gofyn am lefel o berfformiad gan yr elusen cyn bod yr elusen â hawl i'r cyllid, caiff yr incwm ei ohirio ac ni chaiff ei gydnabod hyd nes bod yr amodau hynny'n cael eu bodloni'n llwyr, neu fod cyflawniad o'r amodau hynny yn gyfan gwbl oddi fewn i reolaeth yr elusen a'i fod yn debygol y bydd yr amodau hyn yn cael eu cyflawni yn ystod y cyfnod adrodd yn ôl.

Grantiau derbynadwy
Caiff grantiau eu cydnabod pan fo gan yr elusen hawliad i'r cyllid a bod unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â'r grantiau eto i'w diwallu, caiff yr incwm ei gydnabod fel rhwymedigaeth a'i gynnwys ar y fantolen fel incwm gohiriedig i'w ryddhau.

Gwariant
Caiff yr holl wariant ei gydnabod cyn gynted ag y bo oblygiad cyfreithiol neu adeiladol i'r gwariant hwnnw, y mae'n debygol fod angen setliad ac y gall y swm gael ei fesur mewn modd dibynadwy. Caiff yr holl gostau eu dyrannu i'r pennawd gwariant cymwys sy'n cronni costau tebyg i'r categori hwnnw. Pan na fo costau'n gallu cael eu priodoli i benawdau penodol y maent wedi eu dyrannu ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, gyda chostau canolog staff wedi eu dyrannu ar sail amser a dreuliwyd, a chostau dibrisiad wedi eu dyrannu a ddyrannwyd ar y gyfran o'r defnydd o'r ased.

Gweithgareddau elusennol
Mae gwariant elusennol yn cynnwys y costau hynny sy'n ddyledus i'r elusen wrth iddi gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau i'w buddiolwyr. Y mae'n cynnwys y costau y gellir eu dyrannu'n uniongyrchol i'r fath weithgareddau a'r costau hynny sydd o natur anuniongyrchol sydd eu hangen i'w cefnogi nhw.

Costau cefnogi
Mae costau cefnogi'n cynnwys swyddogaethau canolog ac maen nhw wedi cael eu dyrannu i gategorïau costau gweithgaredd ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau, er enghraifft, dyrannu costau eiddo yn ôl arwynebedd lawr, neu per capita, costau staff yn ôl yr amser a chostau eraill yn ôl y defnydd ohonynt.

Costau llywodraethiant
Mae'r rhain yn cynnwys costau a briodolir â chydsynio'r elusen â gofynion cyfansoddiadol a statudol, yn cynnwys archwilio, rheoli strategol a chyfarfodydd ymddiriedolwyr ac ad-dalu costau.

Trethiant
Caiff ei ystyried fod yr elusen wedi llwyddo yn y profion a osodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac felly y mae'n bodloni'r diffiniad o gwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaethol DU. Gan hynny, mae'n bosibl fod yr elusen wedi ei hesgusodi rhag trethiant mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd oddi fewn i gategorïau sy'n cael eu cynnwys ym Mhennod 3 Rhan 11 Deddf Treth Gorfforaethol 2010 neu Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Taliadau 1992, i'r graddau fod incwm neu enillion o'r fath yn gymwys yn gyfan gwbl at ddibenion elusennol.

Donations and legacies

Donations are recognised when the charity has been notified in writing of both the amount and settlement date. In the event that a donation is subject to conditions that require a level of performance by the charity before the charity is entitled to the funds, the income is deferred and not recognised until either those conditions are fully met, or the fulfilment of those conditions is wholly within the control of the charity and it is probable that these conditions will be fulfilled in the reporting period.

Grants receivable

Grants are recognised when the group has an entitlement to the funds and any conditions linked to the grants have been met. Where performance conditions are attached to the grant and are yet to be met, the income is recognised as a liability and included on the balance sheet as deferred income to be released.

Expenditure

All expenditure is recognised once there is a legal or constructive obligation to that expenditure, it is probable settlement is required and the amount can be measured reliably. All costs are allocated to the applicable expenditure heading that aggregate similar costs to that category. Where costs cannot be directly attributed to particular headings they have been allocated on a basis consistent with the use of resources, with central staff costs allocated on the basis of time spent, and depreciation charges allocated on the portion of the asset's use. Other support costs are allocated based on the spread of staff costs.

Charitable activities

Charitable expenditure comprises those costs incurred by the charity in the delivery of its activities and services for its beneficiaries. It includes both costs that can be allocated directly to such activities and those costs of an indirect nature necessary to support them.

Support costs

Support costs include central functions and have been allocated to activity cost categories on a basis consistent with the use of resources, for example, allocating property costs by floor areas, or per capita, staff costs by the time spent and other costs by their usage.

Governance costs

These include the costs attributable to the charity's compliance with constitutional and statutory requirements, including audit, strategic management and trustees's meetings and reimbursed expenses.

Taxation

The charity is considered to pass the tests set out in Paragraph 1 Schedule 6 of the Finance Act 2010 and therefore it meets the definition of a charitable company for UK corporation tax purposes. Accordingly, the charity is potentially exempt from taxation in respect of income or capital gains received within categories covered by Chapter 3 Part 11 of the Corporation Tax Act 2010 or Section 256 of the Taxation of Chargeable Gains Act 1992, to the extent that such income or gains are applied exclusively to charitable purposes.

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

Asedau sefydlog diriaethol
Mae asedau sefydlog unigol sy'n costio £500.00 neu fwy yn cael eu cofnodi i ddechrau yn ôl cost.

Dibrisiad ac amorteiddiad
Caiff dibrisiad ei ddarparu ar asedau sefydlog diriaethol er mwyn dibrisio'r gost neu'r prisiad, llai unrhyw werth gweddilliol amcangyfrifir, dros eu bywyd economaidd defnyddiol ddisgwylied fel a ganlyn:

Dosbarth ased	Dull a chyfradd dibrisiad
Eiddo Rhydd-ddaliol	2% ar y gost
Darnau gosod ac offer	15% llai balans

Dyledwyr masnach
Y symiau sy'n ddyledus gan gwsmeriaid yw dyledwyr masnach, a hynny am nwyddau a werthwyd neu wasanaethau a berfformiwyd wrth redeg y busnes.

Caiff dyledwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn. Caiff darpariaeth ar gyfer amhariad dyledwyr masnach ei sefydlu pan fo tystiolaeth wrthrychol na fydd yr elusen yn gallu casglu'r holl symiau sy'n ddyledus yn ôl telerau gwreiddiol y derbyniadwyon.

Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod
Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod wrth law ac adneuon galw.

Credydwyr masnach
Mae credydwyr masnach yn oblygiadau i dalu am nwyddau neu wasanaethau sydd wedi eu caffael yn ystod hynt busnes oddi wrth gyflenwyr. Mae cyfrifon taladwy yn cael eu dosbarthu fel rhwymedigaethau cyfredol os and oes gan yr elusen hawl ddiamod, ar ddiwedd y cyfnod adrodd yn ôl, i ohirio setliad o'r credydwr am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl. Os oes yna hawl ddiamod i oedi setliad am o leiaf deuddeg mis ar ôl y dyddiad adrodd yn ôl, maen nhw'n cael eu cyflwyno fel rhwymedigaethau di-gyfredol.

Caiff credydwyr masnach eu cydnabod yn ôl pris trafodyn.

Strwythur cronfa ariannol
Mae cronfeydd cyffredinol ydy cronfeydd incwm di-gyfyngedig sydd ar gael i'w defnyddio yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr ymhellach at amcanion yr elusen

Mae cronfa asedau sefydlog yn cynrychioli net gwerth llyfr eiddo ac asedau diraethol sefydlog eraill.

Cronfeydd incwm cyfyngedig yw'r rheini sy'n cael eu rhoi i'w defnyddio mewn maes penodol neu at ddibenion arbennig, ac mae'r defnydd ohono wedi ei gyfyngu i'r maes neu'r diben hwnnw.

Tangible fixed assets
Individual fixed assets costing £500.00 or more are initially recorded at cost.

Depreciation and amortisation
Depreciation is provided on tangible fixed assets so as to write off the cost or valuation, less any estimated residual value, over their expected useful economic life as follows:

Asset class	Depreciation method and rate
Freehold property	2% on cost
Furniture and Equipment	15% reducing balance

Trade debtors
Trade debtors are amounts due from customers for merchandise sold or services performed in the ordinary course of business.

Trade debtors are recognised initially at the transaction price. A provision for the impairment of trade debtors is established when there is objective evidence that the charity will not be able to collect all amounts due according to the original terms of the receivables.

Cash and cash equivalents
Cash and cash equivalents comprise cash on hand and call deposits.

Trade creditors
Trade creditors are obligations to pay for goods or services that have been acquired in the ordinary course of business from suppliers. Accounts payable are classified as current liabilities if the charity does not have an unconditional right, at the end of the reporting period, to defer settlement of the creditor for at least twelve months after the reporting date. If there is an unconditional right to defer settlement for at least twelve months after the reporting date, they are presented as non-current liabilities.

Trade creditors are recognised initially at the transaction price.

Fund structure
General Fund are unrestricted income funds that are available for use at the trustees's discretion in furtherance of the objectives of the charity.

Fixed asset fund represents the net book value of property and other tangible fixed assets.

Restricted income funds are those donated for use in a particular area or for specific purposes, the use of which is restricted to that area or purpose.

Pensiynau ac oblygiadau ôl-ymddeoliad eraill
Mae'r grŵp yn gweithredu cynllun cyfraniadau pensiwn diffiniedig. Codir tâl cyfraniadau yn y Datganiad o Weithredoedd Ariannol gan eu bod yn dyfod yn daladwy yn unol â rheolau'r cynllun. sef cynllun pensiwn ble y caiff cyfraniadau sefydlog eu talu i gronfa bensiwn ac nad oes gan y grŵp oblygiad cyfreithiol nad adeiladol i dalu cyfraniadau pellach hyd yn oed os nad yw'r gronfa'n dal asedau digonol i dalu'r holl gyflogeion a'r buddion perthnasol i wasanaeth cyflogeion yn y cyfnod hwn a chyfnodau blaenorol.

Caiff cyfraniadau i gynllunio cyfrannu diffiniedig eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ble y maent yn ddyledus.
Offerynnau ariannol
Dosbarthiad
Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol o'r fath sy'n cymhwyso fel offerynnau ariannol sylfaenol, sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu cydnabod yn ôl gwerth trafodyn.

3 Incwm oddi wrth roddion a chymunroddion

	Cronfeydd cyffredinol £	Cronfeydd cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Rhoddion a chymynroddion;				
Rhoddion oddi wrth unigolion	2,143	-	2,143	853
Grantiau	-	315,122	315,122	372,939
	2,143	315,122	317,265	373,792

4 Grantiau derbyniadwy

	Cronfeydd cyffredinol	Cronfeydd cyfyngedig	Cyfanswm cronfeydd 2022	Cyfanswm cronfeydd 2021
	£	£	£	£
Llywodraeth Cymru	-	60,000	60,000	60,000
Cyngor Celfyddydau Cymru	-	145,720	145,720	71,500
MTCBC	-	13,132	13,132	30,000
Loteri Treftadaeth CBSMT	-	44,344	44,344	159,745
Davies Charities	-	2,500	2,500	-
Kickstart	-	10,796	10,796	-
CFAP	-	-	-	-
Loteri Fawr	-	-	-	-
Pilgrims Trust	-	7,647	7,647	9,278
Cynllun Cadw Swyddi	-	7,294	7,294	40,616
Moondance	-	-	-	1,800
Welsh Churches Fund		23,689	23,689	-
	-	315,122	315,122	372,939

Pensions and other post retirement obligations

The group operates a defined contribution pension scheme which is a pension plan under which fixed contributions are paid into a pension fund and the group has no legal or constructive obligation to pay further contributions even if the fund does not hold sufficient assets to pay all employees the benefits relating to employee service in the current and prior periods.

Contributions to defined contribution plans are recognised in the Statement of Financial Activities when they are due.

Financial instruments

Classification

The charity only has financial assets and financial liabilities of a kind that qualify as basic financial instruments. Basic financial instruments are recognised at transaction value.

3 Income from donations and legacies

	General Funds £	Restricted £	Total 2022 £	Total 2021 £
Donations and legacies;				
Donations from individuals	2,143	-	2,143	853
Grants	-	315,122	315,122	372,939
	2,143	315,122	317,265	373,792

4 Grants Receivable

	General Funds £	Restricted Funds £	Total Funds 2022 £	Total Funds 2021 £
Welsh Government	-	60,000	60,000	60,000
Arts Council of Wales	-	145,720	145,720	71,500
MTCBC	-	13,132	13,132	30,000
Heritage Lottery	-	44,344	44,344	159,745
Davies Charities	-	2,500	2,500	-
Kickstart	-	10,796	10,796	-
Pilgrim Trust	-	7,647	7,647	9,278
Job Retention Scheme / SSP	-	7,294	7,294	40,616
Welsh Churches Fund	-	23,689	23,689	-
Moondance	-	-	-	1,800
	-	315,122	315,122	372,939

5 Incwm o weithgareddau elusennol

	Cronfeydd cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Incwm Rent	34,180	-	34,180	11,108
Gweithgareddau'r Theatr	1,890	-	1,890	1,906
Gweithgareddau'r Ganolfan	2,107	2,000	4,107	673
	38,177	2,000	40,177	13,687

6 Incwm o weithgareddau masnachu eraill

	Cronfeydd cyffredinol £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Gwaith Cyfieithu	97,634	97,364	55,982
	97,634	97,364	55,982

7 Incwm Buddsoddiad

	Cronfeydd cyffredinol £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Llog derbyniadwy ar adnau banc	7	7	9

5 Income from charitable activities

	General Funds	Restricted Funds	Total Funds 2022	Total Funds 2021
	£	£	£	£
Rental income	34,180	-	34,180	11,108
Theatre activities	1,890	-	1,890	1,906
Centre activities	2,107	2,000	4,107	673
	38,177	2,000	40,177	13,687

6 Income from other trading activities

	General Funds £	Total 2022 £	Total 2021 £
Trading income;			
Translation work	97,634	97,634	55,982
	97,634	97,634	55,982

7 Investment income

	General Funds £	Total 2022 £	Total 2021 £
Interest receivable on bank deposits	7	7	9

8 Gwariant ar godi arian

	Cronfeydd cyffredinol	
Costau masnachu'r is-gwmni	**2022**	**2021**
	£	**£**
Cyfieithwyr llawrydd	34,384	16,086
Costau staff	42,932	25,572
Hysbysebu	642	-
Costau swyddfa	8,857	7,738
Costau adeiladau	6,012	1,710
Costau cyffredinol	9	-
Tanysgrifiadau	2,790	-
Ffioedd cyfrifydd	2,100	2,100
Taliadau banc	96	53
	97,822	53,259

9 Gwariant ar weithgareddau elusennol

	Nodyn	Cronfeydd Cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfansem 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Costau uniongyrchol		1,991	72,715	74,706	17,810
Costau staff		872	101,701	102,573	109,399
Costau cefnogi dynodedig	10	58,061	119,261	177,322	187,774
Costau llywodraethiant	10	7,537	2,015	9,552	9,682
		68,461	295,692	364,153	324,665

10 Dadansoddiad o gostau llywodraethiant a chymorth

Costau llywodraethiant

	Cronfeydd cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Ffi yr Arholwr Annibynnol				
Arholi'r datganiadau ariannol	5,000	-	5,000	4,300
Ffioedd eraill a dalwyd i'r Arholwyr	2,537	2,015	4,552	5,382
	7,537	2,015	9,552	9,682

8 Expenditure on raising funds

Trading subsidiary costs	General Funds 2022 £	General Funds 2021 £
Freelance Translators	34,384	16,086
Staff Costs	42,932	25,572
Advertising	642	-
Office costs	8,857	7,738
Premises costs	6,012	1,710
General expenses	9	-
Bad Debt	2,790	-
Accountancy fees	2,100	2,100
Bank charges	96	53
	97,822	53,259

9 Expenditure on charitable activities

	Note	General Funds £	Restricted £	Total 2022 £	Total 2021 £
Direct costs		1,991	72,715	74,706	17,810
Staff costs		872	101,701	102,573	109,399
Allocated support costs	10	58,061	119,261	177,322	187,774
Governance costs	10	7,537	2,015	9,552	9,682
		68,461	295,692	364,153	324,665

10 Analysis of governance and support costs

Governance costs

	General Funds £	Restricted £	Total 2022 £	Total 2021 £
Independent examiner fees				
Examination of the financial statements	5,000	-	5,000	4,300
Other fees paid to examiners	2,537	2,015	4,552	5,382
	7,537	2,015	9,552	9,682

Dadansoddi costau cymorth

	Gweithgaredd Elusennol	Swyddogaeth Llywodraethiant	Cyfanswm 2022	Cyfanswm 2021
	£	£	£	£
Hysbysebu	5,728	-	5,728	2,270
Hyfforddiant	1,634		1,634	
Costau Swyddfa	16,562	-	16,562	1,578
Costau Adeiladau	103,230	-	103,230	125,027
Costau Cyffredinol	2,193	-	2,193	126
Ffioedd Cyfrifeg	-	9,552	9,552	9,682
Tanysgrifiadau	954	-	954	1,295
Ffioedd Proffesiynol	20,090	-	20,090	17,156
Dyled Gwael	(8,642)	-	(8,642)	4,088
Costau Banc	1,125	-	1,125	974
Dibrisiant	34,448	-	34,448	35,259
	177,322	9,552	186,874	197,455

11 Net incwm / adnoddau

Mae Net adnoddau allan am y flwyddyn yn cynnwys:

	2022	2021
	£	£
Gweithredu prydlesau – offer a pheririannau	1,986	1,933
Dibrisiant asedau sefydlog	34,448	35,259

12 Cydnabyddiaeth tâl a chostau'r Ymddiriedolwyr

Nid does unrhyw ymddiriedolwr, nac unrhyw berson sy'n gysylltiedig â hwy, wedi derbyn unrhyw gydnabyddiaeth tâl oddi wrth y grŵp yn ystod y flwyddyn.

Nid oes unrhyw ymddiriedolwr wedi derbyn unrhyw ad-daliad costau nac unrhyw fudd-dal arall oddi wrth yr elusen yn ystod y flwyddyn.

Analysis of support costs

	Charitable Activity	Governance Function	Total 2022	Total 2021
	£	£	£	£
Advertising	5,728	-	5,728	2,270
Training	1,634	-	1,634	-
Office costs	16,562	-	16,562	1,578
Premises costs	103,230	-	103,230	125,027
General expenses	2,193	-	2,193	126
Accountancy fees	-	9,552	9,552	9,682
Subscriptions	954	-	954	1,295
Professional fees	20,090	-	20,090	17,156
Bad debt	(8,642)	-	(8,642)	4,088
Bank charges	1,125	-	1,125	974
Depreciation	34,448	-	34,448	35,259
	177,322	9,552	186,874	197,455

11 Net incoming/outgoing resources

Net (outgoing)/incoming resources for the year include:

	2022	2021
	£	£
Operating leases - plant and machinery	1,986	1,933
Depreciation of fixed assets	34,448	35,259

12 Trustees remuneration and expenses

No trustees, nor any persons connected with them, have received any remuneration from the group during the year.

No trustees have received any reimbursed expenses or any other benefits from the charity during the year.

13 Costau staff

Roedd costau cronnol y gyflogres fel a ganlyn:

	2022 £	2021 £
Costau staff yn ystod y flwyddyn:		
Pac a chyflogau	95,121	101,748
Costau nawdd cymdeithasol	5,123	5,253
Costau pensiwn	2,329	2,398
	102,573	109,399

Roedd cyfartaledd misol y nifer o bersonau (yn cynnwys tîm uwch reoli) a gyflogwyd gan yr elusen yn ystod yflwyddyn wedi ei fynegi fel cyfwerthyddion llawn amser fel a ganlyn:

	Rhif 2022	Rhif 2021
Staff	9	7

Ni dderbyniodd unrhyw gyflogai enillion o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn.

Cyfanswm buddion cyflogai personél rheoli allweddol yr elusen oedd £33,570 (2020 - £33,570).

14 Tâl yr arholwr annibynnol

	2022 £	2021 £
Arholi'r datganiadau ariannol	5,000	4,300
Ffioedd eraill yr arholwyr		
Arholi cyfrifon unrhywrai sy'n gysylltiedig â'r elusen	2,100	2,100
Yr holl wasanaethau eraill	4,552	5,382
	6,652	7,482

15 Trethiant

Mae'r elusen yn elusen gofrestredig ac felly wedi ei hesgusodi rhag trethiant.

13 Staff costs

The aggregate payroll costs were as follows:

	2022 £	2021 £
Staff costs during the year were:		
Wages and salaries	95,121	101,748
Social security costs	5,123	5,253
Pension costs	2,329	2,398
	102,573	109,399

The monthly average number of persons (including senior management / leadership team) employed by the group during the year expressed as full time equivalents was as follows:

	2022 No	2021 No
Staff	9	7

No employee received emoluments of more than £60,000 during the year.

The total employee benefits of the key management personnel of the group were £33,570 (2021 - £33,570).

14 Independent examiner's remuneration

	2022 £	2021 £
Examination of the financial statements	5,000	4,300
Other fees to examiners		
The examining of accounts of any associate of the charity	2,100	2,100
All other services	4,552	5,382
	6,652	7,482

15 Taxation

The Charity is a registered charity and is therefore exempt from taxation.

16 Asedau diriaethol sefydlog

Grŵp

	Tir ac Adeiladau £	Dodrefn ac Offer £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2021	1,532,649	98,737	1,631,386
Ar 31 Mawrth 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2021	294,040	68,104	362,144
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	4,595	34,448
Ar 31 Mawrth 2022	323,893	72,699	396,592
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2022	1,208,756	26,038	1,234,794
Ar 31 Mawrth 2021	1,238,609	30,633	1,269,242

Elusen

	Tir ac Adeiladau £	Dodrefn ac Offer £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2021	1,532,649	98,737	1,631,386
Ar 31 Mawrth 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2021	294,040	68,104	362,144
Tâl godwyd am y flwyddyn	29,853	4,595	34,448
Ar 31 Mawrth 2022	323,893	72,699	396,592
Net llyfrwerth			
Ar 31 Mawrth 2022	1,208,756	26,038	1,234,794
Ar 31 Mawrth 2021	1,238,609	30,633	1,269,242

16 Tangible fixed assets

Group

	Land and buildings £	Furniture and equipment £	Total £
Cost			
At 1 April 2021	1,532,649	98,737	1,631,386
At 31 March 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Depreciation			
At 1 April 2021	294,040	68,104	362,144
Charge for the year	29,853	4,595	34,448
At 31 March 2022	323,893	72,699	396,592
Net book value			
At 31 March 2022	1,208,756	26,038	1,234,794
At 31 March 2021	1,238,609	30,633	1,269,242

Charity

	Land and buildings £	Furniture and equipment £	Total £
Cost			
At 1 April 2021	1,532,649	98,737	1,631,386
At 31 March 2022	1,532,649	98,737	1,631,386
Depreciation			
At 1 April 2021	294,040	68,104	362,144
Charge for the year	29,853	4,595	34,448
At 31 March 2022	323,893	72,699	396,592
Net book value			
At 31 March 2022	1,208,756	26,038	1,234,794
At 31 March 2021	1,238,609	30,633	1,269,242

17 Buddsoddiadau asedau sefydlog

Elusen

Cyfranddaliadau yn ymgymeriadau'r grŵp a buddion cyfranogol

	Ymgymeriadau' r is-gwmni £	Cyfanswm £
Cost		
Ar 1 Ebrill 2021	1	1
Ar 31 Mawrth 2022	1	1
Net llyfrwerth		
Ar 31 Mawrth 2022	1	1
Ar 31 Mawrth 2021	1	1

Manylion yr ymgymeriadau

Yn dilyn, ceir manylion y buddsoddiadau ble deil yr elusen 20% neu fwy o werth enwol unrhyw ddosbarth o gyfalaf cyfranddaliadau:

Ymgymeriad	Gwlad ei ymgorffori	Daliad	Cyfran daliad hawliau pleidleiso a chyfranddaliadau		Prif weithgaredd
			2022	2021	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar, Pontmorlais, Merthyr Tydfil, CF47 8UB	Cymru a Lloegr	Cyfranddaliadau cyffredin	100%	100%	Darparu gwasanaeth cyfieithu

Is-gwmnïau

Y elw ar gyfer y cyfnod ariannol i Lingo Soar Cyfyngedig oedd £192 (2021 - £(2,273)) a swm cronnol cyfalaf ac wrth gefn ar ddiwedd y cyfnod oedd £(279) (2021 - £91).

Rhif Cofrestru'r Cwmni yw 11810191.

17 Fixed asset investments

Charity

Shares in group undertakings and participating interests

	Subsidiary undertakings £	Total £
Cost		
At 1 April 2021	1	1
At 31 March 2022	1	1
Net book value		
At 31 March 2022	1	1
At 31 March 2021	1	1

Details of undertakings

Details of the investments in which the charity holds 20% or more of the nominal value of any class of share capital are as follows:

Undertaking	Country of incorporation	Holding	Proportion of voting rights and shares held		Principal activity
			2022	2021	
Lingo Soar Cyfyngedig Canolfan Soar, Pontmorlais, Merthyr Tydfil, CF47 8UB	England and Wales	Ordinary Shares	100%	100%	Provision of translation services

Subsidiaries

The loss for the financial period of Lingo Soar Cyfyngedig was £192 (2021 - £(2,273)) and the aggregate amount of capital and reserves at the end of the period was £(279) (2021 - £(91)).

The Company registered number is 11810191.

18 Debtors

	Grŵp		Elusen	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Dyledwyr masnach	68,589	30,550	54,013	22,167
Rhagdaliadau	2,296	853	1,882	216
	70,885	31,403	55,895	22,383

19 Arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod

	Grŵp		Elusen	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Arian parod yn y banc	95,676	85,397	78,699	78,993

20 Credidwyr: symiau'n disgyn sy'n ddyledus ymhen blwyddyn

	Grŵp		Grŵp	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Credydwyr treth	27,864	11,484	12,714	5,742
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	2,663	1,627	2,663	1,627
VAT taliadwy	13,873	7,911	-	-
Credywyr eraill	347	486	347	486
Oherwydd ymgymeriadau grŵp	-	-	1,481	3,756
A Croniadau	10,996	12,030	6,292	6,412
	55,743	33,538	23,497	18,023

18 Debtors

	Group		Charity	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Trade debtors	68,589	30,550	54,013	22,167
Prepayments	2,296	853	1,882	216
	70,885	31,403	55,895	22,383

19 Cash and cash equivalents

	Group		Charity	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Cash at bank	95,676	85,397	78,699	78,993

20 Creditors: amounts falling due within one year

	Group		Charity	
	2022	2021	2022	2021
	£	£	£	£
Trade creditors	27,864	11,484	12,714	5,742
Due to group undertakings	-	-	1,481	3,756
Other taxation and social security	2,663	1,627	2,663	1,627
VAT payable	13,873	7,911	-	-
Other creditors	347	486	347	486
Accruals	10,996	12,030	6,292	6,412
	55,743	33,538	23,497	18,023

21 Cronfeydd

Grŵp

	Mantolen ar 1 Ebrill 2021 £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau a wariwyd £	Mantolen ar 31 Mawrth 2022 £
Cronfeydd anghyfyngedig				
Cyffredinol				
Cyllid cyffredinol	18,644	137,961	(132,423)	23,182
Cronfa Asedau Sefydlog	1,257,462	-	(32,859)	1,224,603
	1,276,106	137,961	(166,282)	1,247,275
Cronfeydd cyfyngedig				
Cronfa'r organ	-	75,680	(75,680)	-
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	5,236	-	(785)	4,451
Llywodraeth Cymru	2,199	60,000	(60,000)	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	43,555	147,720	(122,098)	69,177
MTCBC	-	13,132	-	13,132
Loteri Fawr	7,171	-	(803)	6,368
Loteri Treftadaeth	18,237	-	(18,237)	-
Cynllun Cadw Swyddi	-	7,294	(7,294)	-
Kickstart	-	10,796	(10,796)	-
Davies Charities	-	2,500	-	2,500
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	76,398	317,122	(295,693)	97,827
Cyfanswm funds	1,352,504	455,083	(461,975)	1,345,612

21 Funds

Group

	Balance at 1 April 2021 £	Incoming resources £	Resources expended £	Balance at 31 March 2022 £
Unrestricted funds				
General				
General Funds	18,644	137,961	(133,423)	23,182
Fixed Asset Fund	1,257,462	-	(32,859)	1,224,603
	1,276,106	137,961	(166,282)	1,247,785
Restricted funds				
Organ Fund	-	75,680	(75,680)	-
Coalfield Regeneration Trust	5,236	-	(785)	4,451
Welsh Government	2,199	60,000	(60,000)	2,199
Arts Council of Wales	43,555	147,720	(122,098)	69,177
MTCBC	-	13,132	-	13,132
Big Lottery	7,171	-	(803)	6,368
National Heritage Lottery	18,237	-	(18,237)	-
Job Retention Scheme	-	7,294	(7,294)	-
Kickstart	-	10,796	(10,796)	-
Davies Charities	-	2,500	-	2,500
Total restricted funds	76,398	317,122	(295,693)	97,827
Total funds	1,352,504	455,083	(461,975)	1,345,612

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful
Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

	Mantolen ar 1 Ebrill 2020 £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau a wariwyd £	Trosglwyddiadau £	Mantolen ar 31 Mawrth 2021 £
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	(26,336)	98,781	(102,160)	48,359	18,644
Cronfa Asedau Sefydlog	1,290,642	-	(33,180)	-	1,257,462
	1,264,306	98,781	(135,340)	48,359	1,276,106
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	-	92,323	(92,323)	-	-
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	6,160	-	(924)	-	5,236
Llywodraeth Cymru	6,974	60,000	(64,775)	-	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	-	73,250	(11,950)	(17,745)	43,555
Loteri Fawr	8,826	-	(1,655)	-	7,171
Menter Iaith	692	-	-	(692)	-
Loteri Treftadaeth	-	76,700	(28,971)	(29,492)	18,237
Moondance	-	1,800	(1,370)	(430)	-
Cynllun Cadw Swyddi	-	40,616	(40,616)	-	-
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	22,652	344,689	(242,584)	(48,359)	76,398
Cyfanswm funds	1,289,958	443,470	(377,924)	-	1,352,504

Notes to the Financial Statements for the Year Ended 31 March 2022

	Balance at 1 April 2020 £	Incoming resources £	Resources expended £	Transfers £	Balance at 31 March 2021 £
Unrestricted funds					
General					
General Funds	(26,336)	98,781	(102,160)	48,359	18,644
Fixed Asset Fund	1,290,642	-	(33,180)	-	1,257,462
	1,264,306	98,781	(135,340)	48,359	1,276,106
Restricted funds					
Organ Fund	-	92,323	(92,323)	-	-
Coalfield Regeneration Trust	6,160	-	(924)	-	5,236
Welsh Government	6,974	60,000	(64,775)	-	2,199
Arts Council of Wales	-	73,250	(11,950)	(17,745)	43,555
Big Lottery	8,826	-	(1,655)	-	7,171
Menter Iaith	692	-	-	(692)	-
National Heritage Lottery	-	76,700	(28,971)	(29,492)	18,237
Moondance	-	1,800	(1,370)	(430)	-
Job Retention Scheme	-	40,616	(40,616)	-	-
Total restricted funds	22,652	344,689	(242,584)	(48,359)	76,398
Total funds	1,286,958	443,470	(377,924)	-	1,352,504

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

Elusen

	Mantolen ar 1 Ebrill 2021 £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau a wariwyd £	Mantolen ar 31 Mawrth 2022 £
Cronfeydd anghyfyngedig				
Cyffredinol				
Cyllid cyffredinol	18,736	40,326	(35,600)	23,462
Cronfa Asedau Sefydlog	1,257,462	-	(32,859)	1,224,603
	1,276,198	40,326	(68,459)	1,248,065
Cronfeydd cyfyngedig				
Cronfa'r organ	-	75,680	(75,680)	-
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	5,236	-	(785)	4,451
Llywodraeth Cymru	2,199	60,000	(60,000)	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	43,555	147,720	(122,098)	69,177
MTCBC – Salary	-	13,132	-	13,132
Loteri Fawr	7,171	-	(803)	6,368
Loteri Treftadaeth	18,237	-	(18,237)	-
Cynllun Cadw Swyddi	-	7,294	(7,294)	-
Kickstart	-	10,796	(10,796)	-
Davies Charities	-	2,500	-	2,500
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	76,398	317,122	(295,693)	97,827
Cyfanswm funds	1,352,596	357,448	(364,152)	1,345,892

	Mantolen ar 1 Ebrill 2020 £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau a wariwyd £	Trosglwyddiadau £	Mantolen ar 31 Mawrth 2021 £
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyffredinol					
Cyllid cyffredinol	(23,521)	70,040	(76,142)	48,359	18,736
Cronfa Asedau Sefydlog	1,290,642	-	(33,180)	-	1,257,462
	1,267,121	70,040	(109,322)	48,359	1,276,198
Cronfeydd cyfyngedig					
Cronfa'r organ	-	92,323	(92,323)	-	-
Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo	6,160	-	(924)	-	5,236
Llywodraeth Cymru	6,974	60,000	(64,775)	-	2,199
Cyngor Celfyddydau Cymru	-	73,250	(11,950)	(17,745)	43,555
Loteri Fawr	8,826	-	(1,655)	-	7,171
Menter Iaith	692	-	-	(692)	-
Loteri Treftadaeth	-	76,700	(28,971)	(29,492)	18,237
Moondance	-	1,800	(1,370)	(430)	-
Cynllun Cadw Swyddi	-	40,616	(40,616)	-	-
Davies Charities	-	1,800	(1,370)	(430)	-
Cyfanswm Cronfeydd cyfyngedig	22,652	344,689	(242,584)	(48,359)	76,398
Cyfanswm funds	1,289,773	414,729	(351,906)	-	1,352,596

Charity

	Balance at 1 April 2021 £	Incoming resources £	Resources expended £	Balance at 31 March 2022 £
Unrestricted funds				
General				
General Funds	18,736	40,326	(35,600)	23,462
Fixed Asset Fund	1,257,462	-	(32,859)	1,224,603
	1,276,198	40,326	(68,459)	1,248,065
Restricted funds				
Organ Fund	-	75,680	(75,680)	-
Coalfield Regeneration Trust	5,236	-	(785)	4,451
Welsh Government	2,199	60,000	(60,000)	2,199
Arts Council of Wales	43,555	147,720	(122,098)	69,177
MTCBC - Salary	-	13,132	-	13,132
Big Lottery	7,171	-	(803)	6,368
National Heritage Lottery	18,237	-	(18,237)	-
Job Retention Scheme	-	7,294	(7,294)	-
Kickstart	-	10,796	(10,796)	-
Davies Charities	-	2,500	-	2,500
Total restricted funds	76,398	317,122	(295,693)	97,827
Total funds	1,352,596	357,448	(364,152)	1,345,892

	Balance at 1 April 2020 £	Incoming resources £	Resources expended £	Transfers £	Balance at 31 March 2021 £
Unrestricted funds					
General					
General Funds	(23,521)	70,040	(76,142)	48,359	18,736
Fixed Asset Fund	1,290,642	-	(33,180)	-	1,257,462
	1,267,121	70,040	(109,322)	48,359	1,276,198
Restricted funds					
Organ Fund	-	92,323	(92,323)	-	-
Coalfield Regeneration Trust	6,160	-	(924)	-	5,236
Welsh Government	6,974	60,000	(64,775)	-	2,199
Arts Council of Wales	-	73,250	(11,950)	(17,745)	43,555
Big Lottery	8,826	-	(1,655)	-	7,171
Menter Iaith	692	-	-	(692)	-
National Heritage Lottery	-	76,700	(28,971)	(29,492)	18,237
Job Retention Scheme	-	40,616	(40,616)	-	-
Davies Charities	-	1,800	(1,370)	(430)	-
Total restricted funds	22,652	344,689	(242,584)	(48,359)	76,398
Total funds	1,289,773	414,729	(351,906)	-	1,352,596

Mae'r canlynol yn nodi'r dibenion penodol y caiff y cronfeydd eu cymhwyso ar eu cyfer:

Cronfa Organ - adnewyddu organau o Gronfa Dreftadaeth y Loteri, Stadiwm y Mileniwm a CFAP

Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo – diweddaru'r systemau cyfrifiadurol

Llywodraeth Cymru – Costau cyflogi'r Prif Swyddog a'r Swyddog Datblygu a chymorth marchnata

Cyngor Celfyddydau Cymru – Prosiect Datblygu Cynulleidfaoedd a chymorth gyda phandemig Covid 19

MTCBC - Gwaith adeiladu i ardal llawr gwaelod adeilad y Ganolfan

Loteri Fawr – Offer

Menter Iaith – Gŵyl Werin

Loteri Treftdaeth Genedlaethol - chymorth gyda phandemig Covid 19

Moondance – gweithgareddau

Cynllun Cadw Swyddi – Cyllid llywodraeth ganolog I gefnogi cyflogaeth drwy'r pandemig Covid 19

Kickstart - Cynllun cyflogaeth gweithredwyd trwy Mentrau Iaith Cymru ar gyfer cyflogaeth Derbynnydd a staff Caffi

Davies Charities - Prosiect Ieuenctid Theatr Gerdd Academi Leeway

22 Analysis of net assets between funds

Grŵp

	Cronfeydd Cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2022 £
Asedau sefydlog diriaethol	1,224,601	10,193	1,234,794
Asedau cyfredol	78,927	87,634	166,561
Rhwymedigaethau presennol	(55,743)	-	(55,743)
Cyfanswm net assets	1,247,275	97,827	1,345,612

	Cronfeydd Cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2021 £
Asedau sefydlog diriaethol	1,257,461	11,781	1,269,242
Asedau cyfredol	52,183	64,617	116,800
Rhwymedigaethau presennol	(33,538)	-	(33,538)
Cyfanswm net assets	1,276,106	76,398	1,352,504

The specific purposes for which the funds are to be applied are as follows:

Organ Fund –Organ refurbishment from Heritage Lottery Fund, Millenuim Stadium and CFAP.

Coalfield Regeneration Trust - update of computer systems

Welsh Government - Employment costs of Chief Officer and Development Officer and marketing support

Arts Council Wales - Audience Development Project and assistance with Covid 19 pandemic

MTCBC Sets - Building works to the basement of the Canolfan building

Big Lottery – Equipment

Menter Iaith – Folk Festival

National Heritage Lottery - assistance with Covid 19 pandemic

Moondance - activities

Job Retention Scheme - Central Government Funding supporting employment through the Covid 19 pandemic

Kickstart - Employment scheme administered by Mentrau Iaith Cymru for the employment of Receptionist and Cafe staff

Davies Charities - Leeway Academi Musical Theatr Youth Project

22 Analysis of net assets between funds

Group

	General Funds £	Restricted £	Total funds at 31/03/2022 £
Tangible fixed assets	1,224,601	10,193	1,234,794
Current assets	78,927	87,634	166,561
Current liabilities	(55,743)	-	(55,743)
Total net assets	1,247,785	97,827	1,345,612

	General Funds £	Restricted £	Total funds at 31/03/2021 £
Tangible fixed assets	1,257,461	11,781	1,269,242
Current assets	52,183	64,617	116,800
Current liabilities	(33,538)	-	(33,538)
Total net assets	1,276,106	76,398	1,352,504

Canolfan A Menter Gymraeg Merthyr Tudful

Nodiadau i'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022

Elusen

	Cronfeydd Cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2022 £
Asedau sefydlog diriaethol	1,224,601	10,193	1,234,794
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	-	1
Asedau cyfredol	46,960	87,634	134,594
Rhwymedigaethau presennol	(23,497)	-	(23,497)
Cyfanswm net assets	1,248,065	97,827	1,345,892

	Cronfeydd Cyffredinol £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm cronfeydd ar 31/03/2021 £
Asedau sefydlog diriaethol	1,257,461	11,781	1,269,242
Buddsoddiadau Asedau Sefydlog	1	-	1
Asedau cyfredol	36,759	64,617	101,376
Rhwymedigaethau presennol	(18,023)	-	(18,023)
Cyfanswm net assets	1,276,198	76,398	1,352,596

Charity

	General Funds £	Restricted £	Total funds at 31/03/2022 £
Tangible fixed assets	1,224,601	10,193	1,234,794
Fixed asset investments	1	-	1
Current assets	46,960	87,634	134,594
Current liabilities	(23,497)	-	(23,497)
Total net assets	1,248,065	97,827	1,345,892

	General Funds £	Restricted £	Total funds at 31/03/2021 £
Tangible fixed assets	1,257,461	11,781	1,269,242
Fixed asset investments	1	-	1
Current assets	36,759	64,617	101,376
Current liabilities	(18,023)	-	(18,023)
Total net assets	1,276,198	76,398	1,352,596